

Mötesbok: Individ- och familjenämnden (2025-12-17)

Individ- och familjenämnden

Datum: 2025-12-17

Plats: Kommunstyrelsens sammanträdesrum (KS)

Kommentar:

Dagordning

Tid: 17 december 2025, kl 08:30-15:00

Plats: Kommunstyrelsens sammanträdesrum (KS)

Upprop

Beslut om justeringstid

Allmänna ärenden

271/25 Godkännande av dagordning	4
272/25 Anmälan av jäv	5
273/25 Ekonomirapport november och återrapport av beslut om effektiviseringar individ- och familjenämnden 2025 och återrapportering	6
274/25 Fördjupad återrapport avseende minskningen av insatser inom hemtjänsten	48
275/25 Organisation kring hemtjänst Umeå kommun	54
276/25 Utbildningsplan individ- och familjenämnden 2026	92
277/25 Remiss - Mål och riktlinjer för arbetet med nationella minoriteter och urfolket samerna	102
278/25 Begäran om yttrande över ansökan om serveringstillstånd – RUMI Pizzeria & Bar - Miljö- och hälsoskydd 2025-4728	121
279/25 Arbetsprocessen för tillhandahållande av kontaktperson och ledsagare	141
280/25 Statistikrapporter ej verkställda beslut SoL individ- och familjenämnden 2025	143
281/25 Statistikrapporter ej verkställda beslut LSS individ- och familjenämnden 2025	154
282/25 Återkoppling fråkurser och konferenser	164
283/25 Övriga frågor	165
284/25 Översyn av nämndens egenkontroll och uppföljning av kvalitet	166
285/25 Grundläggande granskning, revisionsdialog - individ- och familjenämnden 2024	170
286/25 Yttrande över motion 23/2025 - Inrätta en Mini-Maria mottagning i Umeå	188
287/25 Återrapport införande av boendestöd i Umeå kommun	202
288/25 Årets ideella insats	203

Ärenden under handläggning (ej offentliga)

289/25 Riskbedömning och handlingsplan myndighetsutövning	204
290/25 Socialdirektören informerar	207
291/25 Anmälan av delegerade beslut/anmälningsärenden individ- och familjenämnden 2025	208

Sekretessärenden

292/25 Upphandling HVB vuxna -Godkännande av leverantör	209

293/25 Anmälan av ordförandebeslut	214
294/25 Beslut enligt FB	215
295/25 Beslut enligt FB	216
296/25 Beslut enligt FB	217

Denna behandling '271/25 Godkännande av dagordning' har inget tjänsteutlåtande.

Denna behandling '272/25 Anmälan av jäv' har inget tjänsteutlåtande.

Tjänsteskrivelse

2025-12-08

Individ- och familjenämnden

Diariennr: IFN-2025/00003

Ekonomirapport november och återrapport av beslut om effektiviseringar individ- och familjenämnden 2025

Förslag till beslut

Individ- och familjenämnden godkänner ekonomirapporten.

Individ- och familjenämnden godkänner återrapportering av effektiviseringsåtgärder.

Ärendebeskrivning

Sammanfattning

Individ- och familjenämndens resultat för perioden (-14,6 mnkr) förklaras av funktionshinderomsorg (+4,9 mnkr), gemensamma kostnader (+12,3 mnkr), ensamkommande barn (-2,5 mnkr), försörjningsstöd (+5,5 mnkr) samt individ- och familjeomsorg (-34,8 mnkr). Individ- och familjenämndens nettokostnader (1 637 mnkr har ökat med 2,3% (50 mnkr) i jämförelse med 2024. För att ha en budget i balans kunde nettokostnaderna öka med 2,3% % (35,4 mnkr) vilket innebär en negativ budgetavvikelse på -14,6 mnkr.

Gemensamma kostnader och affärsverksamhet

Individ- och familjenämndens gemensamma kostnader uppvisar ett överskott på grund mindre personalkostnader än budgeterat samt en återbetalning av faktura från Cambio. Nämnden har även fått in ett sökt statsbidrag för omställning till ny socialtjänstlag.

Under året har ännu viten utdömts med 157 tkr för kontaktperson, 224 tkr för ledsagare samt 4,1 mnkr för ej tillhandahållen bostad.

Funktionshinderomsorg

Inom funktionshinderomsorgen beror resultatet (+4,9 mnkr) på flertalet verksamheter och generellt sett handlar det fortsatt om påverkan på verksamhetsområdet i form av minskning av timmar utförda inom hemtjänsten jämfört med budgeterat samt högre kostnader för LSS-boenden.

De HVB placeringar som kostnadsförs mot FO uppvisar ett underskott om -4,2 mnkr.

Tjänsteskrivelse

Dnr: IFN-2025/00003

Boendestöd och hemtjänst uppvisar ett kombinerat överskott om sammanlagt 42 mnkr. Volymen inom boendestöd har fortsatt öka under året och är nu uppe i 402 individer jämfört med 198 i januari. Ökningen har tagit fart igen efter en sommar där ökningen var mindre.

De verksamheter som har störst effekt är hemtjänsten och övriga insatser LSS.

- Hemtjänst +31,8 mnkr. Överskottet inom hemtjänsten fortsätter öka och sedan årsskiftet syns en minskning med 177 individer inom hemtjänst. Minskningen i timmar uppgår till 6 528 timmar och i dagsläget utnyttjas enbart 56% av budgeterade timmar och timmarna fortsätter minska.
- Boendestöd +10,2mnkr. En större minskning inom hemtjänsten syns i början av året och boendestödet som verksamhet har växt. Budgeten mellan dessa två verksamheter har försökt fördelas utifrån förväntningar och resultatet under året analyseras för närvarande för att se över budgetfördelning framåt. Boendestödets månadsbudget fortsätter vara högre än kostnader men kostnaderna närmar sig budgeten.
- Övriga insatser LSS +4,6 mnkr. Nämnden fortsätter ha låga kostnader för ledsagare och kontaktpersoner men emottar mindre viten.
- LSS-boende -41 mnkr. LSS-boende uppvisar ett negativt resultat där LSS-boende kvarhåller de volymer som setts sen slutet av 2023. LSS-boenden fortsätter vara kostsamma för kommunen med en svårighet att få en kostnadsbild som motsvarar budget. Behovet av externa placeringar kommer från en avsaknad av lämpliga lokaler som kan möta upp brukares behov inom nämnden och det är inom dessa externa placeringar underskottet ligger. Underskottet beror till stor del på grund av avsaknad av budget för dessa platser och fördelningen av budget ses över inför kommande budgetperiod.
Den interna verkställigheten uppvisar per sista augusti ett överskott om 2,9 mnkr som är jämförbart med tidigare månad. Kostnader för sommarbonusen blev 0,7 mnkr vilket är cirka 2 mnkr lägre än tidigare år.
- Personlig assistans LSS och SFB. -3,5 mnkr. Ett underskott uppvisas inom detta område på grund av mer personalintensiva insatser samt att ersättning från FK ej täcker insatsbehov. SFB området upp-

Tjänsteskrivelse

Dnr: IFN-2025/00003

visar ett förbättrat resultat om 3,5 mnkr på grund av lägre kostnader.

Individ- och familjeomsorg

Underskottet inom individ- och familjeomsorgen (-34,8 mnkr) beror dels på barn- och ungdomsvården (-36,4 mnkr) där behov av konsultstödda familjehem och av extern institutionsvård är fortsatt större än budget med extern institutionsvård som fortsätter se prisökningar även om verksamheten lyckats minska antalet dygn och individer. Minskningen av dygnen håller i sig och nämnden ligger kvar på en lägre nivå dygn än tidigare år. Dygnspriserna för placeringar fortsätter vara på en hög nivå och den kostnadsnivå nämnden ligger på nu i dygnspriser för placeringar har stabiliserat sig på denna nivå.

Inom vuxna missbruksvården är det ett underskott på (-28,5 mnkr) där nämnden ser att öppna insatser i Umeå ökat och många av dessa insatser riktar sig mot tidigare kända individer som blivit äldre. Verksamheten ser att det är fler individer inom lokala verksamheter och placeringar som är billigare i snittdygnspris men volymerna är höga samt budgeten för denna verksamhetsgren låg vilket bidrar till underskottet.

Det stora överskottet under administration/ledning/utredning (+28,0 mnkr) beror till övervägande del på pengar från UVTS som budgeterats centralt under IFO området men använts inom verksamheten inom olika aktiviteter vilket redovisas separat i återredovisningen till UVTS.

Ensamkommande barn

Underskottet inom verksamheten för ensamkommande barn (-2,5 mnkr) beror till stor del på kostnader för placeringar av ensamkommande barn. Intäkterna under sommaren har uppvisat en ojämnhet varvid underskottet fluktuerat en del.

Försörjningsstöd

Försörjningsstödet resultat för perioden är (+5,5 mnkr). Mängden hushåll har legatförhållandevis stabilt efter sommaren om än en mindre minskning i utbetalt belopp samt hushåll syns under november månad.

Prognos

Prognosen efter november förbättras till -22 mnkr. Förbättringen beror på att trender som syns under sensommaren samt hösten under enskilda månader har fortsatt vilket leder till att den uteblivna kostnadsökning nämnden brukar se under hösten ej infunnit sig. Nämnden har även erhållit

Tjänsteskrivelse

Dnr: IFN-2025/00003

påfyllnadsmedel på vissa statsbidrag som förbättrar prognosen samt de mindre kostnaderna för sommarbonusen som uppvisas påverkar positivt. Den ihållande minskningen av kostnader inom hemtjänsten och lägre kostnader än förväntat fortsätter hålla i sig samt vitesbeloppen har varit lägre än föregående år när nämnden förväntade sig högre viten vilket påverkar ekonomin positivt.

Dygngen inom barn och unga placeringar har fortsatt minska samt att dygnspriset har stabiliserat sig en del, dygnspriset inom SiS placeringar har även där minskat och påfyllnaden av statsbidraget för placeringskostnader har en positiv inverkan på nämndens ekonomi.

Det finns fortfarande risk för ökade kostnader för viten innan årsskiftet samt att omvärderingen av semesterlöneskulden kommer påverka nämndens ekonomi negativt vid årsskiftet

Beslutsunderlag

Ekonomirapport november 2025

Återrapport minska placeringar vuxen SoL

Återrapport minska placeringar barn unga SoL

Återrapport minska placeringar LSS

Återrapport förändrade arbetssätt LSS

Återrapport samplanering personal FO

Beredningsansvarig

Simon Blomberg, ekonomichef

Beslutet ska skickas till

Ulrika Gustafsson, kvalitetschef

Karolina Lundqvist
Socialdirektör

Simon Blomberg
Ekonomichef

Ekonomisk utveckling 2025

Individ- och familjenämnden

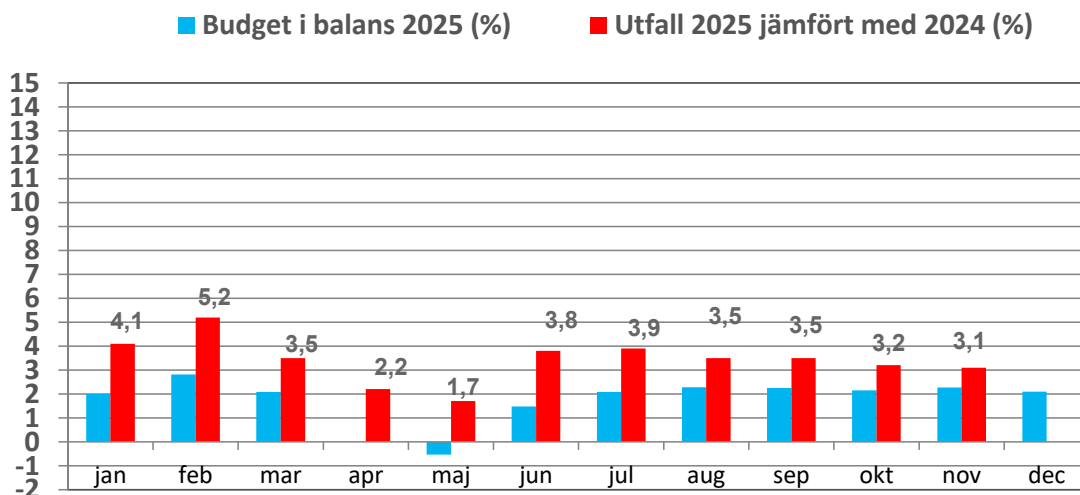

Verksamhetens nettokostnadsutveckling 2025 (ack)

Individ- och familjenämnd

Akkumulerad nettokostnadsökning för perioden uppgår till 3,1%

För en budget i balans kunde nettokostnaden ökat med 2,3%

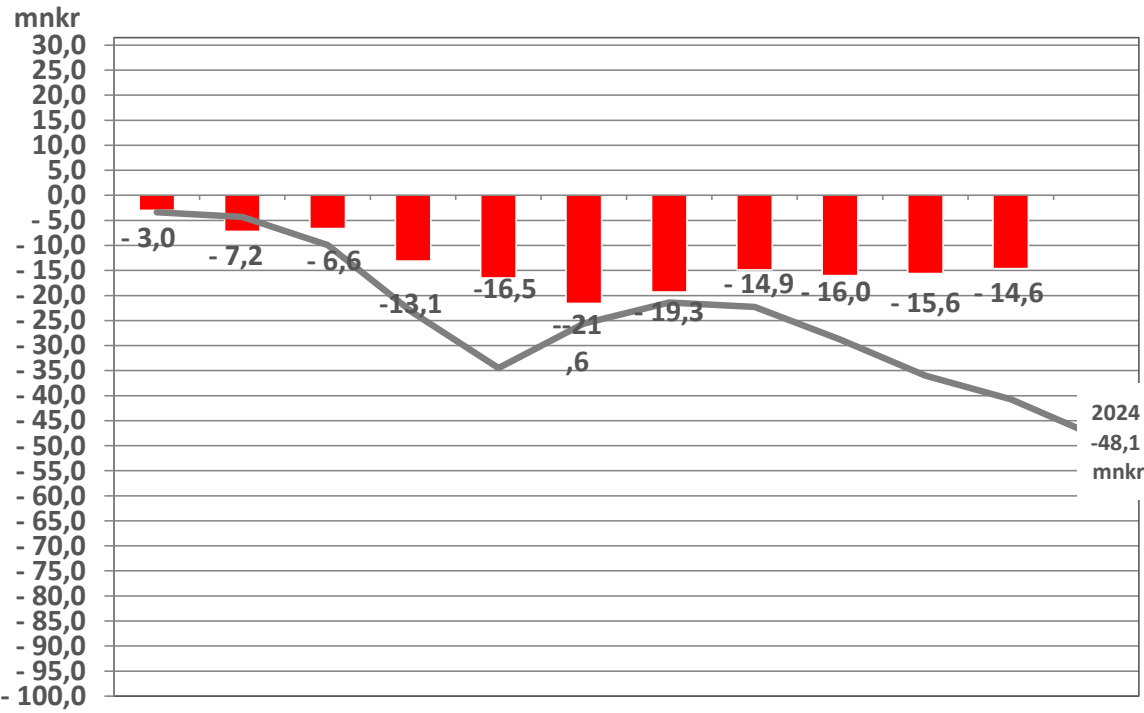

Akkumulerade värden	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Budget 2025 (mnkr)	-147	-293	-439	-589	-741	-894	-1 026	-1 167	-1 318	-1 471	-1 623	-1 774
Utfall 2024 (mnkr)	-144	-285	-430	-589	-745	-881	-1 005	-1 141	-1 289	-1 440	-1 587	-1 737
Budget i balans 2025 (%)	2,0%	2,8%	2,1%	0,0%	-0,5%	1,5%	2,1%	2,3%	2,3%	2,2%	2,3%	2,1%
Utfall 2025 (mnkr)	-150	-300	-445	-602	-758	-915	-1 045	-1 182	-1 334	-1 487	-1 637	
Utfall 2025 jämfört med 2024 (%)	4,1	5,2	3,5	2,2	1,7	3,8	3,9	3,5	3,5	3,2	3,1	
Utfall 2024 jämfört med 2023 (%)	5,6	4,3	6,2	9,6	8,6	6,0	5,6	5,6	5,5	5,1	4,7	4,4

Verksamhetens nettokostnader: verksamhetens intäkter och kostnader samt avskrivningar

Ackumulerad budgetavvikelse 2025

Individ- och familjenämnden
Årets budgetavvikelse (-14,6 mnkr) innebär en förbättring med +26,1 mnkr i jämförelse med samma period 2024 (-40,7 mnkr).

Månadsavvikelse (mnkr)	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
2025	-3,0	-7,2	-6,6	-13,1	-16,5	-21,6	-19,3	-14,9	-16,0	-15,6	-14,6	
2024	-3,4	-4,3	-9,9	-23,4	-34,5	-25,6	-21,4	-22,9	-28,8	-36,0	-40,7	-48,1
2023	-4,5	-10,4	-12,2	-10,9	-25,4	-34,0	-34,9	-36,8	-46,0	-62,4	-76,2	-90,2

Budgetavvikelse verksamhet 2025

Ack budgetavvikelse (mnkr)	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec	Prognos
1. Funktionshinderomsorg	-3,1	0,0	2,7	0,1	-0,9	-2,3	0,3	0,5	1,0	2,4	4,9		1
2. Individ och familjeomsorg	-3,7	-6,3	-8,5	-12,9	-14,6	-18,5	-21,9	-24,1	-27,5	-31,5	-34,8		-36
3. Försörjningsstöd	0,4	0,3	0,5	0,7	0,6	1,1	2,1	3,8	4,3	4,6	5,5		5
4. Gemensamma kostnader	3,7	-0,7	-0,7	-0,6	-0,3	-0,5	1,9	6,4	8,2	11,1	12,3		13,0
Ack budgetavvikelse 2025 exkl EKB	-2,7	-6,7	-6,0	-12,6	-15,2	-20,2	-17,6	-13,5	-14,0	-13,4	-12,1		-17
Ack budgetavvikelse 2024 exkl EKB	-3,2	-4,0	-9,6	-23,7	-34,1	-23,5	-18,7	-18,6	-23,9	-30,4	-34,6	-41,6	
5. Ensamkommande barn	-0,3	-0,6	-0,6	-0,5	-1,2	-1,4	-1,7	-1,5	-1,9	-2,2	-2,5		-4
Ack budgetavvikelse 2025 inkl EKB	-3,0	-7,2	-6,6	-13,1	-16,4	-21,6	-19,3	-14,9	-16	-15,6	-14,6		-21
Ack budgetavvikelse 2024 inkl EKB	-3,4	-4,3	-9,9	-23,8	-34,5	-25,6	-21,4	-22,3	-28,8	-36,0	-40,7	-48,1	

Budgetavvikelse Funktionshinderomsorg 2025 (ackumulerad)

Ackumulerat resultat (mnkr)	Jan	Feb	Mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
1. Funktionshinderomsorg	-3,1	0,0	2,7	0,1	-0,9	-2,3	0,3	0,5	1,0	2,4	4,9	
- Daglig verksamhet LSS	0	0,6	0,9	0,8	1,2	2,0	2,8	2,9	2,7	2,3	2,4	
- LSS-boende	-5,0	-7,2	-10,5	-15,8	-19,7	-25,7	-29,5	-32,6	-35,3	-38,0	-41,0	
Varav SoL	-0,1	-0,3	-0,6	-1,2	-1,9	-2,6	-3,2	-3,6	-3,9	-4,1	-4,2	
Varav mynd	-3,4	-5,7	-9,8	-13	-16,2	-19,1	-21,9	-26,2	-29,4	-30,9	-35,6	
Varav verkställighet	-1,5	-1,2	0,6	-0,2	-0,2	-1,6	-1,3	0,0	2,1	3,0	2,9	
Varav viten	0	0	-0,7	-1,4	-1,4	-2,4	-2,4	-2,8	-4,1	-4,1	-4,1	
- Hemtjänst i ordinärt boende	1,1	4,5	6,5	9,4	12,7	15,7	18,6	21,3	25,0	28,3	31,8	
- Boendestöd	2,0	3,1	4,1	4,9	5,6	6,1	7,5	8,3	8,7	9,6	10,2	
- Personlig assistans LSS	-1,3	-1,8	0,8	-0,7	-2,1	-2,4	-4,3	-5,3	-6,6	-7,3	-8,3	
- Personlig assistans SFB	-0,6	-0,6	-1,0	-0,6	-0,8	0,4	0	-0,2	0,1	1,2	3,5	
- Övriga insatser LSS	0,6	1,5	1,8	2,3	2,4	2,0	3,2	3,8	4,0	4,2	4,6	
Ackumulerad budgetavvikelse 2025	-3,1	0,0	2,7	0,1	-0,9	-2,3	0,3	0,5	1,0	2,4	4,9	
Ackumulerad budgetavvikelse 2024	-0,8	0,6	-1,6	-11,6	-15,9	-3,2	-0,6	-0,7	-2,2	-7,6	-22,0	-23,8

Budgetavvikelse individ- och familjeomsorg 2025 (ackumulerad)

Ackumulerat resultat (mnkr)	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	Nov	dec
2. Individ och familjeomsorg	-3,7	-6,3	-8,5	-12,9	-14,6	-18,5	-21,9	-24,1	-27,5	-31,5	-34,8	
- Administration/ledning/utredning	3,3	6,2	9,3	11,9	14,7	17,0	19,0	21,8	23,7	26,0	28,0	
- Barn- och ungdomsvård	-3,5	-6,3	-8,8	-11,9	-14,5	-19,1	-23,1	-25,9	-30,1	-33,6	-36,4	
- Vuxna missbruksvård	-3,7	-6,4	-9,3	-13,2	-15,4	-17,2	-19,5	-22,2	-23,3	-26,1	-28,5	
- Öppen verksamhet ej bistånd	0,1	0,2	0,3	0,4	0,7	0,8	1,8	2,2	2,2	2,1	2,1	
Ackumulerad budgetavvikelse 2025	-3,7	-6,3	-8,5	-12,9	-14,6	-18,5	-21,9	-24,1	-27,5	-31,5	-34,8	
Ackumulerad budgetavvikelse 2024	-3,7	-5,5	-9,2	-12,6	-18,2	-21,7	-24,1	-27,1	-31,9	-34,4	-25,4	-29,4

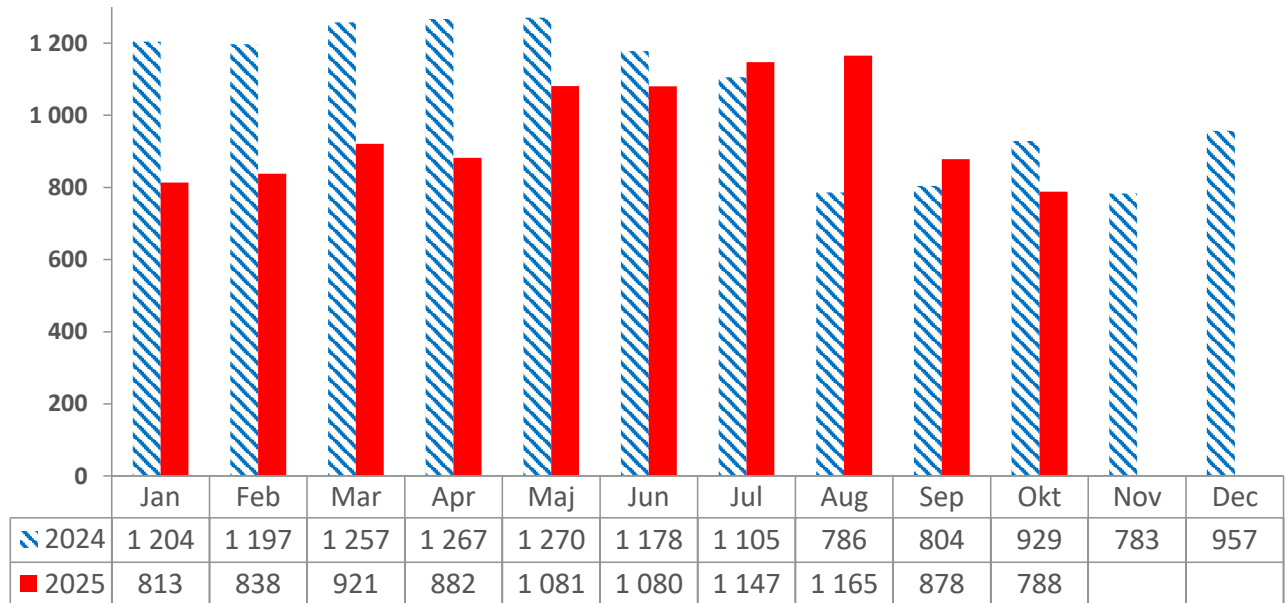
Individ och familjenämnden – Uppföljning barnfattigdom 2017-2025

Oktober 2017-2023	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2025
Antal hushåll med barn	557	536	525	552	528	457	393	335
- varav ensamstående	67,1%	67,9%	70,1%	69,4%	69,7%	70,9%	73,5%	77,3%
- varav sammanboende	32,9%	32,1%	29,9%	30,6%	30,3%	29,1%	26,5%	22,7%
Antal barn	1077	1005	962	946	864	736	601	448
- varav flickor	45,8%	46,3%	48,6%	48,9%	48,7%	51,1%	50,4%	51,1%
- varav pojkar	54,2%	53,7%	51,4%	51,1%	51,3%	48,9%	49,6%	48,9%
Förändring i antal barn	161	-72	-43	-16	-82	-128	-135	-153
Förändring i %	18,0%	-7,0%	-4,0%	-2,0%	-9,0%	-15%	-18%	-25%
Genomsnitt antal barn per hushåll	1,9	1,9	1,8	1,7	1,6	1,6	1,5	1,3

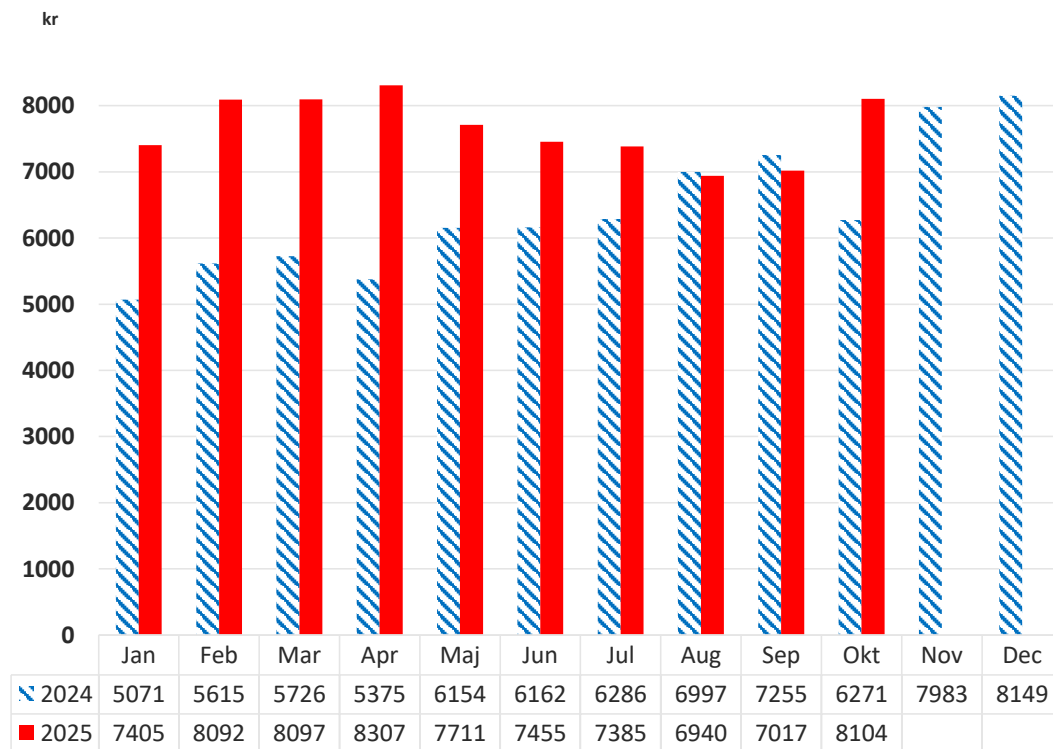

Antal dygn externt HVB

Antal dygn

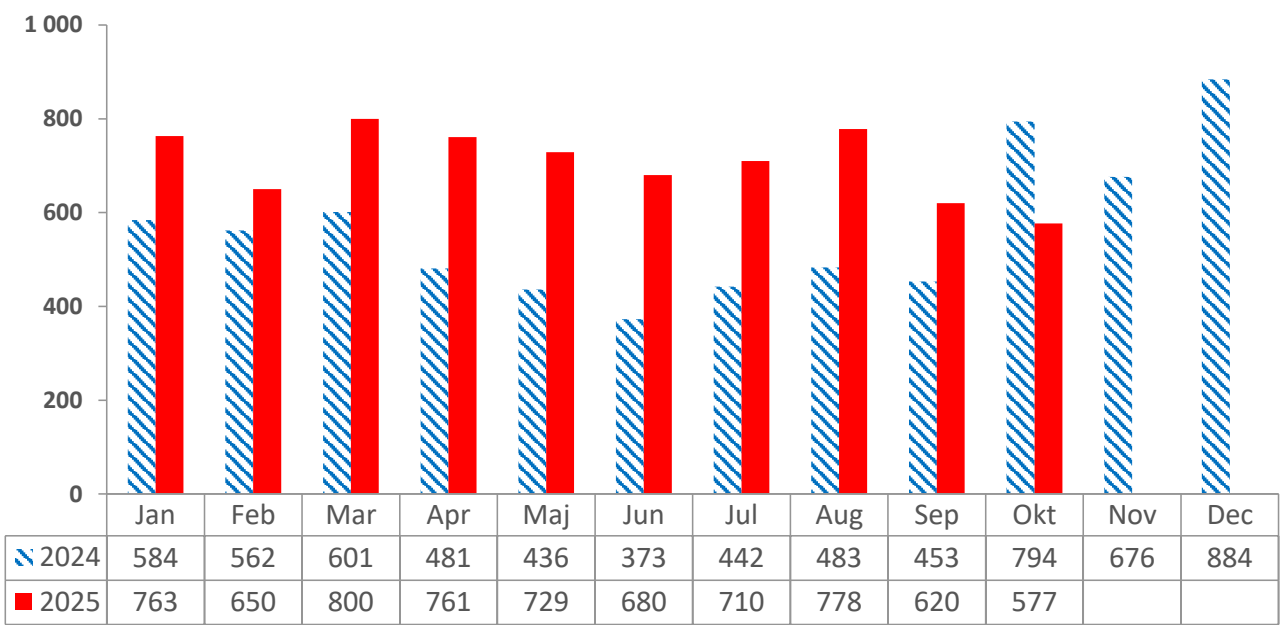

Snittkostnad/dygn HVB

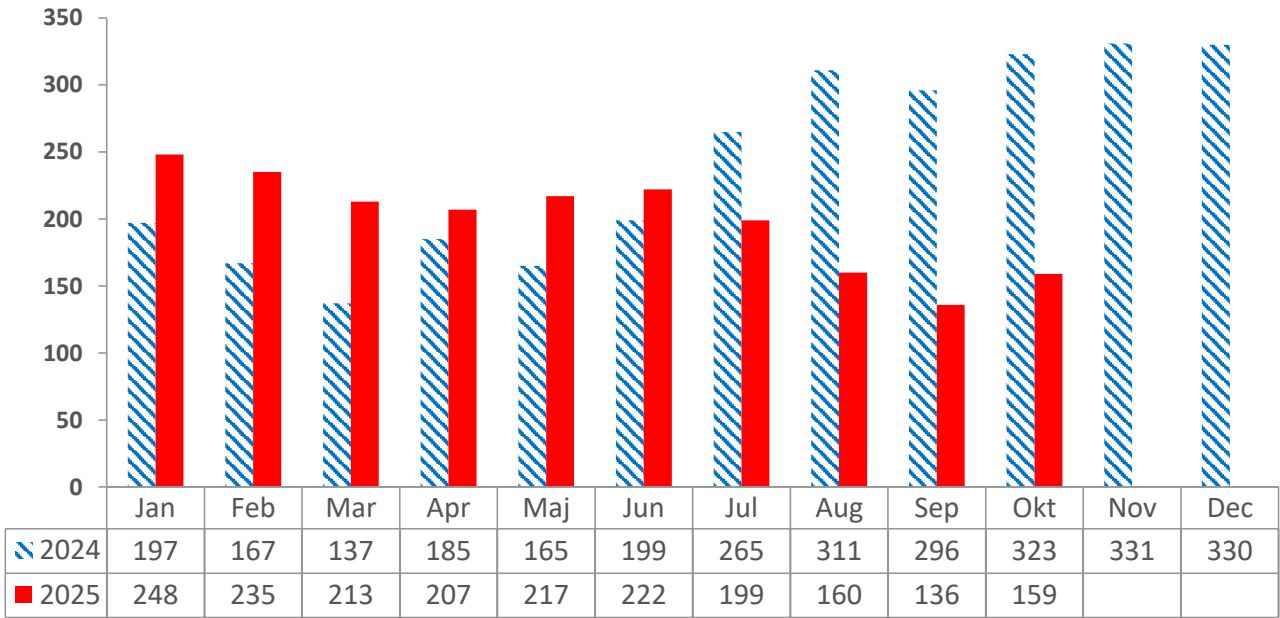
Antal dygn externt HVB (vuxna)

Antal dygn

Antal dygn SIS (vuxna)

Antal dygn

Återrapportering - Effektiviseringar och förändrade servicenivåer inom individ- och familjenämndens verksamheter – Minska placeringar vuxna SoL

Inledning

Syfte och mål med effektiviseringen inom vuxen SoL är att minska kostnaden för placeringar omgående genom att i större utsträckning möta behoven på hemmaplan och att se över servicenivåer samt att minska antalet placeringar då stöd ska kunna ges via den egna verksamheten.

För att minska kostnaden för placeringar för vuxna enligt SoL lade förvaltningen fram två huvudstrategier: att förebygga placering och att undvika långa placeringar. Till dessa skrev förvaltningen fram sammanlagt sex delförslag som sedan arbetats med i totalt 16 aktiviteter. Av dessa aktiviteter är fem aktiviteter slutförda, åtta pågår enligt plan och tre pågår, men ligger efter plan. Samtliga aktiviteter och hur arbetet gått beskrivs kortfattat i denna återrapportering.

Förebygga placering

Beslut 2023-12-20

Individ- och familjenämnden ställer sig bakom förvaltningens förslag för att förebygga placering

Ställa om Bryggan och Hera för att öka flödet och möjliggöra att fler personer får stöd på hemmaplan

Utslusslägenheter Bryggan

För att möjliggöra ökad självständighet för personer med stöd via Bryggan och skapa ett effektivare flöde där fler personer får del av insats på hemmaplan har förvaltningen öppnat åtta utslusslägenheter i nära anslutning till Bryggans sociala boende. Personer som tidigare bott på Bryggan eller extern placering har sedan sommaren börjat flytta in i utslusslägenheterna. Alla åtta lägenheterna är inflyttningsklara från 15 oktober. Aktiviteten har inte följt sin ursprungliga plan till följd av behov att renovera lägenheterna inför inflytt. I slutet av november bodde fem klienter på Bryggargatan 8. Tre har sysselsättning, en går på

behandling och en är pensionär. Två personer har gått vidare till eget boende och jobb. För två personer har det blivit aktuellt med en ny planering för annan insats.

Beläggningen på Heras sociala boende har inte gett behov av utvidgning av utslusslägenheter. Förvaltningen arbetar istället på att se vad som behövs för att verksamheten ska möta nuvarande behov och förutsättningar.

Arbetet pågår enligt reviderad plan.

Implementera metod för att stärka arbetet med självständighet för Bryggan och Hera

I syfte att arbetet mot självständighet ska vara aktivt och metodbaserat har personalen på Bryggan och Hera fått påfyllning i Ett självständigt liv (ESL). Utbildningen genomfördes hösten 2024.

Denna aktivitet är genomförd.

Utveckla insatser på hemmaplan för att undvika LVM och förebygga placeringar

Tydliggöra arbetet med självständighet och måluppfyllelse för personer med sociala kontrakt

För att möjliggöra för fler personer med sociala kontrakt att med stöd av Socialtjänsten ta över förstahandskontrakt har förvaltningen arbetat med att tydliggöra insatsen socialt kontrakt och identifierat behov av att skapa fler bostadslösningar för målgruppen.

Aktiviteten pågår, men arbetet ligger efter plan.

Ökad närvaro på särskilda adresser med sociala kontrakt

Genom ökad närvaro på särskilda adresser med sociala kontrakt vill förvaltningen minska risken för att personer boende på dessa adresser far illa. Aktiviteten har inneburit många olika vägval utifrån gränssnitt med andra insatser. En fördjupad behovsanalys pågår i syfte att se om ytterligare insatser än de som hittills identifierats behövs och om närvaro av personal är det som behövs för målgruppen. Aktiviteten är tätt sammankopplad med arbetet kring sociala kontrakt och det identifierade behovet av flera insatser för målgruppen.

Aktiviteten pågår, men arbetet ligger efter plan.

Implementera Bostad först

Nämnden har beslutat att införa Bostad först i Umeå. Målsättningen är att motverka hemlöshet och att personer far illa och att utöka utbudet av insatser för personer som står långt från bostadsmarknad och samhället i stor.

Arbetet med Bostad först har under flera år pågått tillsammans med Umeå Stadsmission. I och med omförhandlingarna kring det Idéburna offentliga partnerskap (IOP) nämnden har med Umeå Stadsmission blev arbetet pausat och sedan planerat till att ske i egen regi. Arbetet att införa Bostad först i egen regi pågår, men har en rad utmaningar som behöver lösas. Särskilt behovet av lägenheter som först kan hyras ut i andrahand för att sedan kunna tas över av enskilda.

Aktiviteten pågår, men arbetet ligger efter ursprunglig plan.

Införa boendestöd

Införandet av ett sammanhållet boendestöd har pågått under många år och ses som en förutsättning för att skapa heltäckande insatser på hemmaplan. Boendestödet ska tillgodose behov av ett flexibelt stöd i vardagen på lika villkor och fungerar både som en förebyggande insats och en återetablerande och upprätthållande insats efter till exempel en placering.

Denna aktivitet är genomförd i och med att boendestöd som beslut infördes 1 oktober 2024, men arbetet med att få ihop alla delar i myndighetsutövning och utförande pågår fortfarande.

Utreda behov att skapa en uppsökande verksamhet för personer som inte aktivt söker stöd hos Socialtjänsten

Med målsättningen att tidigare fånga in personer som skulle behöva stöd av socialtjänsten undersökte förvaltningen behov av en lättillgänglig verksamhet i enlighet med nya socialtjänstlagen.

Initialt kopplades den uppsökande verksamheten ihop med Bostad först, men eftersom arbetet med Bostad först haltat under 2024 och början av 2025 har frågan om uppsökande verksamhet även inkluderats i arbetet med en öppen verksamhet. Den öppna verksamheten *Kraftverket* öppnade 2 oktober. Under hösten kommer verksamheten att se över hur man kan jobba uppsökande mot målgruppen. Utöver detta sker en bred samverkan med civilsamhället och Umeås kyrkor för att fånga upp personer i utanförskap och hemlöshet.

Aktiviteten pågår enligt plan.

SoL-boende samsjuklighet

Den 25 maj 2022 beslutade individ- och familjenämnden att inrätta ett boende enligt SOL 5 kap, 7§ (numera SoL 8 kap 11§) för personer med psykisk problematik och missbruk och uppdrog till förvaltningen att utreda och planera för ett sådant boende. En lämplig lokal på Tomtebo kommer att vara redo för Stöd och omsorg att ta över i slutet av 2026.

Aktiviteten pågår enligt plan med planering inför uppstart av verksamheten 2027.

Samverkan för att få till sysselsättning/arbetsrehabilitering

Upprätta arbetssätt som möjliggör för personer med skadligt bruk och beroende att ta del av arbetsrehabiliterande insatser i högre grad

Förvaltningen har samarbetat med Arbetsmarknadstorgen utifrån målsättningen att personer med arbetsförmåga och insats inom Socialtjänsten ska ges möjlighet att komma ut i arbete och därmed skapa förutsättningar för stabilitet och ökad självständighet. Främst har information om Arbetsmarknadstorgen getts till personal på Bryggan och Hera i syfte att inspirera och stödja de personer som bor på Bryggan och Hera och är i behov av arbetslivsrehabiliterande insatser att aktualiseras till Torgen.

Hittills har endast ett fåtal personer aktualiserats till Arbetsmarknadstorget, men arbetet fortsätter. Särskilt goda förutsättningar finns för de personer som nu bor i Bryggans utslusslägenheter.

Se över hur behov hos målgruppen i den öppna verksamheten kan tillgodoses

I effektiviseringsarbetet förändrades möjligheten för personer att vara på den dagliga verksamheten Aros utan myndighetsbeslut. Berörda personer har sedan dess antingen fått beslut om dagverksamhet enligt SoL eller hittat andra lösningar. Förändringen synliggör behovet att tillgodose behov av en öppen verksamhet för att bryta isolering, skapa ett positivt sammanhang i Umeå och möjliggöra vägar till arbetsrehabiliterande insatser för fler människor. Boendestödet har länge sett behovet och genom samverkan med Region Västerbotten, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Kriminalvården och Arbetsmarknad- och integration i Umeå kommun identifierade Försörjningsstödet behov av en öppen verksamhet med låg tröskel. Förvaltningen, i samarbete med Samordningsförbundet, arbetade sedan fram ett förslag som nämnden i augusti beslutade skulle bli en av Umeå kommuns icke behovsprövade insatser.

Kraftverket öppnade 2 oktober 2025 i lokaler på Storgatan 43c. Verksamheten kommer under hösten att utvecklas tillsammans med deltagare.

Aktiviteten är genomförd.

Hitta former för samverkan utifrån nuvarande samverkansavtal med civilsamhället samt genomgång av kommunens avtal för arbetsrehabilitering

Att stärka samverkan med civilsamhället genom de samverkansformer vi redan har eller i nya former är avgörande för att lyckas med den nya socialtjänstlagens ambition om förebyggande arbete och tidiga insatser.

Under 2025 finansierar Samordningsförbundet en heltidstjänst för att arbeta med förberedande insatser inför arbetsrehabilitering. Projektledaren, som är anställd inom Arbetsmarknad och integration, har knutit kontakter i civilsamhället och finns nu på bestämda dagar hos några av Umeås träffpunkter för personer i utsatthet. Projektet går ut på att fånga in behov av arbetsrehabiliterande insatser och utveckla metoder för att nå personer som står långt från arbete. Projektledaren kommer även att finnas på Kraftverket varje torsdag under hösten.

Arbete pågår enligt plan.

Systematisk samverkan i individärenden

Skapa helhetslösningar utifrån den enskildes behov

Förvaltningen ser behov av att skapa helhetslösningar så att klienten får sina behov tillgodosedda genom samordnade insatser. En del i detta är det arbete med samordnad myndighet som pågått inom myndighetsutövningen.

Nästa steg är att samordna de insatser som behövs för att den enskilda ska få det stöd hen behöver utifrån ett helhetsperspektiv. Här finns det goda exempel på arbetssätt, men arbetet med att göra detta systematiskt kvarstår och kommer att vara ett fokus för processen *Ge stöd, omsorg och skydd till vuxna enligt SoL och LVM* framöver.

Aktiviteten pågår enligt plan.

Förstärkt samverkan med Regionen i individärenden för att synkronisera insatser

Behovet av samordnade insatser med Regionen är stort. Förvaltningen vill att klienten/patienten ska få sina behov tillgodosedda genom rätt insats i rätt tid och då behöver vi planera och synkronisera insatserna tillsammans.

Under 2025 har arbetet med samsjuklighetsreformen tagit fart i Västerbotten. Förvaltningen ingår i olika samverkansgrupper kring samsjuklighetsreformen och tar del av den information som fortlöpande kommer ut.

Aktiviteten pågår enligt plan.

Effekt på kvalitet

Då flera insatser inte är i hamn ännu är det svårt att se effekter i kvalitet. Syftet med arbetet är att öka kvalitet för de personer som behöver stöd på hemmaplan och vi hoppas kunna se resultat på detta i kommande uppföljningar.

Effekt på personal

Risk- och konsekvensanalyser för arbetsmiljö har genomförts där organisatoriska förändringar skett.

Bryggans personal har varit positiva till förändringen och man har utökat bemanningen utifrån det ökade antalet personer som nu ryms inom Bryggans verksamhet med Bryggargatan 6 och utslusslägenheter.

Förändringen inom boendestödet har varit omfattande och inneburit flera delar som stundvis varit otydliga för personal inom boendestödet och myndighetsutövningen.

Förvaltningen arbetar vidare på att tydliggöra insatsen och skapa samsyn kring boendestödet genom regelbundna träffar mellan samtliga berörda enhetschefer samt en gemensam träff för medarbetare som representerar utredande enheter och samtliga team inom boendestödet.

Uppstarten av Kraftverket har samverkats och risk- och konsekvensanalyser har gjorts för de medarbetare som arbetar inom både Kraftverket och boendestödets sociala stödteam.

Redovisning ekonomi

De ekonomiska effekterna man hade som mål med en besparing om 2,8 mnkr under 2024 och ytterligare 5,5 mnkr under 2025 har ej uppnåtts. Slutresultatet beror till på att dygnspriser ökat i kombination med att volymer ökat. Jämfört med referensmånaden oktober 2023 så har mängden dygn på öppeninsatser ökat med 2%, HVB boende med 7 procent samt SIS platser med 17%. Under samma period har priserna på öppeninsatser ökat med 13% och SIS med 20%. HVB platserns snittpris har minskat med 9% jämfört med jämförelsemånaden oktober 2023.

De olika aktiviteter i planen som ligger efter plan i kombination med ökade dygnspriser har gjort att de ekonomiska effekterna ej uppnåtts. De senaste månaderna under 2025 har dock utvecklingen börjat röra sig åt rätt håll inom HVB och SIS där mängden dygn har minskat.

Påverkan från snittprisernas ökning inom SIS genom den borttagna subventionen från SIS placeringar som inneburit att snittpriset för vuxna placerade inom SIS ökat med 20% innebär att det kommer bli svårt att få genomslag för den totala tänkta besparingen utan en större minskning av volymer än tänkt.

Undvika långa placeringar

Beslut 2023-12-20:

Individ- och familjenämnden ställer sig bakom förvaltningens förslag för att undvika långa placeringar.

Aktivt arbete under placeringar

Förändrade arbetssätt under placering

För denna aktivitet finns tre målsättningar:

- Att nyttja tiden i placering för en aktiv planering inför hemgång
- Att det inte uppstår något glapp mellan insatser och aktiviteter på hemmaplan när målet med placeringen är uppnått
- Att personer med pågående insats ska ha tryggade kontakter på hemmaplan

Vuxenenheten har under 2024 arbetat med arbetssätt kopplat till externa utförare och planering för hemgång och det arbetet kommer att fördjupas.

Rutiner har uppdaterats för att möjliggöra pågående insatser under placering, exempelvis boendestöd.

Denna aktivitet pågår enligt plan.

Stärka väg till självständighet för våldsutsatta som inte kan bo kvar i Umeå

Arbetssätt placeringsort

I syfte att skapa förutsättningar för stadigvarande boende på annan ort har förvaltningen tittat hur vi bättre kan nyttja nationell samverkan kring våldsutsatta samt att genom arbetssätt och aktiva val säkerställa att placeringsorten kan erbjuda ett stadigvarande boende för den våldsutsatta efter att placeringen är avslutad.

Denna aktivitet är genomförd.

Systematisk uppföljning av placeringar gällande våldsutsatta

Förvaltningen har under 2024 tagit fram ett arbetssätt för att systematiskt följa upp placeringar gällande vuxna våldsutsatta, det har sedan tidigare funnits arbetssätt för uppföljningen av barn i placering. Syftet är att säkra att personer kommer i stadigvarande boende när behovet av placering upphört.

Denna aktivitet är genomförd och är en del i ordinarie uppföljning.

Effekt på kvalitet

Aktiviteterna för att undvika långa placeringar syftar till att placeringstiden inte ska förlängas efter att personen är färdigbehandlad, men saknar bostad eller insatser efter placering. För personer med insats på hemmaplan kan relationen till personal vara stärkande att hålla kvar under placeringen. För våldsutsatta som inte kan bo kvar i Umeå ser vi att detta arbete är särskilt viktigt utifrån ett barnperspektiv. Förvaltningen har inte hunnit mäta effekterna av aktiviteterna ännu.

Effekt på personal

Aktiviteterna innebär att förstärka arbetssätt som redan finns och ses inte ge några större effekter på personal.

Redovisning ekonomi

Då nämnden sett en ökning av volymer med 2% för öppeninsatser respektive 7% för HVB placeringar har den ekonomiska effekten ej uppnåtts. HVB placeringar minskade under 2024 och hade under 2024 uppnått en besparing om 40% på snitt jämfört med jämförelsemånaden oktober 2023. Detta vände dock i oktober 2024 där volymerna kraftigt ökade och där volymerna legat högre än jämförelsemånaden under hela 2025 undantaget februari och september.

Återrapportering - Effektiviseringar och förändrade servicenivåer inom individ- och familjenämndens verksamheter – Minska placeringar barn och unga Sol

Upphöra med Pangea HVB och stödboende Paloma 18+

Beslut 2023-12-20:

Individ- och familjenämnden upphör med verksamheten HVB Pangea och stödboende 18 + Paloma, för målgruppen ensamkommande barn från och med hösten 2024.

Redovisning av aktiviteter:

Aktiviteten är genomförd.

HVB Pangea har upphört. Ungdomsboendet har utökats med arton utspridda lägenheter och sex årsarbetare. Verksamhetsförbättringar har genomförts.

Effekt kvalitet:

Verksamhetsförbättringar har genomförts. Personalgruppernas kompetenser har bidragit till kvalitativ utveckling för verksamheten. Det har även bidragit till en samsyn kring gemensamma arbetssätt från de båda verksamheterna, Ungdomsboendet och Ensamkommandebarn-verksamheten. Arbetet har även lett fram till reviderade och upprättade rutiner och vägledningar för att stärka arbetet med ungdomarna.

Effekt personalresurser:

Verksamhetsförändringen har inneburit att två personalgrupper blev till en. Sex årsarbetare som tidigare arbetat i Pangea HVB har gått över till Ungdomsboendets verksamhet.

Utöka ungdomsboendet

Beslut 2023-12-20:

Individ- och familjenämnden godkänner och ställer sig bakom förvaltningens förslag att utöka Ungdomsboendet med fler platser och utökad målgrupp (EKB och fler unga med normbrytande beteende).

Redovisning av aktiviteter:

Ungdomsboendet har utökats med arton utspridda lägenheter och sex årsarbetare. Verksamhetsförbättringar har genomförts. Verksamhetsförändringen har inneburit att två personalgrupper blev till en. Personalgruppernas kompetenser har bidragit till kvalitativ utveckling för verksamheten. Det har även bidragit till en samsyn kring gemensamma arbetssätt från de båda verksamheterna, Ungdomsboendet och Ensamkommandebarn-verksamheten. Arbetet har även lett fram till reviderade och upprättade rutiner och vägledningar för att stärka arbetet med ungdomarna.

Aktiviteten pågår, men arbetet ligger efter plan. Det beror på att planeringen för aktiviteterna har reviderats under våren 2025. Arbetet med att ta fram nya arbetssätt har pausats under några månader. Pausen beror på att enhetschefer som behöver involveras i arbetet inte funnits på plats, samt att flera pågående omställningsarbeten inom stöd och omsorg krävt andra prioriteringar. Under våren 2025 anställdes nya enhetschefer. En arbetsgrupp för det fortsatta arbetet är tillsatt och arbetet påbörjades under oktober månad. Inom aktiviteten kvarstår att skapa nya arbetssätt för placering på stödboende, innan, vid och efter placering på HVB och externt stödboende.

Ändrade arbetssätt för att minska placeringar

Beslut 2023-12-20:

Individ- och familjenämnden godkänner och ställer sig bakom förvaltningens förslag att förändra arbetssätt för att minska placeringar (jourhem, familjehem, HVB och stödboende).

Redovisning av aktiviteter:

Akuta placeringsråd

Arbetssättet *akuta placeringsråd* startades igång i januari 2024. Arbetssättet har implementerats sedan dess. Effekterna av arbetet beskrivs positiva, antal akuta

placeringsbeslut har minskat, vilket framför allt ses ha bidraget till minskade jourhemsplaceringar. Verksamheterna har hittat nya arbetssätt som innebär att socialsekreterare samråder med gruppledare eller enhetschef innan placeringsråd, vilket i sin tur har medfört en ökad medvetenhet och arbete där alternativ till placering ska vara uttömda innan beslut om placering. Den ökade medvetenheten inför placeringar har lett till att arbetssättet prioriterats ned, där arbetet inför placeringar fortsätter men utan placeringsråd. Detta för att istället kunna lägga ett ökat fokus på att implementera och arbetssätten om uppföljning av placeringar.

Förstärkt och förbättrat nätverksarbete

Arbetet påbörjades i samband med effektiviseringsarbetet, i november 2023. Tidigt i arbetet togs beslut om att särskilt följa upp hur nätverket har involverats under utredning och insats. Detta har följts genom den årliga uppföljningen. Siffror visar att en viss ökning har skett. Men ökningen är för liten för att den ska kunna bedömas som hållbar över tid. Tidigt togs beslut om att göra ändringar i rutinerna med fokus på att involvera nätverket när det bedöms vara för barnets bästa. Detta tros ha haft betydelse för att nätverksarbetet har stärkts även nya de nya arbetssätten inte har startats upp. Ökningen tros även bero på den ökade medvetenhet om nätverkets betydelse som skett i berörda verksamheterna.

Aktiviteten pågår, men ligger efter i plan. Förslagen om förändrade arbetssätt med fokus på förstärkt och förbättrat nätverksarbete har tagits fram i en arbetsgrupp bestående av enhetschefer och processledare. Förslagen om arbetssätten är beslutade i processteam i april 2025. Nästa steg innebär att arbetsgruppen ska ta fram en implementeringsplan för hur arbetssättet ska implementeras. Arbetet i arbetsgruppen har dragit ut på tiden, då flera pågående omställningsarbeten inom stöd och omsorg krävt beslut om andra prioriteringar. Det här arbetssättet har framför allt prioriterats bort på grund av att familjebehandlingen inte hade representation av enhetschef under en kort period under våren 2025, samt att Mynd barn och unga har andra pågående utvecklingsarbeten som behövs prioriteras före. I nuläget väntar arbetsgruppen på besked om prioritering för att fortsätta ta fram implementeringsplanen.

Förstärkt och förbättrad uppföljning av jourhemsplaceringar

Aktiviteten pågår, men ligger efter i plan. Arbetsgrupp med enhetschefer och en koordinator tillsattes i februari 2024. Arbetsgruppen har arbetat fram förslag på förändrande arbetssätt

för att stärka uppföljningen av jourhemsplaceringar. Bland annat har man tagit fram ett uppföljningshjul, som ska förenkla arbetet med uppföljningen av placeringarna. Förändringar i vägledningar och rutiner har gjorts och finns länkade i uppföljningshjulet. Arbetssätten är beslutade i processteam i maj 2025, med en planering för uppstart i november. Arbetsgruppen har sedan dess tagit fram en implementeringsplan och följt upp det arbetet i processteamet i september 2025. Nuvarande plan för uppstart av arbetssätt håller.

Förstärkt och förbättrad uppföljning av HVB, särskilda ungdomshem (SiS)

Aktiviteten pågår, men ligger efter i plan. Arbetsgrupp med enhetschefer, HVB-samordnare och processledare tillsattes i mars 2024. Arbetsgruppen har arbetat fram förslag på förändrande arbetssätt för att stärka uppföljningen av placeringar. I arbetssättet ingår även uppföljning av barn i skyddat boende och stödboende. Med inspiration av arbetsgruppen för jourhemsplaceringar har ett liknande uppföljningshjul tagits fram. Hjulet ska förenkla för ansvariga för uppföljningen att ha en gemensam överblick över vad som ska göras i de olika stegen, samt enkel tillgång till de checklistor, vägledningar och rutiner som är kopplade till arbetet. Arbetsgruppen har tagit fram förslag på checklistor samt lämnat förslag på hur HVB-teamen behöver förändras för att förstärka arbetet.

Arbetsgruppen har redovisat förslagen om arbetssätt i processteam i mars 2025. Processteamet gav då arbetsgruppen i uppgift att stämma av med biträdande verksamhetschefer från IFO och Mynd att inte de förändrade arbetssätten påverkar arbetsmiljön för medarbetare, samt att komplettera hjulet med fokus på stödboende och barn i skyddat boende. Efter uppföljning med biträdande verksamhetschefer håller arbetsgruppen på att ta fram en implementeringsplan som ska redovisas i processteamet, med målet att starta i gång arbetssättet i januari.

Inventera behov av insatser

Beslut 2023-12-20:

Individ- och familjenämnden godkänner och ställer sig bakom förvaltningens förslag att inventera behov av befintliga och nya insatser som förebyggande-, erbjudande- och biståndsprövade insatser. I detta ingår bland annat att tillsammans med för- och grundskolan undersöka möjligheten att utveckla Operativa teamets uppdrag på Ersängskolan och att tillsammans med för- och grundskolan, gymnasieskolan, fritid och polisen ta fram inriktningsförslag för SSPF.

Redovisning av aktiviteter:

Säkerställa uppsökande arbete, samt tidiga insatser

Aktiviteten pågår enligt plan.

Framtagande av ny insats med fokus på stöd till barnfamiljer i hemmet

Aktiviteten pågår, men ligger efter i plan.

Drogbehandlarna till familjebehandling

Aktiviteten är genomförd.

Effekt personalresurser: Familjebehandlingen har genom drogbehandlarna förstärkts och därigenom har kompetens, personal och resursbehov tillvaratagits, vilket var en del av målet med aktiviteten

Inriktningsförslag för samverkansform SSPF

Aktiviteten är genomförd och har övergått i en ny aktivitet som handlar om att utveckla SSPF, där några av fältgruppens medarbetare föreslås ingå. Två skolor är utsedda av styrgruppen för SSPF.

Utveckla Operativa teamet

Beslut 2023-12-20:

Individ- och familjenämnden beslutar att det Operativa teamet på Ersängsskolan permanentas. Om ansökan av finansiering via statliga medel inte medges så ska nämnden säkerställa det operativa teamets fortsättning.

Redovisning av aktiviteter:

Aktiviteten är genomförd och utvecklingsarbete pågår.

Ansökan om statsbidrag beviljades. En uppdragsbeskrivning är upprättad hur teamet på en generell, indikerad och selektiv nivå ska arbeta utifrån elevens behov och i nära samverkan med skolans elevhälsoteam (EHT), lärare, vårdnadshavare och externa aktörer som socialtjänst och fritidsverksamhet.

Utreda Mobilt operativt team

Beslut 2023-12-20:

Individ- och familjenämnden beslutar att förvaltningen ges i uppdrag att utreda socialtjänstens anslutning till För- och grundskolenämndens inrättande av ett mobilt operativt team.

Redovisning av aktiviteter:

Aktiviteten pågår sedan hösten 2025.

Förslagens effekt på ekonomi:

Den förväntade ekonomiska effekten av minskade placeringar fram till sista oktober 2025 var beräknad till en besparing om -27 mnkr. Det faktiskt utfallet per sista september 2025 är en kostnadsökning om 3,1 mnkr. Ekonomiskt har utfallet ej uppnåtts vilket beror dels på ökade dygnspriser, dels förskjutning i tidsplaner av aktiviteter. Då vissa positiva effekter framkommit på grund av aktiviteter utanför effektiviseringsförslaget så har effekten ej uppnåtts på grund av de fördröjningar i aktiviteter som setts samt ökade dygnspriser som gjort att den ekonomiska effekten av de minskade dygnen blivit klart mindre än förväntat.

Volymerna har inom områden minskat med 11% för konsultstödda familjehem, 36% för HVB placeringar och med 10% inom SIS. Volymerna har ökat med 3% inom stödboende.

Dygnspriserna för insatserna har jämfört med jämförelsemånaden oktober 2023 ökat med 7% för konsultstödda familjehem, 32% för HVB hem, 14% för öppeninsatser och 40% för SIS placeringar. Omräknat till dagens volymer innebär mellanskillnaden 43 mnkr kostnadsökning på grund av dygnspriset.

Vid bibehållna volymer och det ökade dygnspriset hade mellanskillnaden varit 59,4 mnkr.

Verksamhetens svårigheter att påverka dygnspriset utifrån att det är starkt kopplat till individens behov vid en placering samt ökade marknadskostnader gör att det resultat som uppnåtts ej lever upp till förväntningar gällande slutkostnaden även om volymerna minskat kraftigt genom de beslutade åtgärderna.

Återrapportering - Effektiviseringar och förändrade servicenivåer inom individ- och familjenämndens verksamheter – Minska externa placeringar LSS vuxna och barn

Beslut 2023-12-20, § 239

Individ- och familjenämndens ställer sig bakom förvaltningens förslag till åtgärder.

Redovisning av aktiviteter

En kartläggning av externa placeringar visar på att behov och insats är relevanta och att planering och samordning krävs för att planera för egen regi, där det är möjligt och i linje med kvalitet och kostnadseffektivitet.

Under 2024 och 2025 har samtliga externa placeringar inom LSS genomlysts (både för vuxna och barn). Avtal har omförhandlats där det varit möjligt, vilket lett till kostnadsbesparingar. Där det bedömts lämpligt har hemtagningar genomförts eller planerats för. Externa placeringar följs upp kontinuerligt för att säkerställa att leverantörerna möter behoven hos de personer som placeras externt.

Förslagets effekt på kvalitet

Individuella bedömningar är gjorda för varje enskilt fall. Det är inte möjligt att bedöma kvaliteten på helheten i förändringarna.

Förslagets effekt på personal

Nyanställningar inom verkställighet har gjorts med anledning av vissa hemtagningar.

Redovisning ekonomi

Den förväntade ekonomiska effekten inför beslutet uppgick till 7,6 mnkr under 2024 samt ytterligare 3,5 mnkr under 2025 med en sammanlagd effekt om 11,1 mnkr.

Verksamheten har under 2024 och fortsatt under 2025 att aktivt omförhandlat externa LSS placeringar samt sett och genomfört möjliga hemtagningar till interna LSS platser där det varit möjligt och ekonomiskt fördelaktigt. Den nettobesparing som uppnåtts per sista

september 2025 uppgår till 2,1 mnkr på årsbasis. Verksamheten har framöver förhandlat om avtal och planerat hemtagningar motsvarande en nettobesparing om ytterligare 6,9 mnkr på helårsbasis 2026.

Den förväntade ekonomiska effekten har fördröjts på grund av avsaknad av platser att planera hem individer till. Verksamheten har försökt kompensera detta genom omförhandlade priser vilket gett ett positivt utfall men ej lika positivt som att planera hem externa placeringar.

Återrapportering - Effektiviseringar och förändrade servicenivåer inom individ- och familjenämndens verksamheter – Arbetssätt LSS (IFN-2023/00212)

Gruppbofstäder i två plan

Beslut 2023-12-20 § 243

Individ- och familjenämnden beställer och verkställer framgent beslut enligt 9.9 § LSS (gruppbofstäder) i två våningsplan där så bedöms möjligt

Beslut, rättelse 2024-01-24, § 10

Individ- och familjenämnden gör ett utökat försök med beställning och verkställande av beslut enligt 9.9 § i LSS i två plan där så bedöms möjligt.

Redovisning av aktiviteter:

Två gruppbofstäder med utformning i två plan är beställda. Första byggstart är planerad under första kvartalet 2026 och leverans till verksamheten förväntas ske under 2027. Andra byggstart sker under 2027 med leverans under 2028. En tredje gruppbofstad i två plan är planerad men ännu inte beställd med preliminär leverans under 2029.

Aktiviteten är genomförd.

Förslagets effekt på ekonomi och personal:

Beställningen av boende enligt 9.9 § inom LSS har ej levererats ännu varvid ekonomiska effekten ej går att fastslå.

Den tidigare beräkningen om besparing av personalkostnader om cirka 25% per dygn i kostnad kvarstår.

Se över matsubventionering (portionsmat)

Beslut 2023-12-20 § 243

Individ- och familjenämnden uppdrar till förvaltningen att så snart det är möjligt verkställa ett upphörande av nuvarande matsubventionering inom bostad med särskild service (9.9 § LSS).

Redovisning av aktiviteter:

Subventionering av mat uppstår genom tillämpande av LSS-taxan i kombination med nyttjande av portionsmat (genom leverantör). Syftet med att ta bort portionsmat där brukaren har egen möjlighet att laga mat har varit att stärka brukares inflytande och

delaktighet över sina måltider när det gäller planering, inköp och tillagning av mat.

Ytterligare ett syfte är att minska merkostnaden som uppstår för kommunen i samband med inköp av portioner (matsubventioner). Portionsmaten debiteras enligt en fastställd schablon per måltid. Inom verksamhetsområdet särskilt boende har det i vissa fall varit ottydligt vilka behov som ska vara aktuella för att portionsmat ska godkännas som lösning. Över tid har det lett till att ca 120 personer inom funktionshindersomsorgens LSS-boenden (från 14 olika verksamheter) nyttjat portionsmat.

Under 2024 gjordes en inventering av fysiska utrymmen i alla LSS-bostäder. Slutsatsen var att huvudprincipen framöver ska vara att portionsmat kan fortsatt vara en lösning för de brukare som saknar fullvärdiga kök i sina lägenheter. För brukare som har egna fungerade kök har verksamheterna arbetat med att identifiera och tillämpa arbetssätt som utgår från individuella behov.

Av de 14 verksamheterna är det i nuläget 3 verksamheter där portionsmat fortsättningsvis bedömts vara den bästa lösningen för de boende. Det innebär att det är 11 verksamheter som valt andra lösningar för sina brukare, och därmed frångått leveranser av portionsmat.

Aktiviteten är genomförd.

Förslagets effekt på kvalitet

Förändringen bedöms ha positiva effekter på kvalitet då det skapats en tydlighet i premisserna för att ta del av portionsmat, och därmed möjliggör för att fler kan ta eget ansvar och ha ökat inflytande över inköp av kost och livsmedel.

Förslagets effekt på personal

Aktiviteter har inneburit att färre brukare debiteras mat genom kommunens administration. Det har underlättat personalens administrativa arbete, både ute i boendena samt i Stöd och omsorgs administrativa resurser som sköter faktureringen.

Redovisning och effekt på ekonomi:

Nämndens kostnader för mat genom borttagandet av matsubventionen kombinerat med det förändrade arbetssättet kring inköp av kost och måltider har lett till minskade kostnader om 1 mnkr jämfört med 2024 och 1,5 mnkr jämfört med 2023. De indirekta besparingarna genom minskad administrativ tid på boenden och hos Stöd och omsorgs administrativa resurser har inte följts men noteras som en positiv sidoeffekt som leder till att resurser spenderas bättre även om kostnaden är samma.

Förändra arbetssätt inom LSS-bostäder kring inköp av kost och måltider

Beslut 2023-12-20 § 243

Individ- och familjenämnden ställer sig bakom föreslagna förändringar i arbetssätt vid inköp av mat inom bostad med särskild service (9.9 § LSS).

Redovisning av aktiviteter:

Under hösten 2024 påbörjades ett arbete med att se över arbetssätt kring mat och måltider i gruppboheter. Utgångspunkten i nya arbetssätt är bland annat förarbeten till LSS, där det framgår att brukare (den enskilde själv) bör ansvara för sina matkostnader (prop 1992/93:159 s.100).

Utifrån intentionerna i LSS ställde sig nämnden bakom förslaget att förändra arbetssätt som tar sin utgångspunkt i kollektiva lösningar. Det innefattade att se över arbetssätt där kommunen ansvarar för debitering, i de fall det är möjligt. I förändringen har en inventering visat att det finns ett antal verksamheter där brukare saknar fullvärdiga kök i sina lägenheter. I verksamheterna där brukarna saknar egna kök behöver kommunen fortsättningsvis vara en mellanhand i inköpen. Det gäller även i de fall brukarna har liten eller ingen möjlighet att vara delaktig i planering, inköp och tillagning samt har stora stödbehov. I ett senare skede har verksamheterna undersökt vilka individuella behov och önskemål som finns i verksamheterna. Exempelvis vilken grad av delaktighet i planering, inköp och tillagning, omfattning stödbehov som brukarna har i nuläget och hur möjligheten ser ut att öka delaktigheten kring måltiderna.

När förändringsarbetet påbörjades tillämpade 30 verksamheter gemensamma inköp av livsmedel som inköpsmetod. Praktiskt innebär det att verksamheten står för inköpet och fakturerar de boende varje månad. Administrationen inom Stöd och omsorg sköter faktureringen utifrån uppgifter som verksamheter rapporterat. Brukarna delar därefter på den faktiska kostnaden för livsmedelsinköpen.

I juni 2025 hade 12 verksamheter förändrat arbetssätt – dvs. att verksamheten inte längre står för inköpet. I kvarvarande ca 18 verksamheter som tillämpar gemensamma inköp är målet fortsatt att identifiera och tillämpa arbetssätt som utgår ifrån att varje brukare får individuellt anpassad hjälp kring kost och livsmedel, i den takt som är lämplig utifrån individuella behov.

Arbete pågår i berörda verksamheter utifrån de behov som finns i verksamheterna.

Aktiviteten anses vara genomförd.

Förslagets effekt på personal

Effekten är att personalen kan nyttja sin tid på ett annat sätt, och stötta enskilda utifrån individuella behov i större utsträckning.

Förslagets effekt på kvalitet

I de verksamheter där förändringen har genomförts har den enskildes valmöjligheter och inflytande över sin kost ökat. Administration gällande inköp har minskat och det arbetssätten är mer rättssäkra utifrån den enskildes ekonomi.

Förslagets effekt på ekonomin/ Redovisning ekonomi:

Nämndens kostnader för mat genom borttagandet av matsubventionen kombinerat med det förändrade arbetssättet kring inköp av kost och måltider har lett till minskade kostnader om 1 mnkr jämfört med 2024 och 1,5 mnkr jämfört med 2023. De indirekta besparingarna genom minskad administrativ tid på boenden och hos stöd och omsorgs administrativa resurser har inte följts men noteras som en positiv sideeffekt som leder till att resurser spenderas bättre även om kostnaden är samma.

Kontaktperson och ledsagning i kombination med LSS-boende

Beslut 2023-12-20 § 243

Individ- och familjenämnden ställer sig bakom förvaltningens förslag att göra riktade uppföljningar för personer med beslut om bostad med särskild service i kombination med kontaktperson och ledsagning, samt verka för att behov av kontaktperson och ledsagning kan tillgodoses inom ramen för boendeinsatsen.

Redovisning av aktiviteter:

Under 2024 gjordes riktade uppföljningar till personer som bor på LSS-bostäder och samtidigt har beslut om kontaktperson eller ledsagare. På grund av svårigheter att verkställa beslut om kontaktperson/ledsagning har verksamheterna arbetat för att tillgodose behoven inom ramen för boendeinsatsen. I slutet av 2024 var samtliga uppföljningar genomförda (112 personer) och av dessa är det 8 personer som av olika skäl av sagt sig insatsen som kontaktperson/ledsagning.

Aktiviteten är genomförd.

Förslagets effekt på kvalitet

Förslaget har lett till någon nämnvärd effekt eftersom enbart ett fåtal har av sagt sig insatsen.

Redovisning ekonomi:

Förslaget har ej inneburit någon nämnvärd effekt på ekonomin då få individer av sagt sig insatsen.

Renodla daglig verksamhet

Beslut 2023-12-20, § 243

Individ- och familjenämnden uppdrar till förvaltningen att gå vidare med åtgärder för att renodla daglig verksamhet för deltagare med beslut och se över hur behoven hos målgruppen inom den öppna verksamheten kan tillgodoses.

Samt:

Förvaltningen får i uppdrag att ta fram en plan och följa upp målgruppen som slussas ut ur daglig verksamhet för att tillgodose de behov som finns.

Redovisning av aktiviteter:

Inom daglig verksamhet fanns vid tidpunkten för nämndens beslut 26 deltagare som gavs möjlighet till sysselsättning i öppen daglig verksamhet (utan varesig LSS- eller SoL-beslut). 22 av dessa var deltagare på en kommunal verksamhet och 4 deltagare var placerade externt på företag eller förening.

Under 2024 ställdes verksamheten om till att enbart omfatta deltagare med beslut. Under omställningen förändrades situationen för 24 personer utan beslut. I slutet av året var resultatet att de som fått beslut har erbjudits verkställighet så snart som möjligt, senast inom tre månader.

Av de 24 hade sex ansökt och beviljats daglig verksamhet enligt SoL/LSS, fem hade gått till arbetsprövning, samt fyra till annan öppen verksamhet. Fem personer har förändrade behov eller gått i pension under året. Fyra väntade på besked gällande ansökan om daglig verksamhet.

I och med denna åtgärd uppmärksammades ett glapp där personer i behov av en öppen verksamhet saknar insats. För denna målgrupp finns från 2 oktober 2025 möjlighet att besöka den öppna verksamheten Kraftverket.

Aktiviteten är genomförd.

Förslagets effekt på kvalitet och personal

Genom att verksamheten nu arbetar enligt både LSS och SoL, inklusive tillhörande dokumentationskrav, har förutsättningarna för att planera, genomföra och följa upp insatser förbättrats avsevärt. Detta möjliggör ett mer systematiskt och likvärdigt arbetssätt för samtliga deltagare. En ytterligare kvalitetsaspekt är att målgruppen inte längre blandas – verksamheten fokuserar på det med ett beslut – vilket skapar tydligare strukturer och bättre förutsättningar för individanpassade insatser. Dessutom har verksamheten fått ökad kapacitet att verkställa fler beslut, vilket stärker rättssäkerheten och tillgängligheten.

Redovisning ekonomi:

simon

Den ekonomiska effekten av att renodla daglig verksamhet och ta bort möjligheten att vistas inom verksamheten utan beslut förväntades ej ha en effekt på ekonomin genom en besparing utan den förväntade effekten var frigjord tid motsvarande 1,4 mnkr som skulle användas till att kunna ta emot och handleda fler brukare genom möjligheten att verkställa fler beslut. En möjlig sidoeffekt som sågs var minskade viten för ej verkställda beslut inom daglig verksamhet där nämnden ej mottagit några viten för detta sedan beslutet fattades.

Återrapportering - Effektiviseringar och förändrade servicenivåer inom individ- och familjenämndens verksamheter – Samplanering personal FO

Beslut 2023-12-20, § 242

Individ och familjen nämnden ställer sig bakom att förvaltningen genomför pilotprojekt gällande samplanering under 2024–2025 inom området särskilt boende LSS.

Individ och familjen beslutar även att en särskild uppföljning av pilotprojektet görs för att säkerställa att enskilda inte behöver möta mer personal än nödvändigt.

Redovisning av aktiviteter

Pilotprojektet syftar till att samplanera personal mellan olika LSS-boenden för att öka flexibilitet, minska beroendet av timvikarier och nyttja befintliga resurser effektivare. Projektet (geografiskt område Öst) omfattar 17 boenden; ca 105 brukare och ca 140 medarbetare.

Under 2024 pågick förberedelser i nästan ett års tid innan samplanering skedde i praktiken, genom förändrade schemagrupper i MA (schemaläggningssystem). Medarbetare har involverats i workshop och har bidragit till att forma arbetssätt och lyfta fram viktiga faktorer i det nya arbetssättet. Efter fem månaders implementering visar utvärderingen av arbetet i område Öst blandade men överlag positiva resultat.

Slutsatsen är att arbetssättet är framgångsrikt, men fortsatt arbete krävs för att förbättra bemötande, skapa kontinuitet för brukare samt justera schemaläggning utifrån brukarnas behov. Bedömningen är att det kan bli aktuellt med införande i fler geografiska områden med lärdomar från piloten som grund. Efter årsskiftet 2025/2026 är avsikten att piloten som helhet, med ca ett års skarp samplanering, ska utvärderas. Det finns en planering för nästa geografiska område.

Förslagets effekt på personal

Antalet samplanerade medarbetare har under perioden ökat från 44 till 74 personer (ca 53 %), och ytterligare inskolningar är planerade. Enkät till medarbetarna inom Öst (med 77 svarande vilket utgör 55 % svarsfrekvens) visar delade åsikter – hälften upplever

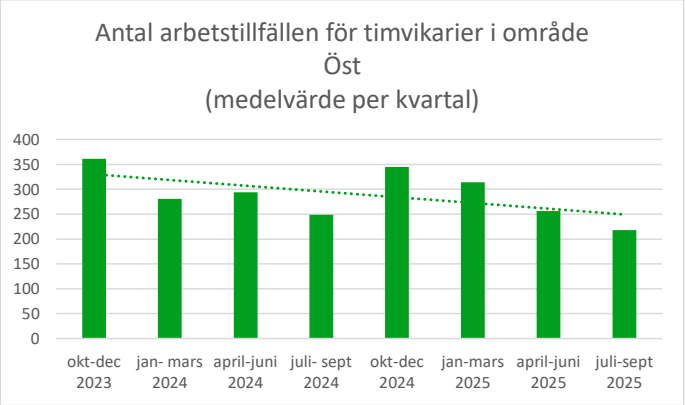
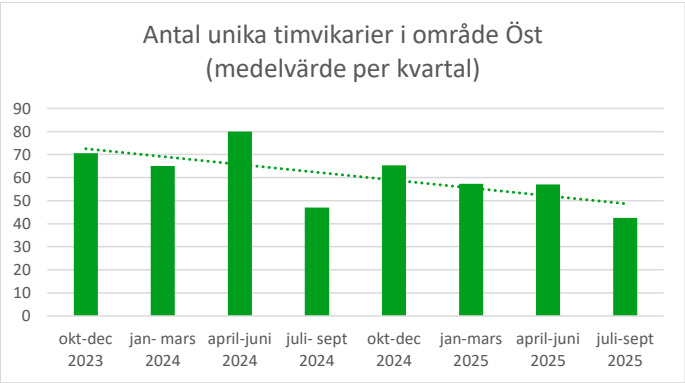

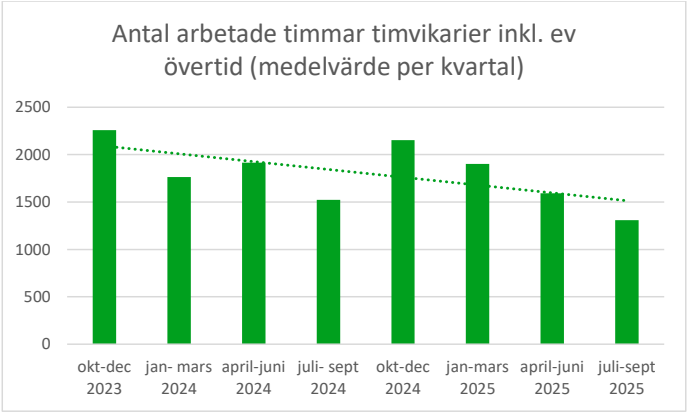
försämringar – områden som lyfts är bemötande, införande och arbetsmiljö. Fortsatta analyser kommer göras tillsammans med medarbetare i verksamheterna för att förstå upplevelserna och identifiera relevanta åtgärder.

I piloten har förvaltningen särskilt följt mått utifrån att enskilda inte ska behöva möta mer personal än nödvändigt. Siffrorna avser utveckling över tid i område Öst.

Av statistiken framgår att nyttjandet av timvikarier minskar successivt inom piloten, vilket är en följd av att tillsvidareanställda medarbetare samplanerats i högre utsträckning. Det är vanligt att nyttjandet av timvikarier minskar under sommarmånaderna, vilket även syns i statistiken. Vidare framgår av diagrammen att antal arbetstillfällen och arbetade timmar för timvikarier successivt minskar under perioden piloten genomförs. En slutsats är att det är färre unika personer som arbetar i verksamheterna, vilket indikerar att enskilda inte behöver möta mer personal än nödvändigt.

Kommenterad [PN1]: @Simon Blomberg Detta är nytt, samt diagrammen nedan.

Förslagets effekt på kvalitet

För att följa brukarnas upplevelse har en kvalitetsmätning gjorts vid tre tillfällen. Syftet med mätningen är många upp brukarnas tankar och synpunkter på verksamheten samt att förstå vad brukarna har för synpunkter på boendet och/eller personalen. Genom att följa upp halvårsvis är förhoppningen att synliggöra mönster i svaren.

Brukarnas nöjdhet var fortsatt hög med ett medelbetyg på 4,44 av 5 i den senaste av tre kvalitetsmätningar. Det finns inga generella tecken på försämrad upplevelse kopplat till samplanering. Brukarna beskrivning av personalen är överlag positiv. Det finns några som upplevt försämringar, och dessa beskrivs i första hand vara kopplade till antingen andra insatser eller frågor i anslutning till boendet. Exempel är att nya taxibolaget fungerar sämre och att man önskar en kontaktperson. Det finns inga signaler om att kontinuiteten blivit sämre, dvs. att brukarna möter mer personal än tidigare.

Intervjuer med chefer och stödfunktioner visar att det nya arbetssättet upplevs som välfungerande och relationsskapande, samtidigt som vissa efterfrågat tydligare stöd vid implementering och arbete med bemanningskurvor.

Redovisning ekonomi

Den ekonomiska effekten av samplaneringen visade under projektperioden ett gott ekonomiskt utfall med kostnadsminskningar på 1,2 mnkr inom pilotområdet.

Under 2025 har utvecklingen fortsatt förbättras med svagt minskande kostnader för övertid med 2,5%. Kostnaderna för sjuklönerna har ökat med 15%. Utvecklingen av sjuklönekostnader följs noga och jämförs med övriga verksamheten utanför pilot. Vid den jämförelsen är det svårt att dra slutsatsen att ökningen av sjuklönekostnader beror på

piloten då även övriga områden uppvisar liknande trender i kostnader och pilotens grupp är så liten att det krävs mindre kostnader för att påverka utfallet.

Timlönekostnaderna har minskat med 4% sedan jämförelse med samma period 2024 och på månadsbasis är trenden nedåt.

Nyttjandegraden av resurstid (aktiveringspass) har ökat, vilket ses som en positiv utveckling.

Tjänsteskrivelse

2025-12-08

Individ- och familjenämnden

Diariennr: IFN-2025/00317

Fördjupad återrapport avseende minskningen av insatser inom hemtjänsten

Förslag till beslut

Individ- och familjenämnden godkänner informationen.

Ärendebeskrivning

Vid individ- och familjenämndens sammanträde 2025-09-24 beslutade nämnden om att ge förvaltningen i uppdrag att återkomma till individ- och familjenämndens sammanträde i december med en fördjupad återrapport om hemtjänsten avseende orsaker till minskningen av insatser inom hemtjänsten. Vid dagens sammanträde sker denna återrapport.

Beslutsunderlag

Bildspel- Fördjupad återrapport avseende minskningen av insatser inom hemtjänsten

Beredningsansvarig

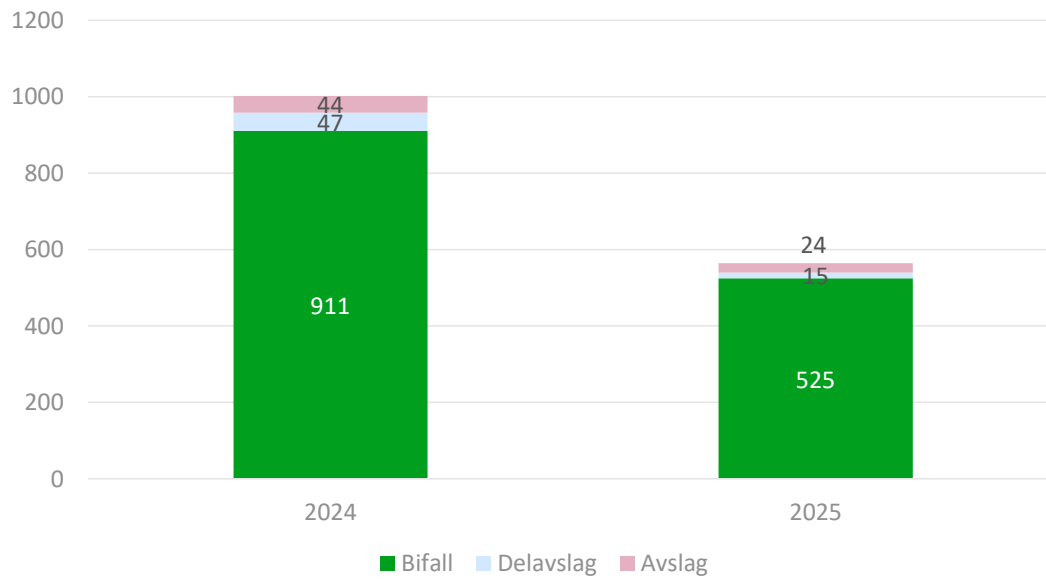
Simon Blomberg, ekonomichef

Karolina Lundqvist
Socialdirektör

Simon Blomberg
Ekonomichef

Beslut hemtjänst

Perioden januari-september

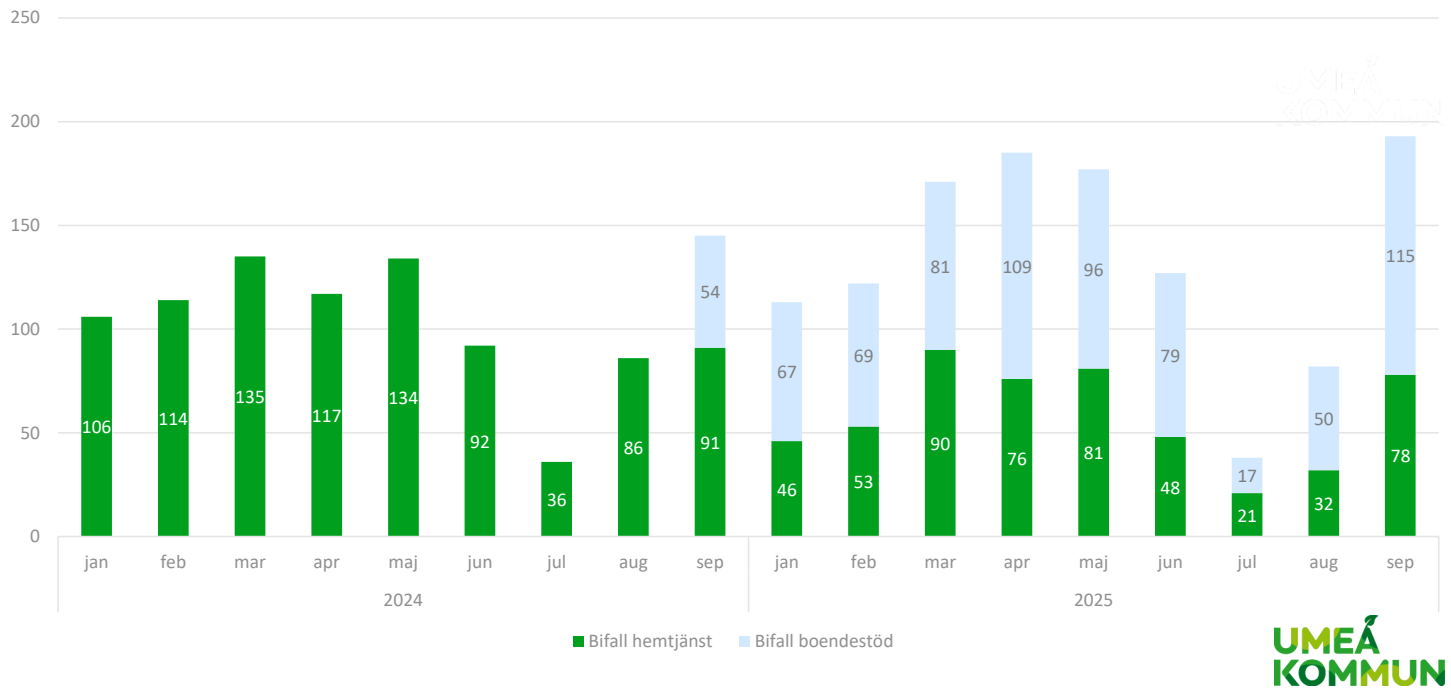
UMEÅ
KOMMUN

UMEÅ
KOMMUN

Beslut hemtjänst

Bifall Hemtjänst + Boendestöd

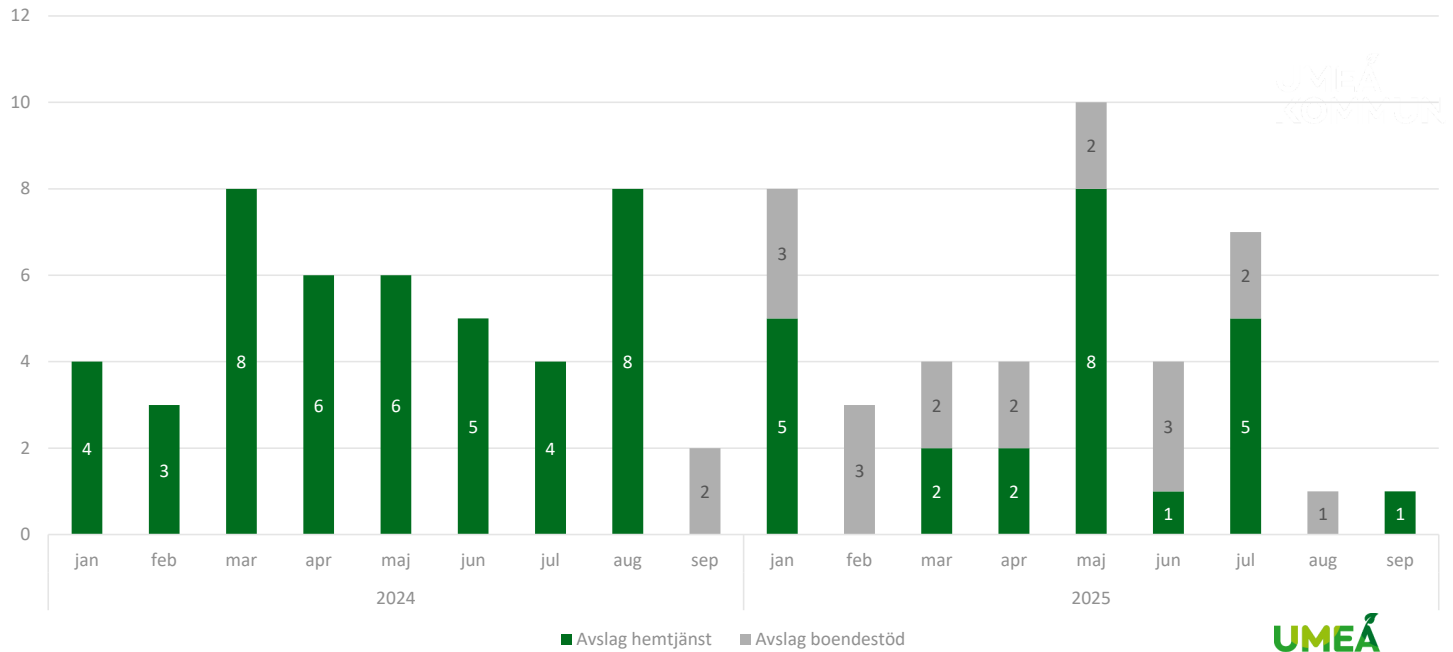

Delavslag Hemtjänst + Boendestöd

Avslag Hemtjänst + Boendestöd

Tjänsteskrivelse

Individ- och
familjenämndens
arbetsutskott

Diariennr: IFN-2024/00228

Organisation kring hemtjänst Umeå kommun

Förslag till beslut

Individ – och familjenämnden beslutar att:

Verkställighet av insatsen hemtjänst för vuxna görs inom Din kommunala hemtjänst och att reglementet revideras i enlighet med denna förändring. Förvaltningen ska återkomma under hösten 2026 avseende ställningstagande myndighetsutövning av insatserna hemtjänst och boendestöd.

Ärendebeskrivning

På uppdrag av äldre- och familjenämnden och individ- och familjenämnden i Umeå kommun genomfördes 2024 en utredning för att bedöma om det vore gynnsamt ur ett brukar-, personal-, och ekonomiskt perspektiv med en övergång av den kommunala hemtjänsten för personer under 65 år från individ- och familjenämnden till äldre- och familjenämndens verksamhet. Utredningen behandlades i nämnderna i oktober 2024.

Beslutet blev att förvaltningarna skulle återkomma till nämnderna för nytt ställningstagande avseende övertagande av verkställighet av hemtjänst i slutet av 2025 när insatsen boendestöd implementerats.

En uppföljning har nu genomförts och redovisas till nämnden.

Beslutsunderlag

- Uppföljning organisation av hemtjänst Umeå Kommun
- Utredning avseende organisation kring insats hemtjänst enligt SoL Umeå kommun – myndighetsutövning samt verkställighet kommunal utförare (2024)

Beredningsansvariga

Kristina Larsson, processledare
Anna Karlander, kanslichef

Beslutet ska skickas till

Karolina Lundqvist, socialdirektör
Pernilla Henriksson, äldreomsorgsdirektör

Tjänsteskrivelse

Dnr: IFN-2024/00228

Karolina Lundqvist
Socialdirektör

Kristina Larsson
Processledare

Uppföljning organisation av hemtjänst, kommunal utförare

Innehåll

Uppföljning organisation av hemtjänst, kommunal utförare	1
Innehåll	2
Inledning.....	3
Bakgrund	3
Verkställighet.....	3
Ekonomi.....	4
Förändrad upphandlingsform av hemtjänst	4
Verksamheternas bedömning	4
Reglementet	5

Inledning

Bakgrund

På uppdrag av äldregruppen och individ- och familjenämnden i Umeå kommun genomfördes 2024 en utredning för att bedöma om det vore gynnsamt ur ett brukar-, personal-, och ekonomiskt perspektiv med en övergång av den kommunala hemtjänsten för personer under 65 år från individ- och familjenämnden till äldregruppen verksamhet. Utredningen behandlades i nämnderna i oktober 2024.

Sammanfattningsvis gjordes bedömningen att det då inte var gynnsamt att äldregruppen tar över all hemtjänst, vare sig myndighetsutövning eller verkställighet utifrån de perspektiv som utredningen tittat på. Bedömningen var att insatsen boendestöd, som infördes i oktober 2024 skulle vara implementerad innan någon eventuell förändring genomförs avseende verkställighet. Detta för att få en bild över hur många personer under 65 år som efter införandet av boendestöd kvarstår med insatsen hemtjänst så att mottagande verksamhet kan bedöma behov av bemanning, kompetens och organisation.

Beslutet blev att förvaltningarna skulle återkomma till nämnderna för nytt ställningstagande avseende övertagande av verkställighet av hemtjänst i slutet av 2025 när insatsen boendestöd implementerats. En uppföljning har genomförts och aktuella uppgifter tagits fram

Verkställighet

I oktober 2025 utförde Din kommunala hemtjänstinsatser hemtjänst åt 99 personer under 65 år. Ytterligare 12 personer under 65 år har beslut om hemtjänst som utförs av stöd- och omsorgsförvaltningen.

Utförare	Antal timmar	Antal personer
Kommunal hemtjänst	1798	111
Varav verkställighet ordinärt boende stöd och omsorg	129	12
Privat utförare	3518	198
Summa	5316	309

Ekonomi

Budget för hemtjänstbeslut som tas avseende personer under 65 år och som verkställs av Din kommunala hemtjänst ligger under äldrenämnden. Å-pris utgår till Din kommunala hemtjänst. Detta utifrån en reglering som gjordes när socialnämnden upphörde och verksamheten för hemtjänst delades upp med ansvar både inom individ – och familjenämnden och äldrenämnden. Nivån på budget inom ÄN för personer under 65 år utgår från den bedömning av volymer som gjordes vid delning till två nämnder.

Budget för hemtjänstbeslut för personer under 65 år som verkställs av extern utförare finns inom individ-och familjenämnden och betalas ut som å-pris.

Budget för boendestöd finns inom individ- och familjenämnden. All verkställighet sker inom stöd - och omsorgsförvaltningen. Ingen debitering görs mellan äldrenämnden och individ- och familjenämnden för verkställighet av boendestödsbeslut för personer över 65 år. Nivån på budget inom individ – och familjenämnden för personer över 65 år, dåvarande socialpsykiatri, utgår från den bedömning av volymer som gjordes vid delning till två nämnder.

Förändrad upphandlingsform av hemtjänst

Kommunfullmäktige beslutade 250926 att Umeå Kommun ska övergå till Lag om offentlig upphandling, LOU, som upphandlingsform för hemtjänst och lämna Lag om valfrihet, LOV. Innevarande avtal sas upp 251031, uppsägningstiden är 12 månader. Nämnderna ska gemensamt fatta beslut om vägledande principer och upphandlingsdokument såväl som tilldelning av nya avtal som ska vara på plats 261101.

När ny upphandling ska konstrueras bedöms det vara en fördel med en gemensam kommunal utförare av hemtjänst

Verksamheternas bedömning

Uppföljning har gjorts i dialog med biträdande verksamhetschef inom verkställighet av boendestöd och hemtjänst inom respektive förvaltning samt med enhetschefer för myndighetsutövningen inom respektive förvaltning.

De farhågor som Din kommunala hemtjänst såg inför ett eventuellt övertagande då utredningen genomfördes 2024 baserades till stor del på osäkerhet kring volymer och behov. Utifrån att verksamheten redan idag utför hemtjänst till ett hundratal individer under

65 år och att behov av kompetensutveckling finns oavsett ålder på hemtjänsttagare är de risker som noteras avseende kompetensutvecklingsbehov generella risker för verksamheten i stort.

Sedan oktober 2024 är boendestödet en egen insats som erbjuds personer över och under 65 år. I september 2025 hade 550 personer beslut om boendestöd, 21 av dessa personer har fått beslut om boendestöd via äldrenämndens myndighetsutövning. Totalt utförs hemtjänst för 12 personer under 65 år inom Stöd- och omsorgsförvaltningen genom boendestödet. Som utredningen lyfte fram finns risken att utförande av boendestöd och hemtjänst inom samma organisation kan vara otydligt för medborgaren. Stöd- och omsorgsförvaltningen ser också att en renodlad hemtjänstenhet för personer under 65 år skulle vara sårbar och logistiskt utmanande då det rör sig om ett mindre antal personer.

Myndighetsutövning

Gällande myndighetsutövningens hemvist föreslås ingen förändring nu. Det innebär att utredning, beslut och uppföljning av verkställighet görs inom respektive förvaltning utifrån åldersuppdelningen. Fortsatt utredning görs för att utreda konsekvenser av ett nästa steg i att renodla även myndighetsutövningen så att äldreomsorgsförvaltningen beslutar om hemtjänst och stöd- och omsorgsförvaltningen om boendestöd oavsett ålder. Det skulle innebära att vardera nämnd blir ansvarig för både beslut och verkställighet för respektive insats.

Fortsatt utredning ska följa upp de risker/konsekvenser som tidigare utredning påvisat och föreslå lösningar som kan undanröja de riskerna. En av riskerna som identifierades i utredningen 2024 var att helhetsperspektivet för en person i behov av stöd försämrats om en insats lyfts från individ- och familjenämndens myndighetsutövning till äldrenämndens myndighetsutövning.

I samband med denna utredning ses också principer för budgetfördelning till respektive nämnd över.

Reglementet

Justeringar behövs i båda nämnders reglementen utifrån föreslagen förändring om ansvar för verkställighet av insatsen hemtjänst för vuxna. Den exakta formuleringen ses över och blir ett eget ärende i respektive nämnd i januari 2026.

Utredning avseende organisation kring insats hemtjänst enligt SoL Umeå kommun – myndighetsutövning samt verkställighet kommunal utförare

Utredning avseende organisation kring insatsen hemtjänst - myndighetsutövning samt verkställighet kommunal utförare

Sammanfattning

På uppdrag av äldregruppen och individ- och familjenämnden i Umeå kommun har en utredning genomförts för att bedöma om det vore gynnsamt ur ett brukar-, personal-, och ekonomiskt perspektiv med en övergång av den kommunala hemtjänsten för personer under 65 år från individ- och familjenämnden till äldregruppen verksamhet.

För- och nackdelar har belysts under utredningen gång. Det kan finnas fördelar att Umeå Kommun organisatoriskt har sin hemtjänst under en förvaltning och nämnd i stället för två. Utifrån innevarande organisation har förvaltningarna och nämnderna en åldersuppdelad fördelning, över och under 65 år sedan 2016. Det har också inneburit en specialisering och olika perspektiv.

Individ – och familjenämnden står inför implementering av insatsen boendestöd - en insats som varit efterlängtd och som har planerats för under flera år. Enligt tidplan införs insatsen fr om 1 oktober. Införandet bedöms ha stor påverkan på omfattningen av insatsen hemtjänst inom nämnden då merparten av de personer som idag har beslut om insatsen hemtjänst i stället kommer få insatsen boendestöd.

Sammanfattningsvis görs bedömningen att det i dagsläget inte är gynnsamt att äldregruppen tar över all hemtjänst, vare sig myndighetsutövning eller verkställighet utifrån de perspektiv som utredningen tittat på. Bedömningen är att insatsen boendestöd bör vara implementerad innan någon eventuell förändring genomförs avseende verkställighet. Detta för att få en bättre bild över hur många personer under 65 år som efter införandet kommer kvarstå med insatsen hemtjänst så att mottagande verksamhet kan bedöma behov av bemanning, kompetens och organisation. Då finns också underlag för hur många personer över 65 år som bedömts ha behov av insatsen boendestöd.

Avseende myndighetsutövning är bedömningen det inte vore gynnsamt att förändra den då det skulle försämra helhetsbilden kring en person i behov av stöd om enbart en insats lyfts ut.

Förvaltningen föreslår att ny bedömning görs av övertagande av verkställighet av hemtjänst till äldregruppen görs när boendestödet har implementerats.

Förslaget är därför att förvaltningen återkommer under senare delen av 2025.

Utredning avseende organisation kring insatsen hemtjänst - myndighetsutövning samt verkställighet kommunal utförare

Innehållsförteckning

Sammanfattning	2
Innehållsförteckning	3
Uppdrag från äldre- och familjenämnden	4
Nulägesbeskrivning	4
Boendestöd.....	6
Organisation under socialnämnden (2010–2014).....	7
Metod och genomförande	8
Viktiga perspektiv.....	9
Resultatdel.....	12
Omvärldsbevakning.....	12
Hemtjänsten under en gemensam nämnd och förvaltning.....	14
Hemtjänst under två nämnder och två förvaltningar.....	15
För- och nackdelar för brukare, ekonomi, personal.....	16
Hur eventuell övertagning påverkar innevarande reglemente och grunduppdrag	25
Slutsatser och sammantagen bedömning	26

Utredning avseende organisation kring insatsen hemtjänst - myndighetsutövning samt verkställighet kommunal utförare

Uppdrag från äldre nämnden och individ- och familjenämnden

Äldreomsorgsförvaltningen och stöd- och omsorgsförvaltningen fick i uppdrag av äldre nämnden och individ- och familjenämnden att utreda övertagning av hemtjänsten för personer under 65 år från stöd- och omsorgsförvaltningen till äldreomsorgsförvaltningen.¹

Utredningen ska belysa följande delar:

- Risker och problem som fanns när hemtjänsten var under en förvaltning
- Risker och problem som finns när hemtjänsten är uppdelad i två förvaltningar
- För- och nackdelar ur perspektiven konsekvenser för brukare, ekonomi och personal
- Hur en eventuell övertagning av hemtjänst påverkar innevarande reglemente och behov av justering i respektive nämnds grunduppdrag och reglering av ekonomi

Utredningen har som mål att undersöka fördelar och nackdelar med att överföra myndighetsutövning och verkställighet av den kommunala hemtjänsten för personer under 65 år från individ- och familjenämnden till äldre nämndens verksamhet inom Umeå kommun. Fördelar och nackdelar undersöks utifrån ett brukar-, personal-, och ekonomiskt perspektiv. Syftet är också att bedöma konsekvenser av en sådan förändring och vara beslutsunderlag för vidare hantering. Uppdraget syftar till att undersöka myndighetsutövning och verkställighet för vuxna.

Avgränsning

Uppdraget innefattar inte att utreda en eventuell övertagande av hemtjänst för barn under 18 år. Anledningen till detta är att behoven hos barn bäst kan utredas av stöd- och omsorgsförvaltningen, där tjänstepersoner med expertis inom barnperspektiv och erfarenhet av att utreda barns behov arbetar och att insatsen hemtjänst inte vanligtvis är en insats för barn även om det förekommer.

Uppdraget innefattar inte heller att genomföra beslutet eller ta fram underlag för samråd med fackliga parter vid organisationsförändring. Dessa delar kan bli aktuella beroende på resultatet av utredningen och nämndernas beslut.

Nulägesbeskrivning

Ansökan om hemtjänst sker utifrån 4 kap 1§ Socialtjänstlagen (SoL). I kapitlet regleras rätten till bistånd för försörjning och livsföring i övrigt, när den enskilde inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt. Biståndet ska tillförsäkra den enskilde en

---

¹ Se ÄN-2023/00184, Se IFN-2023/00323

Utredning avseende organisation kring insatsen hemtjänst - myndighetsutövning samt verkställighet kommunal utförare

skälig levnadsnivå och utformas så att den stärker den enskildes möjligheter att leva ett självständigt liv.

Vid ansökan om hemtjänst i Umeå kommun startar biståndshandläggaren en utredning och samlar in aktuell information relaterad till ansökan. Därefter bedömer handläggaren behovet utifrån givna omständigheter, underlag/intyg från vården samt om den enskilde kan tillgodose behoven själv, på annat sätt eller om det finns ett behov av den sökta insatsen som därmed bör beviljas. Hemtjänsten består av omvårdnadsinsatser och/eller serviceinsatser. En person kan bli beviljad en eller båda delarna beroende på det individuella behovet. Inom hemtjänsten tillämpar Umeå kommun eget val, vilket innebär att en individ med beviljad hemtjänstinsats har rätt att välja att få insatsen utförd av en kommunal utförare eller en extern utförare som kommunen har avtal med enligt Lagen om valfrihet (LOV).

Den verksamhet inom kommunen som utreder behov av och beviljar hemtjänst faller in under myndighetsutövningens befogenheter. Den del av kommunen som utför hemtjänst faller in under verkställighetens befogenheter. I följande del ges en kort beskrivning av hur äldreomsorgsförvaltningens och stöd- och omsorgsförvaltningens organisation av hemtjänst ser ut.

Myndighetsutövning

Äldreomsorgsförvaltningens myndighetsutövning är organiserad i verksamhetsområdet Utredning äldre och prevention. På enheten Utredning äldre arbetar biståndshandläggare uppdelade på sex geografiska team. Dessa team tar emot ansökningar från personer över 65 år, genomför utredningar och beviljar bistånd enligt SoL. I april 2024 hade 2136 personer beviljad hemtjänst-insats inom äldrenämndens verksamhet.

Stöd- och omsorgsförvaltningens myndighetsutövning är organiserad i verksamhetsområdet Myndighetsutövning. Myndighet SoL under 65 år, funktionshinderomsorg (FO) tar emot ansökningar, utreder och fattar beslut enligt SoL för personer under 65 år. I april 2024 hade 634 antal personer beviljad hemtjänst-insats inom individ- och familjenämndens verksamhet.

Verkställighet

Utförarna av hemtjänst i Umeå kommun består av två kommunala utförare och 8 externa utförare. Din kommunala hemtjänst är den största kommunala utföraren av hemtjänst och finns organisatoriskt under äldrenämnden. Funktionshinderomsorg ordinärt boende finns organisatoriskt under individ – och familjenämnden och utför hemtjänst samt boendestöd. De kommunala utförarna är det förutbestämda icke-valalternativet som tillfaller personer som inte gör ett aktivt val av utförare. Verkställigheten av kommunal hemtjänst i Umeå kommun utgår idag i huvudsak, men inte enbart från en åldersfördelning utan även från behovens karaktär. Det innebär att personer under 65 år idag kan få sin hemtjänstinsats från Din kommunala hemtjänst och personer över 65 år kan få hemtjänst från Funktionshinderomsorg i ordinärt boende beroende på vilken utförare som bäst tillgodoser den enskildes behov utifrån handläggarens bedömning och i dialog med verkställighet.

Utredning avseende organisation kring insatsen hemtjänst - myndighetsutövning samt verkställighet kommunal utförare

Fördelningen av hemtjänsttimmar utifrån bedömt behov av hemtjänst respektive bedömt behov av boendestöd beräknades så här vid den senaste ärendegenomgången i april 2023:

Utförare	Totalt timmar/v	Boendestöd timmar/v	Hemtjänst timmar/v
Din kommunala hemtjänst, under 65 år	472,93	36,89	436,04
FO ordinärt boende, under 65 år	1014,12	949,55	64,57
FO ordinärt boende, över 65 år	356,93	36,67	320,26

I augusti 2024 utförde Din kommunala hemtjänst insatser till 82 personer under 65 år (ca 433 timmar/vecka). Funktionshinderomsorg ordinärt boende utförde hemtjänstinsatser åt 44 personer över 65 år (ca 295 timmar/vecka).

De externa utförarna utför hemtjänst alla åldrar utifrån avtal.

Boendestöd

I avsnittet redogörs för den angränsande insatsen boendestöd med syfte att förtydliga vad som inte ingår i en eventuell övertagning av hemtjänst från individ- och familjenämnden till äldre- och funktionshinderomsorg.

Individ- och familjenämnden och äldre- och funktionshinderomsorg beslutade 2023-06-21 respektive 2023-08-24 att införa insatsen boendestöd.² Beslutet innebar att boendestöd framgent kommer att hanteras på ett sammanhållet sätt, och beviljas som en egen insats med ett eget beslut, i stället för att ingå i ett hemtjänstbeslut. Målgrupperna för insatsen omfattar personer med behov utifrån funktionsnedsättning, missbruk, beroende och samsjuklighetsproblematik eller andra sociala skäl.³ Boendestöd införs 1 oktober 2024 med en kommunal utförare inom stöd- och omsorgsförvaltningens verksamhet Funktionshinderomsorg ordinärt boende.

I och med beslutet fick stöd- och omsorgsförvaltningen i uppdrag att se över konsekvenser för enskilda med anledning av övergången från beslut om hemtjänst till beslut av boendestöd i syfte att säkerställa att personer får sina behov tillgodosedda. För de personer som har beslut om hemtjänst och som handläggare bedömer har behov av boendestöd kommer förändringen ske under en övergångstid från och med 1 oktober 2024 enligt nuvarande planering. Vid uppföljning av beslut kommer behovet av stöd att ses över. Möjlighet finns att ansöka om boendestöd och/eller hemtjänst. Handläggare gör sedan en bedömning av individens behov.

² Se IFN-2023/00213, ÄN-2023/00134

³ Boendestöd definieras som bistånd i form av stöd i den dagliga livsföringen riktat till särskilda målgrupper i eget boende. Boendestöd kan vara ett såväl praktiskt som socialt stöd för att stärka en persons förmåga att klara vardagen i bostaden och ute i samhället.

Utredning avseende organisation kring insatsen hemtjänst - myndighetsutövning samt verkställighet kommunal utförare

Resultatet av införandet förväntas vara att en stor del av personerna som idag har insatsen hemtjänst inom individ- och familjenämndens verksamhet övergår till insatsen boendestöd. Enligt bedömningar (ärendegenomgång på individnivå) gjorda under våren 2023 hade 78% av de personer som bedömdes ha behov av boendestöd redan stöd av Funktionshinderomsorgen ordinärt boende.

Det har inte gjorts motsvarande bedömning av behovet av boendestöd för de personer över 65 år som har Din kommunala hemtjänst eller extern utförare av hemtjänst. Därför finns inte någon uppgift om det totala antalet personer över 65 som skulle kunna vara aktuella för boendestöd i stället för hemtjänst men behovet bedöms vara betydligt lägre och beröra ett mindre antal personer

Organisation under socialnämnden (2010–2014)

Umeå kommun har sedan flera årtionden tillbaka haft en socialnämnd som ansvarat för kommunens uppgifter inom socialtjänsten. 2014 beslutade kommunfullmäktige att socialnämnden skulle upphöra och ersättas av en äldre- och familjenämnd med ansvar för äldreomsorg i kommunen och en individ- och familjenämnd med ansvar för funktionshinder, individ- och familjeomsorg i kommunen. Denna förändring medförde även en delning av socialförvaltningen till en äldreomsorgsförvaltning och en stöd- och omsorgsförvaltningen.⁴

Organiseringen av myndighetsutövningen under socialnämndens tid har sett olika ut. Under 2010-talets början var myndighetsutövningen uppdelad i två handläggningsgrupper och utgick från en åldersindelning med en arbetsgrupp som arbetade mot respektive målgrupp (under och över 65 år). Under kortare perioder har omorganisationer skett vilket senare har resulterat i en återgång till en åldersuppdelad myndighetsutövning. Ett exempel är under 2012/2013 när myndighetsutövningen delades upp i två handläggningsgrupper som arbetade mot olika insatser oavsett ålder. Indelningen bestod av en arbetsgrupp som arbetade mot fysiska funktionsnedsättningar och demens (SoLFys) samt en arbetsgrupp som arbetade mot psykiatri (SoLPsyk). Därefter återgick myndighetsutövningen till åldersuppdelning med en verksamhetschef.

Organisationen av verkställighet har under socialnämnden, likt nuvarande organisation, bestått av olika kommunala utförare som bedrivit hemtjänst där hemtjänsttagare tilldelas en viss kommunal utförare utifrån bedömning av biståndshandläggare. Exempelvis har det tidigare funnits en kommunal intraprenad, Socialpsykiatrin, som bland annat utförde boendestöd (med hemtjänstbeslut) åt vissa målgrupper. Intraprenaden startades upp 2008 och arbetade för att verkställa insatser bestående av hjälp och stöd i hemmet, särskilt boende, daglig sysselsättning, social träning och ledsagning enligt SoL och LSS.⁵

---

⁴ Se KS-2014/00427

⁵ Se IFN-2017/00086

Utredning avseende organisation kring insatsen hemtjänst - myndighetsutövning samt verkställighet kommunal utförare

Intraprenaden stängdes ned enligt beslut § 26 2017 i individ- och familjenämnden och verkställigheten övertogs av andra verksamheter inom stöd- och omsorgsförvaltningen.

Umeå kommun inledde en försöksverksamhet med eget val inom hemtjänsten 2005 och 2007 beslutade kommunstyrelsen att försöksverksamheten skulle övergå i ordinarie verksamhet och omfatta hela kommunen.⁶ 2008 infördes lagen om valfrihet (LOV) som tydliggjorde valet av externa utförare ytterligare och 2010 beslutade kommunfullmäktige att införa LOV inom hemtjänst.

Metod och genomförande

I utredningen har workshops, risk- och konsekvensanalyser, intervjuer och dokumentstudier genomförts för att besvara uppdragets olika delar.

Dokumentation av hemtjänstens organisation under socialnämndens tid finns i mindre omfattning, intervjuer har därav genomförts med tjänstepersoner som arbetat i olika roller innan uppdelningen av socialnämnden i syfte att kartlägga organisationen och utmaningar som fanns när hemtjänsten var under en förvaltning. Enskilda upplevelser kan inte svara för hur all personal upplevde omorganisationer däremot ger underlaget ger bredare inblick där dokument saknar beskrivning.

Två workshops har genomförts med medarbetare inom respektives nämnd myndighetsutövning och verkställighet för att belysa positiva och negativa konsekvenser för brukare. Inom myndighetsutövning medverkade biståndshandläggare, chefer och socialt ansvariga samordnare. Inom verkställigheten medverkade chefer och socialt ansvariga samordnare. För att belysa brukarperspektivet ytterligare har underlag från "Samordnad myndighet – förstudie: provrum för teambaserat arbetssätt" används.

Risk- och konsekvensanalyser har genomförts av chefer tillsammans med medarbetare inom respektive förvaltnings myndighetsutövning och verkställighet för att lyfta fram negativa och positiva konsekvenser för personalen.

Ekonomisk konsekvensbeskrivning har tagits fram av representanter från förvaltningarnas ekonomifunktioner gemensamt.

Utöver detta har ekonomiska konsekvenser analyserats och nämndernas reglemente har undersökts för att identifiera vilka behov av revideringar som finns vid ett eventuellt övertagande av hemtjänst från individ- och familjenämnden till äldre- och familjenämnden.

För att komplettera underlaget ytterligare har en omvärldsbevakning genomförts med syfte att få en bild av hur andra större kommuner har organiserat sin hemtjänst utifrån myndighetsutövning och verkställighet.

---

⁶ Bland gungor och karuseller – En studie av valfrihetssystemet inom hemtjänsten i Umeå kommun, 2018-11-13

Utredning avseende organisation kring insatsen hemtjänst - myndighetsutövning samt verkställighet kommunal utförare

Viktiga perspektiv

Förebyggande arbete

Äldrenämnden prioriterar förebyggande insatser för att möjliggöra för den äldre att bo kvar i sitt eget hem och för att fördröja behovet av mer omfattande insatser av vård och omsorg. Målet är att främja längre perioder av hälsa och självständighet. Ett sätt att arbeta för att uppnå detta är att arbetsterapeuter/fysioterapeuter gör hembesök hos personer som ansökt om hemtjänst för att undersöka om det finns möjlighet att använda enklare hjälpmedel, ge stöd till träning och råd för att på så vis minska behovet av olika insatser från hemtjänsten och öka möjligheten att klara sig självständigt. Det handlar också om att samarbeta med det civilsamhället, att öka digitaliseringstakten samt att undersöka nya sätt att erbjuda stöd och insatser till medborgare så att mer avancerad vård och omsorg kan erbjudas dem som behöver det allra mest. Denna utveckling behöver genomföras gemensamt för både äldre och yngre och utifrån en gemensam målbild kring hemtjänstinsatser, oavsett om beslutet fattas av myndighetsutövning inom stöd- och omsorgsförvaltningen eller äldreomsorgsförvaltningen.

Inom individ- och familjenämnden finns olika insatser som syftar till att stärka eller bibehålla självständighet och behov av mer omfattande insatser, så som hemtjänst. Boendestöd är en sådan insats, men även andra stöd som kontaktperson verkar för att tillgodose behov innan de blir så omfattande att hemtjänstinsatser behövs. Verksamheten utreder också möjligheten att bygga upp en öppen verksamhet för att tidigt möta behov av att bryta isolering och att skapa struktur i vardagen som ett steg mot arbetslivsrehabiliterande insatser.

Sekretess mellan nämnder

Ett område som lyftes fram under utredningen är sekretessgränsen mellan individ- och familjenämnden och äldrenämnden samt hur den hanteras vid en eventuell övertagning av hemtjänst.

Utgångspunkten är att sekretess gäller inom socialtjänsten för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde eller någon närstående till denne lider men enligt 26 kap 1 § OSL. Verksamheter ska bygga på respekt för människors självbestämmande rätt och integritet enligt 1 kap 1 § SoL. Handlingar/uppgifter som rör enskildas personliga förhållanden ska förvaras så att obehöriga inte får tillgång till dem och det ska alltid utföras en men- och sekretessprövning innan uppgifter lämnas ut. Varje nämnd är en myndighet och varje nämnd faller under sekretessbestämmelserna i OSL. Detta förutsätter att en nämnd/myndighet ska klara av att sköta sin verksamhet utan att behöva inhämta uppgifter om en person från en annan nämnd/myndighet.

Utredning avseende organisation kring insatsen hemtjänst - myndighetsutövning samt verkställighet kommunal utförare

Det finns sekretessbrytande bestämmelser och bestämmelser om undantag från sekretess. Ett exempel på detta är att sekretess till skydd för en enskild inte hindrar att en uppgift lämnas till en annan enskild eller till en myndighet om den enskilde samtycker till det enligt 10 kap 1 § OSL.

I vissa undantag kan därmed handläggare, under förutsättning att den enskilde lämnat samtycke, inhämta uppgifter från andra myndigheter eller personer. Samtycket ska dokumenteras och av dokumentationen ska det framgå vilka andra myndigheter som får kontaktas och i vilket syfte, om närstående får kontaktas och i vilket syfte, vilka sakkunniga och referenspersoner som får kontaktas och i vilket syfte och när samtycket lämnats. Om den enskilde återkallar hela eller delar av sitt samtycke ska detta dokumenteras och det ska tydligt framgå att samtycke inte längre gäller eller har ändrats.⁷

Om hemtjänsten för en person under 65 år organisatoriskt tillhör äldre- och familjenämnden och andra insatser för samma person tillhör individ- och familjenämnden kan det krävas samarbete i vissa ärenden mellan biståndshandläggare inom respektive nämnds myndighetsutövning. I ett sådant scenario krävs därav samtycke från den enskilde för att biståndshandläggarna över nämndsgränserna ska kunna samarbeta med varandra.

I och med att utförandet av kommunal hemtjänst inte enbart baseras på ålderskriteriet, där till exempel hemtjänst för personer under 65 år utförs av Din kommunala hemtjänst och hemtjänst för personer över 65 år utförs av Funktionshinderomsorg ordinärt boende, finns det redan etablerade arbetssätt för att hantera samarbete och sekretess mellan nämndsgränserna.

Samordnad myndighetsutövning

Under utredningen betonades Stöd- och omsorgsförvaltningens arbete för att minska antalet kontakter inom socialtjänsten för individer med projektet "En samordnad myndighet". I projektplanen från 2023 framkommer att det finns ett ökat behov av att samordna myndighetskontakter, både för att underlätta för individer i kontakten med socialtjänsten och för att dra nytta av den kompetens som finns i verksamheten.⁸

I förstudien till projektet "Förstudie: Provrums för teambaserat arbetssätt" presenteras viktiga faktorer för medborgarens kontakt med socialtjänsten, baserat på en referensgrupp bestående av representanter från Umeå kommuns pensionärsråd, funktionshinderråd och anhörigråd. Referensgruppen träffades vid två tillfällen under 2022. En av de nio faktorerna som referensgruppen identifierade som viktiga i kontakten med socialtjänsten var kontinuitet. Gruppen betonade vikten av att minska antalet kontakter för individen och att individen ska

---

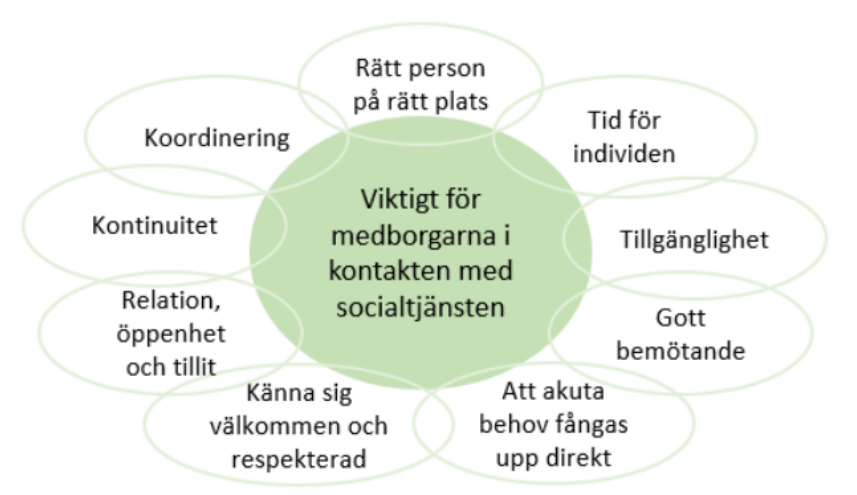
⁷ SOSFS 2014:5 Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om dokumentation i verksamhet som bedrivs med stöd av SoL, LVU, LVM och LSS

⁸ Förstudie: Provrums för teambaserat arbetssätt

Utredning avseende organisation kring insatsen hemtjänst - myndighetsutövning samt verkställighet kommunal utförare

ha samma handläggare så långt det är möjligt utifrån behov. Gruppen framhöll även behovet av koordinering av ärenden för individer med flera kontakter, där en samordnande handläggare bör vara ansvarig för all kontakt med den enskilde.⁹

Nedan presenteras alla nio faktorer i sin helhet:

I förstudien presenteras forskning som visar att det finns negativa konsekvenser med organisationer som är alltför specialiserade. Specialisering innebär att organisationsstrukturen är uppdelad i tydligt avgränsade delar, vilket är vanligt inom kommunala verksamheter. Forskningen visar att det kan vara tids- och energikrävande för den enskilde att ha flera kontakter inom socialtjänsten, exempelvis kan det försvåra etablerandet av nära relationer med flera olika handläggare. Forskningen pekar också på andra utmaningar med verksamheter som är för specialiserade, såsom bristande ansvarstagande för individers hela situation, otydlig ansvarsfördelning mellan verksamheter och handläggare samt oförmåga att anpassa sig till den enskildes behov inom organisationens begränsningar. En åtgärd för att motverka dessa utmaningar och risker är att tydligt samordna ärenden.¹⁰

Kompetensförsörjning

Såväl nationella som regionala prognoser visar på att den demografiska utvecklingen kan leda till personalbrist. Enligt dessa prognoser bedöms olika sektorer av arbetsmarknaden påverkas i olika omfattning och i olika tid. Om inte underliggande förutsättningar på arbetsmarknaden förändras väsentligt bedöms situationen med personalbrist accelerera under kommande år och vara påtaglig under lång tid framåt (2040). Detta innebär att ett flertal nämnder med stor sannolikhet behöver ställa om sin verksamhet för att även framgent kunna uppfylla sitt grunduppdrag. En sådan omställning kommer ske succesivt och över lång tid, särskilt om nämnden behöver förändra grundläggande strukturella förutsättningar i form av lokalstruktur, tekniska lösningar och kompetenssammansättning.

⁹ Slutrapport – ett teambaserat arbetssätt, slutrapport – översyn av mottagningsenheten

¹⁰ Slutrapport – ett teambaserat arbetssätt, slutrapport – översyn av mottagningsenheten

Utredning avseende organisation kring insatsen hemtjänst - myndighetsutövning samt verkställighet kommunal utförare

För att omställningen ska ske på ett ordnat sätt är det önskvärt att de nämnder som står inför väsentlig personalbrist utarbetar en långsiktig inriktning för omställning av nämndens verksamheter/verksamhetsstruktur. En sådan långsiktig inriktning är utgångspunkt och ram för planering, förberedelser och genomförande av omställning av nämndens verksamheter.

Om nämnden inte har en långsiktig och förankrad inriktning för omställning av sina verksamheter finns risk för att nämndens verksamheter ställs inför en situation där personalbrist tvingar fram kortsiktiga, kostsamma och kvalitetsmässigt dåliga lösningar och en arbetsmiljösituation som är ohållbar på både kort och lång sikt. I värsta fall kan personalbrist leda till att verksamheten inte längre går att bedriva alls (skyddsstopp).

Kommunfullmäktige har därför i planeringsdirektiv för 2024 gett kommunstyrelsen och samtliga nämnder i uppdrag att öka omställningen av nämndernas verksamheter för att klara grunduppdraget i takt med att personalbristen ökar. (Tilläggsuppdrag 2023:1)

Både äldrenämnden och individ-och familjenämnden delar utmaningen med kompetensförsörjning nu och framåt. Arbetslösheten i länet är lägst i landet och andelen tillgänglig arbetskraft matchar inte behovet inom vård - och omsorgsverksamheterna.

I september redovisade nämnderna en första sammanställning och analys avseende kompetensförsörjningen som steg 1 i uppdrag 2023:1.

Resultatdel

I denna del presenteras utredningens resultat av omvärldsbevakning, intervjuer, workshops, risk- och konsekvensanalyser sett ur brukar-, personal och det ekonomiska perspektivet.

Omvärldsbevakning

I den genomförda omvärldsbevakningen har förvaltningen undersökt jämförbara kommuner och deras organisation av hemtjänst utifrån SKR:s kommungruppsindelning. Det framgår att det är vanligt att en förvaltning har ansvar för hemtjänsten i dessa kommuner. Det är relativt vanligt med en åldersindeldad myndighetsutövning (under och över 65 år) där två handläggningsgrupper arbetar för respektive målgrupp. Det finns även exempel på kommuner där hemtjänsten har utformats utan en åldersindeldad myndighetsutövning. Generellt sett har hemtjänsten organiserats så att det finns en kommunal utförare och ett antal externa utförare som utför hemtjänst för personer i alla åldrar. I bilaga 1 kan omvärldsbevakningen ses i sin helhet.

Nedan lyfts två exempel på hur kommuner har organiserat sin hemtjänst.

Linköping kommun

Vård- och omsorgsförvaltningen i Linköping kommun har i uppdrag av vård- och äldreomsorgsnämnden att genomföra myndighetsutövning och verkställa kommunal

Utredning avseende organisation kring insatsen hemtjänst - myndighetsutövning samt verkställighet kommunal utförare

hemtjänst och hemsjukvård för personer i alla åldrar. Förvaltningen har även ett helhetsansvar för äldreomsorgen i kommunen.

Den 1 maj 2023 genomförde förvaltningen en omorganisering till en områdesbaserad vård- och omsorg i hemmet och delade in biståndsbedömningen i tre områdesenheter: väst, city och öst, som vardera arbetar mot den kommunala utföraren och en extern utförare per område. Varje områdesenhet ansvarar för allt inom biståndsbedömningen som rör brukare som är bosatta i respektive område såsom ansökningar, behovsbedömningar för personer som skrivs ut från slutenvård och behöver insatser från kommunen samt uppföljningar. Varje områdesenhet har en enhetssamordnare som leder och fördelar det dagliga arbetet samt har ett utökat ansvar för strukturell samverkan mot de geografiska områdena.¹¹

Kommunen har en kommunal utförare (som är verksam i tre geografiska områden och avtal med tre externa utförare av hemtjänst som utför hemtjänst (samt hemsjukvård och ansvarar för biståndsbedömda trygghetsboenden och träffpunkter) för personer i alla åldrar i ett område. Varje område har bara en utförare.

Äldrenämnden i Umeå har lagt ett särskilt uppdrag till äldreomsorgsförvaltningen att bevaka "Linköpingsmodellen" under 2024.¹² Modellen utvärderas för närvarande och förvaltningen följer upp de framtida resultaten.

Uppsala kommun

Vård-och omsorgsförvaltningen i Uppsala kommun arbetar på uppdrag av äldrenämnden och omsorgsnämnden. Äldrenämnden ansvarar för kommunens äldreomsorg och omsorgsnämnden ansvarar för kommunens funktionshinderomsorg. Förvaltningens myndighetsutövning för hemtjänst är åldersuppdelad med två avdelningar som arbetar för respektive nämnds ansvarsområde. Kommunens verkställighet består av en kommunal utförare och fyra externa utförare som utför hemtjänst för personer i alla åldrar. Äldrenämnden ansvarar för uppdrag och avtal med externa utförare, medan respektive nämnd ansvarar för de brukare som faller in under nämndens ansvar och står för kostnader för utförda insatser oavsett kommunal eller extern utförare. Kommunen har arbetat med denna modell sedan 2016.

I förvaltningens dialog med kommunen ställdes frågan om vilka fördelar och utmaningar som fanns med deras indelning, framhölls att en fördel är att det finns specifik kunskap inom respektive nämnds myndighetsutövning om målgruppen. En utmaning som uppkommer är att det finns olika riktlinjer för biståndsbedömning beroende på politisk vilja, samt att det kan finnas brukare som är aktuella inom båda nämnderna. I vissa fall behöver brukare samtycka

---

¹¹ Linköping kommuns hemsida

¹² Linköpingsmodellen är en arbetsmetod som ger hemtjänsttagare möjlighet att själva kontakta utförare som kommunen har avtal med. I stället för att vänta på en biståndsbedömning kan den äldre direkt ansöka om hjälp i hemmet från en godkänd utförare.

Utredning avseende organisation kring insatsen hemtjänst - myndighetsutövning samt verkställighet kommunal utförare

till att information om pågående insatser inhämtas av en annan nämnd, vilket inte alltid kan garanteras att den enskilde samtycker till.

Hemtjänsten under en gemensam nämnd och förvaltning

I socialnämndens årsbokslut från 2014 framgår att uppdelningen av socialnämnden innebar en viss administrativ belastning samtidigt som förutsättningarna för samordning och likställighet bedömdes öka i och med införandet av äldrenämnden samt individ- och familjenämnden.¹³

Under socialnämnden fanns en kommunal utförare av hemtjänst som erbjöd sina tjänster till personer i alla åldrar. En utmaning med en bred organisation är svårigheten att anpassa den kommunala hemtjänsten efter olika områden eller målgrupper. När medarbetare förväntas arbeta med både yngre och äldre personer kan det bli svårt att tillgodose varje målgrupps specifika behov på ett optimalt sätt. Medarbetare som är specialiserade på att arbeta med äldre personer kan ha svårt att hantera de utmaningar och krav som kan uppstå vid arbete med yngre personer, såsom personer med funktionsnedsättningar eller personer som behöver stöd för att kunna leva självständigt, och tvärtom.

I frågan om utmaningar som fanns när hemtjänsten var under socialnämnden svarade intervjupersoner att omorganisationer kunde vara påfrestande för verksamheten både utifrån ett personalperspektiv och brukarperspektiv. Ett exempel på en omorganisation var den som infördes 2012/2013 när myndighetsutövningen gick från en åldersuppdelad organisation med två arbetsgrupper som arbetade mot varsin åldersgrupp (under och över 65 år) till att arbeta mot olika insatser (SoLFys och SoLPsyk). Omorganisationen innebar att biståndshandläggarna i respektive arbetsgrupp fick handlägga ärenden för personer i alla åldrar. Följande delar identifierades som problematiska:

Kompetensutmaning

En utmaning för verksamheten var att gå från en åldersuppdelad myndighetsutövning till att utreda behov för personer i alla åldrar. Den föregående åldersuppdelningen förutsatte att biståndshandläggarna hade en riktad kompetens med exempelvis ett barnperspektiv eller ett äldreperspektiv. En upplevelse med den nya organisationen var att kompetensen hos handläggarna späddes ut i ett bredare fält av ärenden med personer i alla åldrar.

Helhetsperspektiv på individen

En upplevd konsekvens var att helhetsperspektivet på individen försämrades under denna period då kunskaper om olika behov och livssituationer minskade. Till följd av detta upplevdes individens behov bli svårare att bedöma.

---

¹³ Se IFN-2014/00002, ÄN-2014/00002

Utredning avseende organisation kring insatsen hemtjänst - myndighetsutövning samt verkställighet kommunal utförare

”Det fanns inget helhetsperspektiv på individen utan det var mer fokus på vilken diagnos den hade och i vilken grupp den skulle bli indelad i.” – Intervjuperson

Förlängd handlägningsprocess

Det betonades att det kunde bli otydligt vid utskrivningar från sjukhuset med vilken handlägningsgrupp som skulle ta hand individen. I och med att det fanns enskilda som passade in i båda områdena (SoLfys och SoLpsyk) upplevdes handlägningsprocessen förlängas eftersom det i ett första led behövdes utredas vilken handlägningsgrupp individen tillhörde.

Hemtjänst under två nämnder och två förvaltningar

Likabehandlingsprincip

En risk som har framförts under utredningen är att nuvarande organisering av hemtjänsten innebär att förvaltningarna följer olika verksamhetsplaner och inriktningar.

När det är två kommunala utförare att de två kommunala hemtjänstutförarna utvecklas åt olika håll och har olika kompetens, vilket ger risk för att likvärdigt stöd inte ges. För de privata hemtjänstföretag som i Umeå utför hemtjänst enligt Lagen om valfrihet (LOV) finns ingen motsvarande åldersgräns.

Genom att enbart ha en nämnd som beslutsfattande instans för den kommunala hemtjänsten kan verksamheten utgå från en gemensam uppdragsplan, vilket kan leda till mer likvärdiga insatser och prioriteringar oavsett målgrupp.

Flera kontakter för utförare

En utmaning med den nuvarande uppdelningen av hemtjänsten är att utförarna, externa och interna, behöver hantera flera kontakter inom kommunen när de får information om uppdragen från två olika förvaltningar.

Det kan finnas en tydlighet och enkelhet i att utförarna har en nämnd och förvaltning att förhålla sig till när uppdragen förmedlas.

Boendestöd och hemtjänst

En möjlig konsekvens av att den kommunala hemtjänsten är uppdelad i två förvaltningar och nämnder är att utförandet av boendestöd inte tydliggörs eftersom hemtjänst och boendestöd ingår i samma verksamhet (stöd- och omsorgsförvaltningen). Det kan finnas en tydlighet gentemot medborgare att en utförare av boendestöd och en kommunal utförare av hemtjänst.

Digitalisering

Utredning avseende organisation kring insatsen hemtjänst - myndighetsutövning samt verkställighet kommunal utförare

En fördel med en kommunal utförare av hemtjänst är att omvårdnadspersonal och hemtjänsttagare kan på lika villkor dra nytta av nya digitala arbetsmetoder som implementeras. En risk med den nuvarande fördelningen är att nämnderna inte följer med i digitala framsteg på samma sätt samtidigt då det prioriteras olika.

Kompetensförsörjning

Socialtjänsten står inför en omfattande utmaning vad gäller att få medarbetare med rätt kompetens till verksamheterna. Det är något som både äldreomsorgen och individ- och familjenämnden arbetar med. För äldreomsorgen utgör den växande äldre befolkningen och en lägre andel arbetsför befolkning en utmaning. Stöd- och omsorg drabbas också av en lägre andel arbetsför befolkning och av ett ökat behov av socialtjänstens insatser för barn, unga och vuxna. Under utredningen har det framförts att det kan finnas fördelar med en gemensam kommunal utförare av hemtjänst när det gäller kompetensförsörjning med möjligheter för ett större antal medarbetare att täcka upp för varandra vid korttidsfrånvaro. Denna fördel skulle vara särskilt tydlig för stöd- och omsorgsförvaltningen när andelen personer med beslut om hemtjänst förväntas minska till följd av införandet av boendestöd.

För- och nackdelar för brukare, ekonomi, personal

Perspektiv brukare - myndighetsutövning

Arbetsgruppen diskuterade möjliga konsekvenser utifrån olika områden som uppstår när en person har behov av en insats och arbetsgången från den första informationen från biståndshandläggare till ett beslut om insats och uppföljningen av den. Workshopen utgick ifrån Nationell informationsstruktur (NI) med syfte att ta fram positiva och negativa konsekvenser för brukare utifrån scenariot att all handläggning av hemtjänst sker inom Utredning äldre (äldreomsorgsförvaltningens myndighetsutövning).

1. Ge råd och information

För att få information och råd om ansökan av hemtjänst i Umeå kommun kan medborgaren besöka Umeå kommuns hemsida eller kontakta socialtjänstens mottagningsenhet och från 1 oktober den nystartade äldreomsorgsmottagningen. Tidigare fanns enbart en gemensam mottagningsenhet. Syftet med att starta upp en särskild äldreomsorgsmottagning är att öka tillgänglighet till handläggare för information, råd och tidigt stöd såväl som att ge information om hemtjänst.

Negativa konsekvenser: Under workshopen lyfte arbetsgruppen olika utmaningar med scenariot att all myndighetsutövning sker inom Utredning äldre. Exempelvis är det inte alltid tydligt i den första kontakten med socialtjänsten vilket behov individen har. En person under 65 år som ansöker om hemtjänst kan även, eller i stället, ha behov av en annan insats inom stöd- och omsorgsförvaltningens verksamhet - exempelvis boendestöd.

Utredning avseende organisation kring insatsen hemtjänst - myndighetsutövning samt verkställighet kommunal utförare

När en person kontaktar enheten Utredning äldre för att få råd och stöd ställer scenariot krav på att biståndshandläggarna har en kompetens att guida individen rätt i dennes olika behov. Handläggaren behöver, förutom kunskap om hemtjänst, exempelvis kunskap om boendestöd eller andra insatser som faller in under stöd- och omsorgsförvaltningens verksamhet. Det innebär att handläggaren behöver ha kunskap om insatser utanför sitt ordinarie verksamhetsområde. Om individen har ett annat behov som handläggaren inte har kunskap om kan det resultera i att den blir hänvisad till den andra nämnden. Det kan resultera i att kraven på den enskilde ökar med att hantera flera kontakter i två olika nämnder. Under diskussioner i workshopen nämndes Stöd- och omsorgsförvaltningens arbete med en samordnad myndighet vars syfte är att minska antalet kontakter inom socialtjänsten för personer. Scenariot med att handläggning av hemtjänst skulle flyttas till utredning äldre upplevdes då som kontraproduktivt eftersom det inte går tvärt emot syftet.

Positiva konsekvenser: En fördel med scenariot är att det kan resultera i en väg in och färre kontakter för de personer som endast har behov av hemtjänst.

2. Aktualisera

En aktualisering kan ske exempelvis genom att en ansökan om bistånd enligt SoL, en anmälan om en enskildes behov eller genom ett meddelande från en annan myndighet inkommer till socialtjänsten.

Negativa konsekvenser: I scenariot kan den enskilde behöva aktualiseras i båda nämnderna utifrån behov och/eller som komplement till hemtjänst. Ett exempel på detta är en person med behov av båda insatserna hemtjänst och boendestöd. Arbetsgruppen lyfte att scenariot kan innebära utmaningar för den enskilde att orientera sig mellan sina ärenden om den skulle "bollas runt" mellan två nämnder.

3. Utreda

Nämnden ska utan dröjsmål inleda en utredning av vad som genom ansökan, anmälan eller på annat sätt kommit till nämndens kännedom och som kan föranleda någon åtgärd i form av ett beslut av insats från nämnden.¹⁴

Negativa konsekvenser: Arbetsgruppen lyfte att utredningar som endast avser hemtjänst för personer under 65 år riskerar att bli begränsade eftersom det är vanligt att andra behov identifieras under utredningens gång. Vid identifiering av nya behov behöver den enskilde påbörja en ny process hos en ny handläggare i en annan nämnd. Det kan även vara svårt att få en helhetsbild av behoven när insatserna är uppdelade på två nämnder. En risk med detta är att det kan resultera i en mer krävande utredning för den enskilde och en längre process till att få rätt stöd. Det framhölls att enheten Utredning äldre i dagsläget inte har kompetens att utreda insatser för den yngre målgruppen och att ett övertagande skulle kräva ett arbete med

---

¹⁴ 11 kap. 1 § första stycket SoL

Utredning avseende organisation kring insatsen hemtjänst - myndighetsutövning samt verkställighet kommunal utförare

kompetensutveckling för handläggarna. Arbetsgruppen framförde även att handläggarna skulle behöva en ökad förståelse för barnperspektivet i utredningar som rör vuxna. Detta eftersom personer under 65 år med behov av hemtjänst kan ha hemmaboende barn som de ansvarar för och som påverkas av det stöd och hjälp den vuxne får.

4. Fatta beslut

Negativa konsekvenser: Arbetsgruppen påpekade att handläggare med ansvar för flera olika målgrupper risker att falla ut i olika bedömningar och beslut. Det finns en risk att gränsdragningen mellan närliggande insatser blir otydlig och att information om den enskilde går förlorad vilket resulterar i sämre kunskap om bedömning.

5. Utforma uppdrag

Ett uppdrag är de uppgifter som handläggaren lämnar ifrån sig till utföraren så det ska bli tydligt vad utföraren ska göra och i vilket syfte.

Negativa konsekvenser: En utmaning med scenariot är att det kan bli svårt att hålla ihop uppdrag för personer med flera insatser över nämndgränser. Uppdragen riskerar att bli otydliga för personer med två insatser och två genomförandeplaner.

Arbetsgruppen lyfte att behovet att dela journalanteckningar mellan handläggare försvåras mellan nämnder och medföljande sekretessgräns.

Positiva konsekvenser: En fördel med scenariot är att det kan resultera i en enklare hantering av ärenden för handläggare eftersom handläggare inte behöver bedöma om individen ska gå till Din kommunala hemtjänst eller den hemtjänst som utförs av Funktionshindersomsorg ordinärt boende, eftersom den kommunala hemtjänsten enbart skulle vara verksam under en nämnd och utföra hemtjänst till personer i alla åldrar.

6. Följa upp

Beslut om insatser ska följas upp för att säkerställa att den enskilde får rätt hjälp. Det är till exempel viktigt för att upptäcka om de befintliga behoven har förändrats i förhållande till den beslutade insatsen och om det därför behövs korrigeringar.

Negativa konsekvenser: Arbetsgruppen betonade att uppföljningar kan bli missvisande då helhetsbilden mellan olika insatser saknas när en person under 65 år har flera insatser än hemtjänst. Det finns även en risk för dubbla uppföljningar vilket kan resultera i en mer krävande process för den enskilde.

Positiva konsekvenser: En fördel med scenariot är att det finns en kontinuitet för personer med enbart hemtjänst under övergången mellan åldersgränsen (under och över 65 år) då individen inte behöver flyttas över till en annan nämnds myndighetsutövning och verkställighet.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis ansåg arbetsgruppen att helhetsperspektivet för den enskilde blir sämre i scenariot med att all utredning av hemtjänst för personer i alla åldrar sker i äldrenämnden.

Utredning avseende organisation kring insatsen hemtjänst - myndighetsutövning samt verkställighet kommunal utförare

Det bedöms finnas en risk att individen "faller mellan stolarna" i hanteringen av flera insatser mellan nämnder. Det kan leda till en mer krävande process för den enskilde och ökat dubbelarbete för handläggare med flera aktualiseringar, utredningar och uppföljningar vilket i sin tur kan resultera i fördröjda beslut. Det finns även en risk för tappad kompetens för olika målgrupper och livssituationer. Arbetsgruppen betonade att sekretessen mellan två nämnder försvårar samarbetet däremellan och ställer större krav på samtycke från den enskilde om hen har fler olika insatser.

En annan del som lyftes var att scenariot medför att handläggare med expertis inom barnperspektiv arbetar för en annan nämnd. Barnperspektivet riskerar att försämrats eftersom kompetens inom området i dagsläget saknas hos enheten Utredning äldre.

Perspektiv brukare - Verktällighet

Syftet med workshopen var att enskilt lyfta fram positiva och negativa konsekvenser av att all verkställighet av hemtjänst i kommunal regi sker i Din kommunala hemtjänst. Arbetsgruppen diskuterade perspektiven uppdrag, genomförande, följa upp och avslutandet av en insats. Arbetsgruppen framhöll att perspektiven uppdrag, följa upp och avslutandet av en insats har många gemensamma för- och nackdelar. Workshopen utgick från två scenarier: a) där myndighetsutövningen sker separat i respektive nämnd och all verkställighet utförs av Din kommunala hemtjänst under äldrenämnden, och b) där både myndighetsutövning och verkställighet sker gemensamt genom äldrenämnden. Under workshopen fördes en dialog kring dessa perspektiv och resultaten presenteras nedan.

1. Uppdrag

En fördel med en separat myndighetsutövning (nuvarande organisation av myndighetsutövning) är att verksamheten bättre kan förutsätta att det finns handläggare med olika kompetenser för olika målgrupper exempelvis handläggare med barnperspektiv och äldreperspektiv. Det blir enklare för handläggare inom stöd- och omsorgsförvaltningen att få information om livsvillkoren och samarbeta med andra handläggare som utreder andra insatser inom samma nämnd. Det finns även fördelar för barnfamiljer när det är en handläggare som utreder familjens hela behov.

En fördel med en gemensam myndighetsutövning å andra sidan (all myndighetsutövning för hemtjänst sker under äldrenämnden) är att det kan medföra en större samsyn hos handläggare med ett gemensamt språk i utredningar och samstämmiga beslut. Det kan även resultera i tydligare kontaktvägar för alla personer som bara har hemtjänst. En fördel med en gemensam kommunal utförare av hemtjänst är att det kan vara fördelaktigt utifrån kompetensförsörjning med en större andel personal som kan täcka upp för varandra vid korttidsfrånvaro.

En nackdel med skild myndighetsutövning (nuvarande organisation av myndighetsutövning) är att det skulle kunna innebära skillnader i servicenivåer för de olika målgrupperna med olika

Utredning avseende organisation kring insatsen hemtjänst - myndighetsutövning samt verkställighet kommunal utförare

bedömningar. En skild myndighetsutövning innebär fler kontakter för verkställigheten att hantera utifrån vilken enhet det är som fattat beslutet om hemtjänstinsatsen.

En nackdel med en gemensam myndighetsutövning (all myndighetsutövning för hemtjänst sker under äldrenämnden) är att scenariot kan medföra fler kontakter och utredningar för personer under 65 år samt att det ställer högre krav på handläggarnas utformning av uppdragen.

2. Genomförande

Arbetsgruppen framhöll att en kommunal utförare av hemtjänst kan ha fördelar utifrån jämlighetsperspektiv med likvärdiga insatser och en gemensam kvalitetssäkring. Andra fördelar är att det kan medföra en större möjlighet till god bemanning som möjliggör stöd för personer de tider som önskas genom en sammanhållen administration och logistisk planering. Detta kan bidra till minskad miljöpåverkan då bilar kan nyttjas optimalt.

Utmaningar med en gemensam verkställighet är att det ställer högre krav på en varierad och bred kompetens hos Din kommunala hemtjänst. Din kommunala hemtjänst behöver säkerställa att personal har kunskap i att bemöta personer med exempelvis psykisk ohälsa, missbruk eller neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Det finns även risk för ett bristande barnperspektiv med en utförare som är ovan att möta barn och unga som finns i hushållet. En annan risk är att det kan bli svårt för hemtjänsttagare med flera insatser att veta vem som utför vilken insats.

3. Följa upp/avsluta insats

Arbetsgruppen lyfte att det är viktigt att kunna följa upp förändrade behov hos den enskilde för att säkerställa att individen får rätt insats. En del i detta är att omvårdnadspersonal kan identifiera när en individ har ett nytt behov som faller in under en annan insats eller verksamhet. Även detta ställer högre krav på bred kompetens hos Din kommunala hemtjänst (se även ovan)

Sammanfattning

Sammanfattningsvis lyfte arbetsgruppen att fördelar med en gemensam verkställighet, dvs en kommunal utförare och inte två, är att det finns mer personal att tillgå vilket innebär en enklare hantering vid korttidsfrånvaro och kan underlätta samplanering och nyttjande av fordon. Det ställer dock högre krav på planering och organisation med en yngre målgrupp med andra behov för Din kommunala hemtjänst, inte minst vad gäller kompetens och kompetensförsörjning,

En ytterligare fördel som lyftes i dialogen är att insatsen boendestöd förtydligas genom ett överförande av den kommunala hemtjänsten från individ- och familjenämnden till äldrenämnden.

Utredning avseende organisation kring insatsen hemtjänst - myndighetsutövning samt verkställighet kommunal utförare

Perspektiv personal – Myndighetsutövning

Nedan beskrivs risk- och konsekvensbedömning som är utförd av personal inom respektive förvaltnings myndighetsutövning.

Konsekvensbedömning

Konsekvenser som framkom under denna del var att risken är stor att medarbetare från individ- och familjenämnden inte vill flytta över till äldreområdet eftersom det inte är något de själva sökt sig till. Den överflyttande arbetsgruppen skulle tappa en del arbetsuppgifter som ger variation i deras dagliga arbete. För den kvarstannande arbetsgruppen i äldreområdets verksamhet identifierades även risker kopplat till att medarbetare säger upp sig med anledningen att de specifikt har sökt sig till verksamheten för att arbeta utifrån ett äldreperspektiv. Det framkom att det upplevs som oklart i nuläget vad förändringen skulle innebära och hur stor andel av personalen som berörs.

Riskbedömning och handlingsplan

Sammanfattningsvis identifierade Utredning FO risker kopplat till arbetsmiljö, förflyttningar, kompetensförsörjning samt ledning och styrning.

Inom området arbetsmiljö och förflyttningar påpekades bland annat att det finns en risk för monotona arbetsuppgifter med handläggare som enbart utreder hemtjänst. Det framhölls att utredningar för målgruppen under 65 år riskerar att bli skeva om alla behov för målgruppen utreds inom enheten medan behovet av hemtjänst utreds inom äldreomsorgen.

Kopplat till kompetens och kompetensförsörjning identifierades risker med arbetsuppgifter som tappar bredd och variation för de personer som skulle flytta över till utredning äldre. Det kan leda till att medarbetare söker sig till andra arbetsuppgifter och behovet av nya rekryteringar ökar. Inom ledning och styrning uppkom frågor kring chefskap och att ett nytt chefskap innebär nya arbetssätt för medarbetare att anpassa sig till.

De åtgärder som identifierades för att minska riskerna för ohälsa för medarbetare var att arbeta ihop arbetsgrupperna innan en hopslagning med en jämn fördelning av arbetsuppgifter där kompetens tillvaratas. Det betonades att det är viktigt för medarbetarna att det framkommer på ett tydligt sätt vad en eventuell förändringen innebär innan den genomförs.

Utredning äldre identifierade också risker kopplade till arbetsmiljö, förflyttningar och kompetensförsörjning. Det påpekades att ett förändrat arbetssätt och ökad arbetsmängd utgjorde en risk för medarbetarna. Följden av detta kan bidra till psykisk ohälsa och stress hos medarbetarna, vilket i sin tur kan leda till sjukskrivningar och personalomsättning. Resultatet kan bli en kompetensbrist inom verksamheten och ökad arbetsbelastning för de medarbetare som stannar kvar. Enheten har ännu inte tagit fram en handlingsplan med förslag på åtgärder av risker, då det är något som kan tillkomma beroende på beslut från nämnderna.

Nedan listas exempel på allvarliga risker som identifierades:

Utredning avseende organisation kring insatsen hemtjänst - myndighetsutövning samt verkställighet kommunal utförare

Samverkan med sjukhuset

Planeringen inför sjukhusutskrivning kan vara utmanande då biståndshandläggare inom Utredning äldre kommer att ansvara för att bedöma vilka personer som kan vara i behov av hemtjänst oavsett ålder. Dessutom kan handläggarna känna ökad stress då planeringarna tar längre tid eftersom ärenden kan i ett första led behöva utredas av Utredning FO och sedan av handläggare inom Utredning äldre.

Kunskapsbrist

Överflytten kan medföra en bristande kunskap om barnperspektiv eller äldreperspektiv för den kvarstannande och den överflyttande arbetsgruppen. Detta kan leda till en känsla av en nedsatt kontroll vilket i sin tur kan leda till stress och ohälsa för medarbetare.

Förändring i arbetssätt

Ett drastiskt förändrat arbetssätt kan leda till en ökad känsla av otrygghet hos medarbetare kring hur de ska utföra sina arbetsuppgifter vilket i sin tur kan leda till stress och psykisk ohälsa för medarbetare.

Samverkan med medarbetare

En ökad mängd handläggare i en redan stor verksamhet kan leda till svårigheter att samverka i gruppen. Detta kan resultera till att det blir svårt att nå ut med information och säkerställa att medarbetare får ta del av informationen på ett likvärdigt sätt.

Perspektiv personal – Verkställighet

Nedan beskrivs risk- och konsekvensbedömning som är utförd av personal inom respektive förvaltnings verkställighet.

Konsekvensbedömning

De fördelar som lyftes är att insatsen boendestöd tydliggörs genom en överflyttning av all kommunal hemtjänst till Din kommunala hemtjänst. Det innebär att insatsen boendestöd stämmer bättre överens med de behov som målgruppen har och säkerställer att personer i behov av boendestöd får det utifrån likvärdiga förutsättningar. Det finns en tydlighet med vilka utförare som utför hemtjänst och vilka utförare som utför boendestöd. Det finns även fördelar med att den kommunala hemtjänsten blir en sammanhållen hemtjänst och ökar förutsättningar för ett likvärdigt stöd med gemensamma rutiner, vägledningar och bättre ekonomiska förutsättningar.

Din kommunala hemtjänst ser risker att inte kunna möta målgruppens behov utifrån att det fortfarande är otydligt vilka behov de personer som kvarstår med beslut om hemtjänst efter införandet av boendestöd har.

Riskbedömning och handlingsplan vid förändring

Utredning avseende organisation kring insatsen hemtjänst - myndighetsutövning samt verkställighet kommunal utförare

Din kommunala hemtjänst identifierade olika riskkällor och risker för ohälsa med en övertagning av all hemtjänst. Kopplat till de olika riskerna identifierades även åtgärder för att förebygga ohälsa och främja hälsa.

Sammanfattningsvis identifierades risker kopplat till ökad arbetsbelastning för chefer med en ny målgrupp, ökad stress och otrygghet för omvårdnadspersonal i att möta en ny målgrupp med andra behov, bristande kompetens, utmaningar med att rekrytera personal som vill arbeta med en specifik målgrupp och att nuvarande personal säger upp sig på grund av att de vill arbeta riktat mot äldre.

Exempel på allvarliga risker som identifierades var otrygghet för personal att bemöta hot och våld i möte med den yngre målgruppen och att viktig information om hemtjänsttagare som påverkar en medarbetares arbetsmiljö inte fångas upp i övertagandet.

Förslagna åtgärder för att förebygga riskerna är att kartlägga vilka kunskaper och kompetenser som saknas och skapa en handlingsplan för hur kunskaper och kompetenser tillgodoses i verksamheten, personalplanering mellan boendestöd och hemtjänst, inrättande av gemensamma rutiner och handlingsplaner för kommunikationsvägar samt att tydliggöra hemtjänstens uppdrag samt vad den beviljade insatsen innebär.

Ekonomiska konsekvenser

Nedan beskrivs positiva och negativa ekonomiska effekter av en sammanslagning under rubrikerna: budget, utfall och uppföljning, räkenskapssammandrag och periodisering. Riskbedömningen är gjord av ekonomer från både individ- och familjenämnden och äldre- och funktionsnämnden.

Budget

Utförd hemtjänst oavsett till vem, vilken ålder eller vem som utför insatsen, budgeteras hos beslutande part dvs. respektive nämnd och förvaltnings myndighetsutövning. Beräkningen utgår från nämndens beslut om aktuell ersättning per timme och det antal hemtjänsttimmar som bedöms utföras under ett år. Negativa konsekvenser som kan uppstå, är om det är otydligt hur budgetfördelningen mellan förvaltningarna, ska vara kopplat till framtida prognoser kring volymförändringar dvs. om ersättningsnivå och budget för hemtjänsttimmar bedöms inom en förvaltning utifrån ökning/minskning av hemtjänst och sedan utförs av en annan förvaltning. Hos den utförande förvaltningen kan då en budgetavvikelse uppstå, som först nästa planeringsperiod kan korrigeras.

Ett annat område där problem kan uppstå är om den förvaltning som utför hemtjänsten inte äger beslutet ifall det är hemtjänst eller boendestöd som ska utföras och beräkning av budget inte överensstämmer med faktiskt volymutfall.

Utfall och uppföljning

Utredning avseende organisation kring insatsen hemtjänst - myndighetsutövning samt verkställighet kommunal utförare

Ersättning för beslutade timmar betalas ut till den som utför insatsen. Det kan vara kommunens egna utförare eller externa utförare enligt LOV. Oavsett utförare är ersättning per timme beslutad av nämnderna och innehar samma villkor för samtliga utförare. En utmaning är att hantera svårigheter som kan uppstå när verksamheten behöver skilja kostnaderna för personer under och över 65 år i redovisningen när verkställigheten ligger under en nämnd. I kostnad för verksamhet ligger även lokaler, bilar och överbyggnad som inte ingår i a'priset. Det i sin tur kan göra det svårare att få en rättvisande bild av vad verksamhetsområdet verkligen kostar. Beroende på hur man sätter upp ärendehantering inom myndighetsutövningen så kan det också innebära ökade kostnader kopplat till att det ibland kan behöva göras dubbla utredningar om all myndighetsutövning för hemtjänst skulle flyttas till utredning äldre och det i stället visar sig att individen har behov av boendestöd.

Ytterligare utmaningar och påverkan har koppling till vilka volymer som överförs till Din kommunala hemtjänst och hur dessa hemtjänsttagare är geografiskt placerade. Det kan innebära utmaningar kopplat till den områdesindelning man har inom Din kommunala hemtjänst i nuläget. Det kan i slutändan innebära ökade kostnader, dels kopplat till att man behöver göra om områdesindelningen, vilket alltid innebär en kostnad i sig, dels kopplat till att det kan behöva utredas om behov finns av ökning/minskning av antal lokaler men även logistikplaneringen kring hur man mest kostnadseffektivt tar sig mellan vårdtagarna och arbetslokalen.

De positiva konsekvenserna är att det inom Din kommunala hemtjänst skulle kunna bli positiv ekonomisk effekt utifrån större volymer i sin helhet och per geografiskt område som leder till att man kan nyttja personal mer effektivt.

Det kan även bli enklare att redovisa statistik till verksamheterna då det blir mer renodlat.

Räkenskapssammandragen

En negativ konsekvens är att det kan bli en utmaning för förvaltningen att korrekt fördela kostnader och intäkter på rätt verksamhet, i den nationella statistiken dvs.

Räkenskapsammandraget (RS), beroende på hur man väljer att specificera nettokostnaderna i verksamheternas ekonomiska utfall.

Felaktig fördelning leder till felaktiga bedömningar i jämförelse med andra kommuner.

Periodisering

Ingen förändring av fördelningen av kostnader under årets månader jämfört med hur det fördelas idag.

Sammanfattning

Ekonomiska konsekvenser vid en eventuell sammanslagning påverkar såväl negativt som positivt. De negativa konsekvenserna inkluderar problem vid utökning eller minskning av hemtjänst på grund av oklarhet kring vilken typ av insats som ska utföras (hemtjänst eller den närliggande insatsen boendestöd) Det kan då uppstå utmaningar att budgetera och prognostisera framtida volymförändringar för individ-och familjenämndens del. Vid

Utredning avseende organisation kring insatsen hemtjänst - myndighetsutövning samt verkställighet kommunal utförare

uppföljning kan det bli svårt att särskilja kostnaderna för olika åldersgrupper, vilket kan påverka en rättvisande bild av kostnaderna vid jämförelser med andra kommuner.

Det kan innebära ekonomiska utmaningar med områdesindelning och lokaler om äldrenämnden tar över all verkställighet av hemtjänst beroende på hur mycket antalet personer med behov av hemtjänst ökar.

Positiva konsekvenser av en eventuell sammanslagning inkluderar enklare redovisning av statistik samt möjlighet till positiva ekonomiska effekter genom större volymer och mer effektiv användning av personal inom hemtjänsten.

En förutsättning är att gemensamt a'pris bibehålls. Det kan inte vara olika a'pris för hemtjänst inom nämnderna.

Hur eventuell övertagning påverkar innevarande reglemente och grunduppdrag

Reglemente och grunduppdrag

Vid en eventuell övertagning av hemtjänst från individ- och familjenämnden till äldrenämnden behöver det innevarande reglementet för styrelser och nämnder revideras. Vid behov av revidering av reglemente behöver den fastställas genom beslut i Umeå kommuns kommunfullmäktige. Detta enligt riktlinjen för styrande dokument.¹⁵

I nuvarande reglemente för äldrenämnden står det att nämnden ansvarar för kommunens insatser inom äldreomsorgs samt hälso- och sjukvård på primärvårdsnivå i den enskildes hem för personer 65 år och äldre. Detta stycke behöver revideras och innefatta att nämnden även ansvarar för all hemtjänst oavsett ålder. Om övertagningen av hemtjänst endast gäller delar av hemtjänsten behöver detta framgå. Ett exempel på utformning finns i Linköpings kommuns reglemente där det står i stöd- och äldreomsorgsnämndens uppdrag och ansvarsområden att nämnden utför "hemtjänst oavsett ålder".¹⁶

I nuvarande reglemente för individ- och familjenämnden är den del som kan relatera till biståndsbedömning och verkställighet av hemtjänst följande stycke: "ge stöd och service och service till barn, unga och vuxna med funktionsnedsättning". Det finns ingen nuvarande skrivelse om hemtjänst i nämndens grunduppdrag och den är därav i mindre behov av revidering. Förslagsvis tydliggörs reglementet genom att ange att nämnden ansvarar för utredning och beslut om hemtjänst enligt SoL om beslut tas om att all verkställighet av kommunal hemtjänst flyttas till äldrenämnden.

¹⁵ Riktlinje för styrande dokument, Umeå kommun

¹⁶ Linköping kommuns reglemente för styrelser och nämnder, Linköping kommun

Utredning avseende organisation kring insatsen hemtjänst - myndighetsutövning samt verkställighet kommunal utförare

Slutsatser och sammantagen bedömning

Myndighetsutövning

Utredningen pekar på att det inte är lämpligt att överföra myndighetsutövningen av hemtjänst från individ- och familjenämnden till äldre- och vårdnämnden. De nackdelar som identifierats, sett ur ett brukar- och personalperspektiv, bedöms vara för betydande för att genomföra en sådan organisationsförändring. Väldigt få positiva effekter har lyfts.

Utifrån brukarperspektivet anses överförandet inte vara till individens fördel sett till de resultat som framkommit ur workshopen, men även det som identifierats som viktigt för medborgare i kontakten med socialtjänsten. Med tanke på att stöd- och omsorgsförvaltningen arbetar med projektet "En samordnad myndighet" med syfte att underlätta för personer i kontakt med socialtjänsten skulle en överföring av ärenden till äldre- och vårdnämndens myndighetsutövning gå emot stöd- och omsorgsförvaltningens målsättning. Att scenariot kan leda till en mer krävande utredningsprocess för den enskilde, från den första informationen från biståndshandläggare till ett beslut om insats, bidrar till denna uppfattning. Detta blir framför allt påtagligt för individer under 65 år. Risker kopplade till ett sämre barnperspektiv, äldre- och vårdperspektiv och över lag ett sämre helhetsperspektiv kring individens behov är exempel på varför en sådan förändring inte rekommenderas.

Kopplat till personalperspektiv bedöms en åldersuppdelad myndighetsutövning vara det som föredras utifrån ett arbetsmiljömässigt perspektiv. Även om Utredning äldre skulle dela upp biståndshandläggarna i två grupper som separat utreder behov för de två olika målgrupperna, riskerar den uppdelningen att bli ojämlig, utifrån att den arbetsgrupp som utreder behov av hemtjänst för personer under 65 år får en mindre arbetsmängd och minskad variation i ärenden.

Båda förvaltningarnas myndighetsutövningar har utvecklat sina arbetssätt anpassat efter den åldersuppdelning som respektive nämnds reglemente anger och utifrån detta fokuserat på olika perspektiv i handläggning och uppföljning av beslut. Det gör att det blir komplicerat att ställa om för en insats, hemtjänst, men inte för andra insatser som en person kan ha behov av. Med tanke på att kommunen står inför en stor utmaning med kompetensförsörjning anses detta inte vara till fördel med risker kopplat till att medarbetare söker sig till andra arbetsuppgifter.

Verkställighet

Utredningen visar att det lyfts några fördelar med att överföra verkställigheten av den kommunala hemtjänsten från individ- och familjenämnden till äldre- och vårdnämnden. Detta utifrån att Din kommunala hemtjänst redan utför hemtjänst till personer under 65 år. Det har

Utredning avseende organisation kring insatsen hemtjänst - myndighetsutövning samt verkställighet kommunal utförare

tidigare bedömts vara en relativt liten andel av hemtjänsttagarna som skulle överföras från individ- och familjenämnden till äldre- och våldshälsömden när boendestödet implementerats. En sådan övergång kan även bidra till att tydliggöra boendestödsinsatsen för stöd- och omsorgsförvaltningen samt de individer som berörs. En övertagning av den kommunala hemtjänsten från individ- och familjenämnden till äldre- och våldshälsömden bedöms exempelvis kunna resultera i en tydlighet med vilken kommunal utförare som utför hemtjänst och vilken som utför boendestöd. Det kan även underlätta sett till myndighetsutövningen eftersom biståndshandläggare inte behöver bedöma vilken kommunal utförare som ska tillfalla en person med en beviljad hemtjänstinsats.

Utredningen visar dock att det även finns en del utmaningar med att överföra all verkställighet. Det kräver att den kommunala hemtjänsten inom äldre- och våldshälsömden har en bredare kompetens för att möta hemtjänsttagares unika behov. Det framgår ur verksamhetens riskanalys att behovet av kompetensutveckling är stort. Det ställer också andra krav på medarbetare att arbeta i ett hem där det kan finnas hemmavarande barn. För att uppfylla dessa behov är det viktigt att lösa frågor om organisering och kompetensförsörjning. Det kan innebära att organisera verksamheten baserat på olika åldersgrupper eller behov, vilket kan underlätta för personalen och säkerställa att hemtjänsttagarna får det stöd och den omsorg de behöver. Det är också nödvändigt att säkra rätt kompetens genom rekrytering och utbildning av personal specialiserad inom olika områden, för att kunna möta behoven hos olika målgrupper för att de insatser som ges inte ska bli av sämre kvalitet för den enskilde.

En ytterligare riskfaktor som lyfts är att det i dagsläget inte går att säga hur många personer det rör sig om, varken nu eller framåt. Införandet av boendestöd kommer att påverka både innevarande och framtida volymer men då insatsen ännu inte är verkställd finns inte skarpa uppgifter att utgå från. Det kommer vara en osäkerhetsfaktor en tid framåt och det gör det svårare för Din kommunala hemtjänst att bedöma påverkan på verksamheten och hur den behöver bemannas, både med omvårdnadspersonal samt eventuellt ytterligare behov av enhetschef/er.

En annan faktor som gör beräkningen komplicerad är att de individer under 65 år som har valt kommunal utförare vid en eventuell övergång kan välja en privat utförare i stället eftersom ett byte av personal och utförare ändå måste göras.

Vid en eventuell övergång av den kommunala hemtjänsten rekommenderas att ersättningen för insatser i hemtjänsten fortsatt betalas ut av respektive nämnd till den valda utföraren. Genom att betalningen sker direkt från nämnden blir det enklare att ha en översikt över kostnaderna för hemtjänsten, och eventuella förändringar i budgeten kan lättare upptäckas och åtgärdas. Det här sättet att fördela budgeten kan exempelvis ses i Uppsala kommuns fördelning av budgeten mellan två nämnder med ansvar för olika målgrupper och en

Utredning avseende organisation kring insatsen hemtjänst - myndighetsutövning samt verkställighet kommunal utförare

kommunal utförare av hemtjänsten. Till skillnad från Uppsala har dock Umeå två olika förvaltningar, en för respektive nämnd, och inte en förvaltning. Gemensam förvaltning kan förenkla hanteringen av hemtjänst även om ansvaret är uppdelat på två nämnder.

Förslag till beslut

Utifrån de osäkerhetsfaktorer som råder avseende tillkommande volymer – samt minskade volymer av hemtjänsttagare då personer över 65 år också omfattas av boendestöd - utifrån införande av boendestöd är bedömningen att inga organisatoriska förändringar bör göras nu.

Förvaltningen föreslår att ny bedömning av övertagande av all verkställighet av hemtjänst till äldre- och familjenämnden görs när boendestödet har implementerats.

Förslaget är därför att förvaltningen återkommer under andra halvåret 2025.

Utredning avseende organisation kring insatsen hemtjänst - myndighetsutövning samt verkställighet kommunal utförare

Bilaga 1				
Kommuner	Nämnd/nämnder	Förvaltning	Myndighetsutövning Hemtjänst	Utförare Hemtjänst
Linköping	Vård- och äldreomsorgsnämnden	Vård- och omsorgsförvaltningen	En myndighetsutövning, ingen åldersuppdelning	1 kommunal utförare, 3 externa utförare
Helsingborg	Vård- och omsorgsnämnden	Vård- och omsorgsförvaltningen	En myndighetsutövning, ingen åldersuppdelning	1 kommunal utförare, 1 privat utförare
Västerås	Äldrenämnd Nämnden för personer med funktionsnedsättning	Vård- och omsorgsförvaltningen	En myndighetsutövning uppdelad i olika biståndsenheter: - Biståndsenheten funktionsnedsättning SoL (18–65 år) - Biståndsenheten äldreomsorg SoL (65 + år)	1 kommunal utförare, 7 privata utförare
Sundsvall	Vård- och omsorgsnämnden	Vård- och omsorgsförvaltningen	En myndighetsutövning med två enheter: - Enhet personer över 65 år SoL - Enhet personer under 65 år SoL	1 kommunal utförare, 5 privata utförare
Uppsala	Äldrenämnden Omsorgsnämnden	Vård- och omsorgsförvaltningen	Två myndighetsutövningar - Omsorgsnämndens myndighet, biståndshandläggning funktionsnedsättning - Äldrenämndens myndighet, biståndshandläggning äldreomsorg	1 kommunal utförare, 4 privata utförare
Växjö	Omsorgsnämnden	Omsorgsförvaltningen	En myndighetsutövning, ingen åldersuppdelning	1 kommunal utförare, 5 privata utförare
Örebro	Vård- och omsorgsnämnden Funktionsstödsnämnden	Socialförvaltningen	En myndighetsutövning, ingen åldersuppdelning	1 kommunal utförare, 8 privata utförare
Norrköping	Vård- och omsorgsnämnden	Vård- och omsorgskontoret	En myndighetsutövning, ingen åldersuppdelning.	1 kommunal utförare, tre privata utförare
Halmstad	Hemvårdsnämnden	Hemsjukvårdsförvaltningen	En myndighetsutövning, ingen åldersuppdelning	1 kommunal utförare, 6 privata utförare

Umeå kommun

Individ- och familjenämndens arbetsutskott

Protokollsutdrag2025-12-03

---

§ 143

Diariennr: IFN-2024/00228

Organisation kring hemtjänst Umeå kommun**Förslag till beslut**

Individ – och familjenämnden beslutar att:

Verkställighet av insatsen hemtjänst för vuxna görs inom Din kommunala hemtjänst och att reglementet revideras i enlighet med denna förändring. Förvaltningen ska återkomma under hösten 2026 avseende ställningstagande myndighetsutövning av insatserna hemtjänst och boendestöd.

Ärendebeskrivning

På uppdrag av äldre- och familjenämnden och individ- och familjenämnden i Umeå kommun genomfördes 2024 en utredning för att bedöma om det vore gynnsamt ur ett brukar-, personal-, och ekonomiskt perspektiv med en övergång av den kommunala hemtjänsten för personer under 65 år från individ- och familjenämnden till äldre- och familjenämndens verksamhet. Utredningen behandlades i nämnderna i oktober 2024.

Beslutet blev att förvaltningarna skulle återkomma till nämnderna för nytt ställningstagande avseende övertagande av verkställighet av hemtjänst i slutet av 2025 när insatsen boendestöd implementerats.

En uppföljning har nu genomförts och redovisas till nämnden.

Arbetsutskottets beslutsordning

Individ- och familjenämndens arbetsutskott beslutar i enlighet med tjänsteskrivelsens förslag till beslut.

Beslutsunderlag

- Uppföljning organisation av hemtjänst Umeå Kommun
- Utredning avseende organisation kring insats hemtjänst enligt SoL Umeå kommun – myndighetsutövning samt verkställighet kommunal utförare (2024)

Umeå kommun

Individ- och familjenämndens arbetsutskott

Protokollsutdrag

2025-12-03

Beredningsansvariga

Kristina Larsson, processledare

Anna Karlander, kanslichef

Beslutet ska skickas till

Karolina Lundqvist, socialdirektör

Pernilla Henriksson, äldreomsorgsdirektör

Tjänsteskrivelse

2025-11-24

Individ- och
familjenämndens
arbetsutskott

Diariennr: IFN-2025/00026

Utbildningsplan och budget individ- och familjenämnden 2026

Förslag till beslut

Individ- och familjenämnden godkänner utbildningsplan och budget för nämndens verksamheter för 2026.

Ärendebeskrivning

Den årliga utbildningsplanen ska ligga till grund för planeringen av kompetensutveckling i verksamheterna. Syftet är att ge ökade kunskaper, nya förhållningssätt, professionellt bemötande och en generellt ökad kunskap för att uppnå hög kvalitet i det stöd som ges och möta de behov som finns.

Beslutsunderlag

Utbildningsplan och budget för individ- och familjenämnden 2026

Beredningsansvariga

Marie Eriksson, HR Strateg kompetensförsörjning

Beslutet ska skickas till

Annica Lundin, HR chef stöd och omsorg

Karolina Lundqvist
Socialdirektör

Marie Eriksson
HR-strateg

Utbildningsplan och budget 2026

Inledning

Umeå kommunen står inför betydande utmaningar kopplade till kompetensförsörjning, däribland omfattande pensionsavgångar, låg arbetslöshet och demografiska förändringar. Därtill minskar tillgången till sökande med relevant kompetens för varje år som går, vilket ytterligare försvårar rekryteringsarbetet. Dessa faktorer sammantaget ställer krav på fortsatt utveckling av planerade insatser samt intensifiering av nya arbetsformer och arbetssätt.

Genom riktade insatser och kontinuerlig utveckling skapar vi förutsättningar för att möta verksamhetens behov, stärka medarbetarnas kompetens och främja intern rörlighet.

Utbildningsplanen skapar en överblick över planerade utbildningsinsatser, dess kostnader och finansiering och revideras årligen efter budgetförutsättningar och behov och godkänns av Individ-och familjenämnden för kommande år.

Kompetensutveckling

Kompetensutveckling av befintlig personal är en central del i arbetet med att möta framtida behov. Medarbetare som saknar formell kompetens ska uppmuntras och ges förutsättningar att genomgå relevant utbildning. Även vidareutbildning på universitets- och yrkeshögskolenivå ska främjas i syfte att stärka den professionella kompetensen inom verksamheterna.

Kompetensutvecklingsinsatser ska genomföras inom samtliga verksamhetsområden. Syftet är att säkerställa hög kvalitet i det stöd som ges, genom att stärka medarbetares kunskaper, utveckla befintliga arbetssätt, främja nya förhållningssätt samt säkerställa ett professionellt bemötande. Utbildningsinsatserna finansieras

huvudsakligen via nämndens utbildningsbudget, men även genom stimulansmedel samt i viss utsträckning via verksamheternas egna budgetar.

Insatser finansierade av utbildningsbudgeten

Kompetenscenter/Introduktionsutbildning

Stöd och omsorg har en intention att starta upp ett Kompetenscenter. Syftet är att höja kompetensnivån och möta de behov som finns i våra verksamheter, vilket i sin tur höjer kvalitén mot våra medborgare i behov av stöd. Kompetenscentrum har även en viktig funktion i att säkerställa kunskapsspridning inom personalgrupperna, vilket bidrar till en mer jämn kunskapsnivå och minskar därmed belastningen på befintlig personal. Det kommer även att fungera som en strategisk samlingspunkt för kompetens, vilket stärker Umeå kommuns position som attraktiv arbetsgivare.

Under 2026 startas en pilot som riktar sig till ca 200 nya sommarvikarier inom funktionshinderområdet, med syfte att erbjuda en strukturerad introduktionsutbildning.

Projektet utgör ett första steg och utformningen kan komma att utvecklas över tid utifrån de behov som framkommer i verksamheterna. Genom att följa upp och analysera efterfrågan skapas förutsättningar för att anpassa och eventuellt utöka kompetenscentrets funktioner.

Hot och våld

Alla anställda i Umeå kommun ska ha utbildning i hur man kan förebygga hot- och våldssituationer. För att säkerställa hur detta kan förebyggas och hanteras har Stöd och omsorg upphandlat en digital utbildning med några olika inriktningar beroende på vilken verksamhet man jobbar i. Till dessa digitala utbildningar finns även ett dialogmaterial som chef kan använda sig av för dialog i arbetsgrupperna efter utförd utbildning.

Utbildningen Resima bygger på att ligga steget före, att försöka se till att konflikter inte uppstår mellan brukare och personal och så långt det är möjligt ha en plan för vad var och en kan göra om en hotfull situation uppstår. Denna utbildning löper på under 2026.

Studietimmar

Stödpedagog

Stödpedagogutbildningen är en eftergymnasial utbildning på yrkeshögskolan (YH) som oftast omfattar 200 YH-poäng och tar cirka ett år på heltid eller två år på deltid. Utbildningen ger fördjupade kunskaper i att ge pedagogiskt stöd till personer med funktionsnedsättningar och inkluderar ämnen som specialpedagogik, hälsopedagogik och kommunikation.

- Medarbetare har möjlighet att läsa stödpedagogutbildningen med studiestöd 4 timmar i veckan via arbetsgivaren.

Under 2026 förväntas 15 personer studera till stödpedagog.

Stödassistent/undersköterska

Utbildning till stödassistent är oftast på gymnasial nivå genom vård- och omsorgsprogrammet eller barn- och fritidsprogrammet. Det finns också yrkesutbildningar på vuxenutbildningar eller privata utbildningsanordnare som leder till jobb som stödassistent.

- Medarbetarna har möjlighet att läsa till undersköterska med studiestöd 8 timmar i veckan via arbetsgivaren.

Under 2026 förväntas 18 personer studera till undersköterska.

Utbildad stödpersonal

Umeå vuxenutbildning har en riktad utbildning mot funktionshinderomsorgen, *Utbildad stödpersonal*, om 800 poäng. Utbildningen är inriktad mot arbete inom funktionshinderområdet och socialpsykiatri. Den studerande kan därefter välja att läsa ytterligare 700 poäng för att bli undersköterska.

- Medarbetarna har möjlighet att läsa till undersköterska med studiestöd 8 timmar i veckan via arbetsgivaren.

Under 2026 förväntas 5 personer studera till stödpersonal.

Många medarbetare som läser till stödpersonal eller undersköterska har lång arbetslivserfarenhet och kan därmed validera sina kunskaper. Det vill säga att den studerande får sina erfarenheter och kunnande bedömda av utbildningsanordnaren vilket kan leda till förkortad utbildningstid och medarbetaren kan då återgå i verksamhet fortare.

Sjuksköterska, arbets- och fysioterapeut

Det finns möjlighet för sjuksköterskor, arbets- och fysioterapeut att vidareutbilda sig som men under kommande år prioriteras ovanstående grupp.

Yrkesresan

Yrkesresan är ett koncept för introduktion och kompetensutveckling för socialtjänstens medarbetare. Målet är att stärka kompetens och yrkesstolthet både för medarbetare och chefer inom socialtjänsten genom att erbjuda bästa tillgängliga kunskap på ett samlat och pedagogiskt sätt. För närvarande är Stöd och omsorg ansluten till tre av fyra yrkesresor; Barn och unga, Funktionshinder för utförare, Skadligt bruk och beroende. Under senare delen av 2026 kommer Funktionshinder för myndighetsutövning att starta upp.

Dokumentation och handläggning

Myndighetsutövning har en utbildning för sina medarbetare, Dokumentation och handläggning. Det är en utbildning som lär ut grundläggande regler och skyldigheter kring dokumentation. Utbildningen baseras på aktuell lagstiftning om LVU, LVM, LSS och SoL.

Motiverande samtal, MI

MI är en evidensbaserad samtalsmetod som hjälper människor till handling där kursdeltagarna får träna praktiskt på olika samtalstekniker för att locka fram och förstärka motpartens inre motivation.

Tydliggörande pedagogik

Tydliggörande pedagogik är ett pedagogiskt arbetssätt där man skapar begriplighet och hanterbarhet genom olika visuella verktyg för att skapa en tillgänglig miljö som ger brukare en möjlighet att tolka och förstå sammanhangen utifrån egen förmåga.

Ett självständigt liv, ESL

ESL är en socialpedagogisk metodik för personer med allvarliga psykiatriska tillstånd och psykiska funktionsnedsättningar. Utbildningen syftar till att öka kunskap så brukare får en ökad möjlighet till ett självständigt liv.

HUSET

Huset är en grupputvecklingsmodell som är användbar och praktisk och som hjälper chef och medarbetare att skapa en trygg och utvecklande grupp där alla får växa.

Modellen tar fasta på områden som enligt modern forskning ständigt återkommer i den samspelsprocess som uppstår när människor ska utföra en uppgift tillsammans. Den hjälper chef och grupp att skapa en tydlig struktur och en systematik i arbetet med dessa områden och kvalitetssäkrar gruppens utveckling. För att säkerställa en långsiktig och hållbar implementering av grupputvecklingsmodellen kommer ett antal chefer att erbjudas utbildning i att handleda arbetet enligt modellen. Syftet är att stärka det lokala ledarskapet och skapa förutsättningar för att modellen ska kunna tillämpas kontinuerligt inom verksamheten. Genom att bygga upp intern kompetens möjliggörs ett mer självständigt och effektivt utvecklingsarbete i grupperna över tid.

Marknadsföring

I budgeten för marknadsföring ingår en sommarkampanj för att väcka intresse att arbeta under sommaren.

Stöd och omsorg deltar på en rad olika återkommande mässor så som Nolia Karriär, Moa-mässan och Välkomstmässan på Umeå universitet för att nämna några.

Bemanningscentrums rekryterare och verksamheternas ambassadörer deltar vid olika event där profilsaker köps in för dessa tillfällen.

Inom kommunens nätverk Kompetensförsörjningsforum förs en kontinuerlig dialog och utvärdering av de mässor som kommunen deltar i, samt av de marknadsföringsinsatser som bedöms vara effektiva för att nå ut till prioriterade målgrupper.

Utbildningsbudget 2026

2026	Kostnad (tkr)
Introduktion funktionshinderomsorgen	
Kompetenscenter	400
Förflyttningsutbildning och ergonomi	5
Utbildningsinsatser	
Grundutbildning undersköterska	1 100
Utbildad stödpersonal	350
Stödpedagog	600
Hot och våld, Resima, Våld i nära relation	270
HUSET	200
Tydliggörande pedagogik	204
ESL (Ett självständigt liv)	90
Dokumentation och handläggning LVU, LVM	180
Motiverande samtal, grund + påbyggnad	70
Yrkesresan	210
Övrigt	
Marknadsföring	160
SUMMA	3 839

Nämndens verksamheter	Introduktion År 1	Fortbildning År 2–4	Vidareutbildning/ specialist År 3–5
Funktionshinderomsorg	Yrkesresan – Bas Introduktionsutbildning Förflyttningsutbildning	Yrkesresan - Fördjupning Utbildningsbidrag Fördjupningsutbildningar	Yrkesresan - Spets Utbildningsbidrag Fördjupningsutbildningar
Individ- och familjeomsorg	Yrkesresan – Ny Utbildningsplan 2026 Introduktionsprogram	Yrkesresan - Van Utbildningsplan 2026 Fördjupningsutbildningar	Yrkesresan - Erfaren Utbildningsplan 2026 Fördjupningsutbildningar
Myndighetsutövning	Yrkesresan - Ny Utbildningsplan 2026 Introduktionsprogram	Yrkesresan - Van Utbildningsplan 2026 Fördjupningsutbildningar	Yrkesresan - Erfaren Utbildningsplan 2026 Fördjupningsutbildningar

Umeå kommun

Individ- och familjenämndens arbetsutskott

Protokollsutdrag2025-12-03

---

§ 142

Diariennr: IFN-2025/00026

Utbildningsplan individ- och familjenämnden 2026**Förslag till beslut**

Individ- och familjenämnden godkänner utbildningsplan och budget för nämndens verksamheter för 2026.

Reservation

Andreas Sellstedt (V) reserverar sig till förmån för eget yrkande.

Ärendebeskrivning

Den årliga utbildningsplanen ska ligga till grund för planeringen av kompetensutveckling i verksamheterna. Syftet är att ge ökade kunskaper, nya förhållningssätt, professionellt bemötande och en generellt ökad kunskap för att uppnå hög kvalitet i det stöd som ges och möta de behov som finns.

Arbetsutskottets beslutsordning**Yrkande**

Andreas Sellstedt (V) yrkar för Vänsterpartiet:

Att i individ- och familjenämndens utbildningsplan för 2026 utöka antalet timmar per vecka för utbildning till undersköterska från 8 timmar till 20 timmar.

Andreas Lundgren (S) yrkar bifall till tjänsteskrivelsens förslag till beslut.

Arbetsutskottets beslutsgång

Ordförande frågar om yrkandena är rätt uppfattade och finner så.

Ordförande ställer bifall mot avslag avseende tjänsteskrivelsens förslag till beslut och finner att den bifalls.

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Individ- och familjenämndens arbetsutskott 2025-12-03

Ordförande ställer bifall mot avslag avseende Sellstedts (V) tilläggsyrkande och finner att det avslås.

Reservation

Andreas Sellstedt (V) reserverar sig till förmån för eget yrkande.

Beslutsunderlag

Utbildningsplan och budget för individ- och familjenämnden 2026

Beredningsansvarig

Marie Eriksson, HR Strateg kompetensförsörjning

Beslutet ska skickas till

Annica Lundin, HR chef stöd och omsorg

Tjänsteskrivelse

2025-10-22

Individ- och
familjenämndens
arbetsutskott

Diariennr: IFN-2025/00277

Remiss - Mål och riktlinjer för arbetet med nationella minoriteter och urfolket samerna

Förslag till beslut

Individ- och familjenämnden yttrar sig till Kommunstyrelsen i enlighet med yttrande 2025-10-21.

Ärendebeskrivning

Individ- och familjenämnden har beretts tillfälle att lämna synpunkter på rubricerad riktlinje.

Syftet med denna riktlinje är att säkerställa de nationella minoriteternas och urfolket samernas rättigheter inom förvaltningsområdet. Detta styrdokument ska vara vägledande för kommunens nämnder, förvaltningar och verksamheter i att efterfölja gällande lagstiftning och därmed säkerställa skyddet för att främja de nationella minoriteterna och urfolket samernas rättigheter.

Målet är att utveckla och säkerställa hållbara arbetsformer för det nationella minoritetsarbetet inom Umeå kommun i samverkan med de nationella minoriteterna och urfolket samerna. För att nå målet förutsätts dialog med de nationella minoriteterna inom förvaltningsområdet genom bland annat samråd och konsultation i enlighet med gällande lagstiftning.

Beslutsunderlag

Yttrande 2025-10-21

Remiss - Mål och riktlinjer för arbetet med nationella minoriteter och urfolket samerna

Bilaga 1: Checklista för konsultation med urfolket samerna

Bilaga 2: Checklista för samråd med nationella minoriteter

Beredningsansvarig

Camilla Nilsson, utredare

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen

Tjänsteskrivelse

Dnr: IFN-2025/00277

Karolina Lundqvist
Socialdirektör

Camilla Nilsson
Utredare

Kommunstyrelsen

Yttrande över remiss - Mål och riktlinjer för arbetet med nationella minoriteter och urfolket samerna

Individ- och familjenämnden har beretts tillfälle att lämna synpunkter på rubricerad riktlinje.

Syftet med denna riktlinje är att säkerställa de nationella minoriteternas och urfolket samernas rättigheter inom förvaltningsområdet. Detta styrdokument ska vara vägledande för kommunens nämnder, förvaltningar och verksamheter i att efterfölja gällande lagstiftning och därmed säkerställa skyddet för att främja de nationella minoriteterna och urfolket samernas rättigheter.

Målet är att utveckla och säkerställa hållbara arbetsformer för det nationella minoritetsarbetet inom Umeå kommun i samverkan med de nationella minoriteterna och urfolket samerna. För att nå målet förutsätts dialog med de nationella minoriteterna inom förvaltningsområdet genom bland annat samråd och konsultation i enlighet med gällande lagstiftning.

Individ- och familjenämndens synpunkter

Styrdokumentet med mål och riktlinjer för kommunens arbete med de nationella minoriteterna och urfolket samerna ger en överskådlig bild av den rättsliga regleringen av detta arbete. Innehållet i dokumentet bidrar till förståelse för Umeå kommuns ansvar och arbete för att tillgodose de nationella minoriteternas och urfolkets samernas rättigheter i relation till gällande lagstiftning. Syftet och målet med dokumentet är tydligt formulerade.

Individ- och familjenämnden uppskattar att barn och ungas möjligheter till inflytande i frågor som berör dem i egenskap av nationell minoritet särskilt lyfts fram i riktlinjerna. Oavsett målgrupp är det angeläget och viktigt att ha strukturerade arbetssätt för att motverka diskriminering.

Det som förväntas generellt av nämnderna, förvaltningarna och verksamheterna är i det stora hela tydligt och dessa riktlinjer stämmer väl överens med de skyldigheter som gäller enligt lag. Ett önskvärt tillägg i

detta avsnitt är ett exemplifierande av dels vilka ärenden som har särskild betydelse för urfolket samerna, dels vilka frågor som berör de nationella minoriteterna.

Beskrivningen av styrning, genomförande och uppföljning av kommunens arbete med minoritetsfrågor ger en överblick av vilka funktioner som är särskilt tillsatta för detta arbete och vilka uppgifter de har. Det som skulle kunna tydliggöras är ansvarsfördelningen mellan kommunstyrelsen, samordnarna respektive samverkansgruppen i uppföljningsarbetet.

Individ- och familjenämnden har noterat att styrdokumentet *Mål och riktlinjer för arbetet med nationella minoriteter och urfolket samerna* är en revidering av *Mål och riktlinjer 2020–2024 för Umeå kommuns minoritetspolitiska arbete* som fastställdes av kommunfullmäktige i oktober 2020. Historiken över när de första målen och riktlinjerna fastställets, vilken instans som beslutat om dokumentet och när revideringar genomförts borde framgå i dokumentet.

Rubriken *Europarådets ramkonvention* bör förslagsvis förtydligas till *Europarådets ramkonvention om skydd för nationella minoriteter (SÖ 2000:2)* för att initialt göra det tydligt vilken konvention som avses.

Slutligen anser individ- och familjenämnden att det är positivt att det finns framtagna checklistor för samråd med de nationella minoriteterna och konsultation med urfolket samerna.

Karolina Lundqvist
Socialdirektör

Camilla Nilsson
Utredare

Mål och riktlinjer

– för arbetet med nationella minoriteter och urfolket samerna

Innehåll

Inledning.....	3
Syftet och målsättning	3
Rättslig reglering	3
Europarådets ramkonvention	3
Nationell lagstiftning	4
Umeå kommuns arbete med nationella minoriteter.....	5
Styrning, genomförande och uppföljning	6
Källor.....	7

Bilaga 1: Checklista för konsultation enligt lag 2022:66

Bilaga 2: Checklista för samrådet enligt lag 2009:724

Inledning

Enligt lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk ansvarar Umeå kommun för att anta mål och riktlinjer för kommunens minoritetspolitiska arbete samt att informera de nationella minoriteterna om deras rättigheter och lagens innehåll.

I Umeå kommuns mål och riktlinjer för arbetet med Sveriges fem nationella minoriteter framgår hur kommunen ska arbeta för att tillgodose de nationella minoriteternas rättigheter i relation till gällande lagstiftning. De nationella minoriteterna utgörs av judar, romer, sverigefinnar, tornedalingar och urfolket samer. De nationella minoritetsspråken är jiddisch, romani chib, finska, meänkieli och de samiska språken.

För att avgöra vem som tillhör en nationell minoritet i Sverige tillämpas principen om självidentifikation. Denna innebär att det är individen som själv bestämmer om hen tillhör någon av de nationella minoritetsgrupperna eller inte.

Syftet och målsättning

Syftet med mål och riktlinjerna är att säkerställa de nationella minoriteternas och urfolket samernas rättigheter inom förvaltningsområdet.

Mål och riktlinjer ska vara vägledande för kommunens nämnder, förvaltningar och verksamheter i att efterfölja lagstiftningen och därmed säkerställa skyddet för att främja de nationella minoriteterna och urfolket samernas rättigheter.

Målet är att utveckla och säkerställa hållbara arbetsformer för det nationella minoritetsarbetet inom Umeå kommun i samverkan med de nationella minoriteterna och urfolket samerna. För att nå målet förutsätts dialog med de nationella minoriteterna inom förvaltningsområdet genom bland annat samråd och konsultation i enlighet med gällande lagstiftning.

Rättslig reglering

Europarådets ramkonvention

Europarådets ramkonvention om skydd för nationella minoriteter utgör ett centralt styrdokument när det gäller insatser kopplade till nationella minoritetsgrupper. I ramkonventionen framgår att skyddet av de nationella minoriteternas rättigheter ska betraktas som en viktig del i att realisera de mänskliga rättigheterna. Av minoritetslagen framgår att Sverige har gjort åtaganden om att leva upp till bestämmelserna i ramkonventionen för de nationella minoriteterna och urfolket samerna. Det innebär att minoritetslagen ska tolkas och tillämpas i enlighet med ramkonventionens bestämmelser om mänskliga rättigheter för nationella minoriteter. Syftet med bestämmelserna är att personer som tillhör nationella minoriteter ska uppnå effektiv jämlikhet med personer som tillhör majoriteten (artikel 4.2 ramkonventionen).

Sverige ratificerade Europarådets ramkonvention om skydd för nationella minoriteter och den europeiska stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk år 1999. År 2000 utsågs minoritetspolitiken till specifikt politikområde i Sverige. Under 2009 lades en ny minoritetspolitisk strategi fram av regeringen med fokus på bevarande av minoritetsspråken, förstärkning av de nationella minoriteternas inflytande och aktivt arbete för att motverka utsatthet och diskriminering.

Nationell lagstiftning

Lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk och språklagen (2009:600) anger vilka de nationella minoriteterna och minoritetsspråken är samt de nationella minoriteternas rättigheter. Enligt lagen (2022:66) om konsultation i frågor som rör det samiska folket är Umeå kommun ansvarig för att konsultera urfolket samer innan beslut fattas som kan få särskild betydelse för samerna. Regeringen, statliga förvaltningsmyndigheter, regioner och kommuner ska konsultera samiska företrädare innan beslut fattas i ärenden som kan få särskild betydelse för samerna.

Det finns även bestämmelser om nationella minoriteter i skollagen (2010:800) och i socialtjänstlagen (2025:400) samt i förordningen (2009:1299) om nationella minoriteter och minoritetsspråk. Vidare utgör diskrimineringslagen (2008:567) och barnkonventionen en viktig del i arbetet med att säkerställa de nationella minoriteternas och urfolket samernas rättigheter.

Enligt lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk ansvarar Umeå kommun för att anta mål och riktlinjer för kommunens minoritetspolitiska arbete samt att informera de nationella minoriteterna om deras rättigheter och lagens innehåll.

Umeå kommun ingår i förvaltningsområde för finska, meänkieli och samiska och i enlighet med gällande lagstiftning har kommunen ett särskilt ansvar för de minoritetsspråk som ingår i förvaltningsområdet.

Av lagstiftningen framgår att Umeå kommun har ett ansvar för:

- att motverka diskriminering av och utsatthet för de nationella minoriteterna i enlighet med diskrimineringslagen (2008:567).
- att skydda och främja de nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sitt språk och sin kultur i enlighet med lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk (2009:724) samt språklagen (2009:600).
- att ge de nationella minoriteterna möjlighet till inflytande och delaktighet i frågor som berör dem i enlighet med lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk (2009:724).
- att främja utvecklingen av barns kulturella identitet och användningen av minoritetsspråket i enlighet med lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk (2009:724).
- att genomföra samråd med de nationella minoriteterna utifrån en strukturerad dialog att i syfte att kunna beakta deras synpunkter och behov i myndighetens

beslutsfattande i enlighet med lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk (2009:724).

- att särskilt främja barns och ungas möjligheter till inflytande och samråd i frågor som berör dem och anpassa formerna för detta till deras förutsättningar i enlighet med lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk (2009:724).
- att erbjuda äldreomsorg och förskola helt eller i väsentlig del på de nationella minoritetsspråk som Umeå kommun ingår förvaltningsområde för i enlighet med lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk (2009:724).

Umeå kommuns arbete med nationella minoriteter

Framtagande av mål och riktlinjer för Umeå kommuns arbete med att säkerställa de nationella minoriteternas rättigheter sker dels genom konsultation med urfolket samerna, dels genom samråd med minoriteterna i enlighet med bestämmelserna om konsultation om frågor som rör det samiska folket (2022:66) samt lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk (2009:724).

- Riktlinjerna gäller för samtliga nämnder, förvaltningar och verksamheter inom Umeå kommun.
- Riktlinjerna omfattar alla folkbokförda medborgare i Umeå kommun som identifierar sig med någon av de nationella minoriteterna och urfolket samerna (så kallad självidentifikation).

Umeå kommun verkar vidare för att tillsammans med de nationella minoriteterna utveckla formerna för strukturerad dialog genom samråd. Ett syfte med samråden är att ta reda på vilka behov de nationella minoriteterna har så att kommunen aktivt kan främja de nationella minoriteterna möjlighet att bevara sina språk och kulturer. Ett särskilt viktigt område för Umeå kommun är att främja barn och ungas möjlighet till inflytande i frågor som berör dem i egenskap av nationell minoritet och anpassa samrådsformerna till målgruppen.

Utifrån att Umeå kommun ingår i förvaltningsområde för finska, meänkieli och samiska innebär det att kommunen har särskilda skyldigheter vad gäller att informera om förskoleplats samt bistånd inom äldreomsorgen på de nationella minoritetsspråken. Umeå kommun ska inom ramen för sådan service och omsorg som erbjuds även beakta äldres behov av att upprätthålla sin kulturella identitet.

Vidare ska kommunen erbjuda förskola och äldreomsorg på något av de tre nationella minoritetsspråken finska, samiska språken och meänkieli.

De nationella minoriteterna har förstärkta rättigheter avseende modersmålsundervisning som regleras i skollagen (2010:800). Rätten innebär att det inte finns krav på förkunskaper eller att språket används dagligen. Umeå kommun är som skolhuvudman skyldig att anordna modersmålsundervisning om en elev efterfrågar undervisning på sitt minoritetsspråk. Umeå kommun har därmed skyldighet att erbjuda

barn tillhörande de nationella minoriteterna modersmålsundervisning samt att informera vårdnadshavare om denna rättighet.

Mål och riktlinjerna innebär vidare att:

- Samtliga nämnder, förvaltningar och verksamheter ska ge de nationella minoriteterna och urfolket samerna möjlighet till inflytande i frågor som berör dem, och så långt som möjligt samråda med minoriteterna i sådana frågor.
- Samtliga nämnder, förvaltningar och verksamheter ska i enlighet med lagen (2022:66) om konsultation i frågor som det samiska folket, konsultera urfolket samer i ärenden som kan få särskild betydelse för dem.
- Samtliga nämnder, förvaltningar och verksamheter ska främja de nationella minoriteternas möjlighet att behålla och utveckla sitt språk och sin kultur.

Styrning, genomförande och uppföljning

Mål och riktlinjerna för det nationella monoritetsarbetet beslutas av Umeå kommuns kommunstyrelse. Nämnderna har inom sina respektive områden ett ansvar för att verksamheten bedrivs enligt bestämmelser i lag och annan författning liksom kommunens mål och riktlinjer för arbetet med de nationella minoriteterna och urfolket samerna. Kommunstyrelsen ansvarar för att ha uppsikt över att så sker.

I arbetet med att säkerställa att lagstiftningen följs har kommunstyrelsen beslutat att det inom Umeå kommun ska anställas samordnare med ett specifikt uppdrag att verka för att det inom Umeå kommun bedrivs ett aktivt arbete i enlighet med lagstiftningen och beslutad riktlinje. I och med att kommunen ingår i förvaltningsområde för finska, meänkieli och samiska har kommunstyrelsen fastslagit att det ska finnas en samverkansgrupp i syfte att beakta att de särskilda rättigheterna som följer med minoriteterna enligt lagen (2009:724) om minoriteter och minoritetsspråken efterlevs. Samverkansgruppen består av representanter från utbildningsförvaltningen, äldreomsorgsförvaltningen, fritidsförvaltningen och kulturförvaltningen. Samverkansgruppen leds av samordnarna.

Samordnarna ansvarar för att dokumentation som begärs in av de uppföljande myndigheterna, Länsstyrelsen (MUFC 2026-01-01) och Sametinget, inkommer till respektive myndighet.

Uppföljning av riktlinjernas följsamhet görs vid ett tillfälle per år. Samordnarna leder detta arbete.

Översyn av riktlinjerna genomförs av kommunstyrelsen i slutet av varje mandatperiod för att identifiera om det finns behov av revidering. Lagändringar och organisationsförändringar som berör riktlinjerna kan medföra ett behov av revidering inom en mandatperiod.

Översyn, samt eventuell revidering, görs i samråd med de nationella minoriteterna.

Källor

Lag om nationella minoriteter och minoritetsspråk (2009:724)

Europarådets ramkonvention om skydd för nationella minoriteter (SÖ 2000:2)

Europeiska stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk (SÖ 2000:3)

Språklagen (2009:600)

Förordningen om nationella minoriteter och minoritetsspråk (2009:1299)

Skollagen (2010:800)

Socialtjänstlagen (2025:400)

Bibliotekslagen (2013:801)

Propositionen (2017/18:199) En stärkt minoritetspolitik

Propositionen (2008/2009:158) Från erkännande till egenmakt

Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30)

Lag om konsultation i frågor som rör det samiska folket (2022:66)

Lag om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter (2018:1197)

Diskrimineringslagen (2008:567)

Dokumentansvarig: Minoritetssamordnare, Strategisk utveckling	Dokumentdatum: 2025-06-27
Godkänd av: Magnus Burvall (ej godkänt än)	Reviderad: 2025-06-27

Checklista för konsultation med urfolket samerna

Kontrollpunkt	Ja	Nej	Kommentar	Ansvar
Krävs konsultation?				
- Initiera konsultation - Skicka konsultationsförfråga via e-post till alla parter i ärendet - Samebyarna bör även kontaktas via telefon			Måste anges i e-post: - Rubrik: Konsultationsförfrågan - Kontaktuppgifter till ansvarig tjänsteperson/handläggare. - En skälig svarstid, som huvudregel minst en månad, men kan justeras utifrån ärendets komplexitet. - Relevanta och översiktliga handlingar (t.ex. beslutsunderlag, ansökningar, ärendebeskrivning).	
Sametinget (obligatorisk part)				
SSR (Svenska Samernas Riksförbund)				

Samebyar				
Föreningar				
Genomförande av konsultation			Boka ett möte (digitalt, fysiskt eller hybrid – anpassa efter parternas önskemål). Om fler möten krävs bokas detta under sittande möte. Konsensus krävs inte, men allas synpunkter ska dokumenteras och beaktas vid beslut.	
Dokumentation			Dokumentera hela konsultationsförfarandet noggrant: - Från inledande förfrågan till avslut. - Inkludera alla synpunkter, även vid oenighet. - Ange om konsultation initierats av samiska företrädare.	
Efter avslutad konsultation			- Fatta beslut med hänsyn till de dokumenterade synpunkterna. - Diarieför hela dokumentationen. - Skicka dokumentationen till berörda parter. Om Sametinget inte svarar inom tidsfristen, eller avstår konsultation, kan ärendet handläggas enligt t.ex. förvaltningslagen. Detta utesluter dock inte konsultation med andra samiska företrädare.	

Observera			Om konsultation skett utan att Sametinget deltagit, ska detta meddelas till Sametinget.	

Checklistan är ett komplement till Umeå kommuns riktlinjer för lag (2022:66) om konsultation i frågor som rör det samiska folket.

Rätten till konsultation är en grupprättighet och kan inte appliceras i enskilt ärende, tex frågor som går under lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk.

Denna checklista bör även användas om Urfolket begär konsultation.

Om osäkerhet kring ärendet finns, kontakta sametinget (kansli@sametinget.se 0980-780 30)

En komplett lista över kontaktuppgifter och samiska företrädare som SSR, samebyar och föreningar finns i riktlinjer för konsultation.

Dokumentansvarig: Minoritetssamordnare, Strategisk utveckling	Dokumentdatum: 2025-06-27
Godkänd av: Magnus Burvall (ej godkänt än)	Reviderad: 2025-08-06

Checklista för samråd med nationella minoriteter

1. Planering och förberedelser inför samråd

Kontrollpunkt	Ja / Nej / Ej aktuellt	Kommentar / Ansvar
Har datum och lokal för samrådet fastställts (andra tisdagen i september, eftermiddag)?		
Har marknadsföring och information om samrådet gått ut i god tid via interna och externa kanaler?		
Har minoritetssamordnarna skickat kallelser tillsammans med kommunikationsfunktionen?		
Finns utsedda kontaktpersoner inom varje förvaltning/nämnd med kunskap om minoritetslagarna?		
Är dessa kontaktpersoner inbjudna till och förberedda på sin roll i samrådet?		
Har nödvändig utrustning för samrådet förberetts		

(möblering, pennor, blanketter, informationsmaterial, presentkassar)?		
Har personer som ska leda dialogerna utbildats i ett lyssnande och utforskande arbetssätt?		
Har deltagare från kommunen fått introduktion om syfte och roll i samrådet?		

2. Genomförande av samråd

Kontrollpunkt	Ja / Nej / Ej aktuellt	Kommentar / Ansvar
Finns bord/platser för varje verksamhet/nämnd bemannade av både tjänstepersoner och politiker?		
Finns en fysisk förslagslåda tillgänglig?		
Finns det utsedda personer vid varje bord som noterar behov, önskemål och frågor från deltagarna?		
Har deltagarna möjlighet till utcheckning/reflektion i slutet av mötet?		
Har dokumentation (minnesanteckningar/protokoll) skett enligt rutin?		

3. Efter samråd – uppföljning och återkoppling

Kontrollpunkt	Ja / Nej / Ej aktuellt	Kommentar / Ansvar
Har samtliga deltagare fått ta del av minnesanteckningarna med möjlighet att föreslå justeringar?		
Har inkomna synpunkter sammanställts av minoritetssamordnarna och förmedlats till ansvarig verksamhet?		
Har återkoppling skett direkt till deltagarna (t.ex. via e-post eller nyhetsbrev)?		
Har samlad rapport publicerats på kommunens webbplats?		
Har varje kontaktperson i förvaltning/nämnd återrapporaterat till sin enhet?		
Har en intern och extern utvärdering av samrådet genomförts (vad fungerar bra/mindre bra)?		
Har samrådets innehåll, metod och resultat analyserats för förbättringar till nästa gång?		

Umeå kommun

Individ- och familjenämndens arbetsutskott

Protokollsutdrag

2025-12-03

---

§ 144

Diariennr: IFN-2025/00277

Yttrande över remiss - Mål och riktlinjer för arbetet med nationella minoriteter och urfolket samerna

Förslag till beslut

Individ- och familjenämnden yttrar sig till Kommunstyrelsen i enlighet med yttrande 2025-10-21.

Ärendebeskrivning

Individ- och familjenämnden har beretts tillfälle att lämna synpunkter på rubricerad riktlinje.

Syftet med denna riktlinje är att säkerställa de nationella minoriteternas och urfolket samernas rättigheter inom förvaltningsområdet. Detta styrdokument ska vara vägledande för kommunens nämnder, förvaltningar och verksamheter i att efterfölja gällande lagstiftning och därmed säkerställa skyddet för att främja de nationella minoriteterna och urfolket samernas rättigheter.

Målet är att utveckla och säkerställa hållbara arbetsformer för det nationella minoritetsarbetet inom Umeå kommun i samverkan med de nationella minoriteterna och urfolket samerna. För att nå målet förutsätts dialog med de nationella minoriteterna inom förvaltningsområdet genom bland annat samråd och konsultation i enlighet med gällande lagstiftning.

Arbetsutskottets beslutsordning

Individ- och familjenämndens arbetsutskott beslutar i enlighet med tjänsteskrivelsens förslag till beslut.

Umeå kommun

Individ- och familjenämndens arbetsutskott

Protokollsutdrag

2025-12-03

Beslutsunderlag

Yttrande 2025-10-21

Remiss - Mål och riktlinjer för arbetet med nationella minoriteter och urfolket samerna

Bilaga 1: Checklista för konsultation med urfolket samerna

Bilaga 2: Checklista för samråd med nationella minoriteter

Beredningsansvarig

Camilla Nilsson, utredare

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen

Tjänsteskrivelse

2025-11-21

Individ- och familjenämndens arbetsutskott

Diariennr: IFN-2025/00300

Begäran om yttrande över ansökan om serverings- tillstånd – RUMI Pizzeria & Bar 2025-4728

Förslag till beslut

Individ- och familjenämnden yttrar sig till Miljö- och hälsoskydd i enlighet med yttrande 2025-11-21.

Ärendebeskrivning

Miljö- och hälsoskydd har begärt individ- och familjenämndens yttrande över inkommen ansökan från Rosana i Bureå AB om stadigvarande serveringstillstånd för RUMI Pizzeria & Bar.

Enligt miljö- och hälsoskydd ska yttrandet ”särskilt avse om alkoholservice på grund av serveringsställets belägenhet eller andra skäl kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa.” Förslag till yttrande är daterat 2025-11-21.

Beslutsunderlag

Yttrande 2025-11-21

Remiss – Miljö och hälsoskydd 2025-4728

Skrivelse 2025-10-24

Planritning 2025-10-24

Verksamhetsbeskrivning 2025-10-24

Ritning 2025-10-24

Beredningsansvarig

Tilda Molin, utredare

Beslutet ska skickas till

Miljö- och hälsoskydd

Karolina Lundqvist
Socialdirektör

Tilda Molin
Utredare

Begäran om yttrande över ansökan om serveringstillstånd – RUMI Pizzeria & Bar 2025-4728

Rosana i Bureå AB har den 21 augusti 2025 ansökt om tillstånd att servera starköl, vin, spritdrycker och annan jäst alkohol dryck vid RUMI Pizzeria & Bar. Miljö- och hälsoskydd önskar Individ- och familjenämndens yttrande över ansökan. Yttrandet bör särskilt avse om alkoholservering på grund av serveringsställets belägenhet eller andra skäl kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa.

Individ- och familjenämndens yttrande

RUMI Pizzeria & Bars belägenhet

Restaurangen bedrivs i lokal som hyrs i anslutning till Bowlingcentrum på Björnvägen 17 i Umeå. I verksamhetsbeskrivningen framgår att restaurangen riktar sig till en bred målgrupp där alla inklusive barn och familjer är välkomna dagtid för servering av lunch och middag, medan restaurangen kvällstid främst riktar sig till vuxna gäster som vill äta och kunna beställa dryck till maten. Det finns i dagsläget ingen åldersgräns men efter klockan 21.00 planeras att införa en 18-årsgräns, dock med minderåriga välkomna i målsmans sällskap. Restaurangen serverar pizza, grillrätter och sallader. Under kvällstid har restaurangen öppet som vanligt och planerar inte för nattklubb eller dans.

Ansökan gäller stadigvarande serveringstillstånd mellan kl.11.00- 01.00 alla dagar för starköl, vin, spritdrycker och annan jäst alkohol dryck, till exempel cider och fruktviner. Det finns sedan tidigare inget gällande tillstånd för verksamheten.

Stöd och omsorgsförvaltningens synpunkter

Stöd- och omsorgsförvaltningen har en restriktiv hållning avseende serveringstillstånd i miljöer där barn och unga vistas. Detta är i linje med de riktlinjer som beslutats i Kommunfullmäktige och som utgår från att barn och unga ska ha rätt till alkoholfria miljöer. Serveringstillstånd bör enligt riktlinjerna därför inte ges till serveringsställen som ligger i närhet till skola, fritidsgård eller annan ungdomsverksamhet. Riktlinjerna anger undantag om serveringsstället ligger utanför Umeå tätort i en lokal där möjligheten att samnyttja lokalen som fest – förenings – och ungdomslokal är en förutsättning för lokalens existens. Med mindre kontaktytor mellan ungdomsverksamhet och alkoholförtäring kan alkoholdebuten fördröjas, vilket innebär att risken för alkoholskador och beroende minskar.

RUMI Pizzeria & Bar anger i ansökan att verksamheten riktar sig till alla åldrar under dagtid. Kvällstid riktar sig restaurangen främst till vuxna över 18 år, men även barn i målsmans sällskap är välkomna. Verksamheten ligger i direkt anslutning till bowlingbanorna i lokalen där barn och familjer kan vistas även om de inte besöker restaurangen såväl dag-som kvällstid. I ansökan anger verksamheten att tillstånd för alkoholservering söks från kl.11.00 till 01.00 alla dagar i veckan. Förvaltningen vill understryka att det under större delen av dessa tider kan vistats barn och unga i lokalen. Utifrån ritningen är det svårt att uttyda hur serveringsområdet kommer avgränsas och om det kommer vara möjligt att vistas vid bowlingbanorna utan att passera serveringsområdet, samt om det finns separata toaletter tillhörande restaurangen. Detsamma gäller övriga gemensamma ytor såsom ombytesyta, biljardbord med mera.

Sammanfattningsvis ställer sig förvaltningen restriktiv till försäljning av alkohol på RUMI Bar & Pizzeria. Om serveringstillstånd beviljas bör det säkerställas att serveringsytan avgränsas på ett sådant sätt att barn och unga inte riskerar möta berusade personer i anslutning till toaletter eller övriga ytor i lokalen. Det är också viktigt att serveringsytan är utformad så att tillståndsinnehavaren kan ha uppsikt över hela serveringsytan. Vidare bör det övervägas under vilka tider serveringstillstånd ska beviljas med hänsyn till barn och ungas rätt till alkoholfria miljöer.

Karolina Lundqvist
Socialdirektör

Tilda Molin
Utredare

SKRIVELSE

Datum
2025-10-24

Ärendenr
2025-4728
Fastighet
HUGGORMEN 1

Individ- och familjenämnden
901 84 UMEÅ
ifnamnden@umea.se

Begäran om yttrande över ansökan om serveringstillstånd – RUMI Pizzeria & Bar

Rosana i Bureå AB har ansökt om tillstånd att servera starköl, vin, spritdrycker och annan jäst alkohol dryck vid RUMI Pizzeria & Bar. Miljö- och hälsoskydd önskar Individ- och familjenämndens yttrande över ansökan.

Yttrandet bör särskilt avse om alkoholservering på grund av serveringsställets belägenhet eller andra skäl kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa.

Yttrandet bör vara Miljö- och hälsoskydd tillhanda senast den 21 november 2025.

Miljö- och hälsoskydd

Jenny Wallin
Alkohol- och tobakshandläggare
090-161651

Bifogas: Ansökan om tillstånd för servering av alkohol drycker
Verksamhetsbeskrivning
Planritning
Planritning tidigare tillstånd

Serveringstillstånd till allmänheten, ansökan

<https://e.umea.se/foretagare-ansokan-serveringstillstand-till-allmanheten>

Ansökan

Firma

Rosana i Bureå AB

Organisationsnummer

5593952962

Adress

Björnvägen 17

Postnummer

90640

Ort

Umeå

Telefon

0738702817

Mejl

rsajad076@gmail.com

Fakturerering

Faktureringsadress

-

Serveringsställe

Namn

Rumi restaurang

Fastighetsbeteckning

Restaurang

Adress

Björnvägen 17

Postnummer

90640

Ort

Umeå

Telefon

0738702817

Serveringslokaler

Matsal/Bar

Bilaga för planritning där serveringsytan markeras. Märk ritningen med datum.

IMG_7464.jpeg

Högsta antal personer

100

Antal sittplatser

90

Serveringstillstånd

Ansökan avser

☒ stadigvarande serveringstillstånd

Planerat startdatum (stadigvarande serveringstillstånd)

2025-09-01

Serveringens omfattning

Ange de klockslag då serveringen påbörjas och avslutas (kl. 11.00-01.00 om inget annat anges).

Serveringstider

11.00-01.00

Verksamhetsbeskrivning

Restaurang

Önskade alkoholdrycker?

- ☒ Starköl
- ☒ Vin
- ☒ Spritdrycker
- ☒ Annan jäst alkoholdryck, t. ex. cider och fruktviner

Ange den meny som ska serveras

Har ej meny för alkoholen men planen är att det ska serveras med maträtter.

Bifoga meny

IMG_7465.jpeg, IMG_7466.jpeg

Tidigare beslut

Finns tidigare beslut om serveringstillstånd?

- ☒ Nej

Ägarnas kunskap i alkohollagstiftning

Kunskapsprov i Alkohollagen med godkänt resultat ska genomföras. Kontakta miljoochhalsoskydd@umea.se för att boka tid. Om ni har genomfört ett godkänt kunskapsprov för högst fem år sedan behöver ni inte genomföra ett nytt prov.

Behöver ägarna genomföra kunskapsprov i alkohollagstiftning?

- ☒ Ja, ägarna behöver genomföra kunskapsprov.

Bilagor

Verksamhetsinriktning

Skicka in en beskrivning av matutbud och dryckesutbud (meny) samt en beskrivning av målgrupp, inriktning (dans/pub/restaurang) och eventuell underhållning (musik eller dylikt).

Bilagor för beskrivning av verksamhetsinriktning

IMG_7465.jpeg, IMG_7466.jpeg, IMG_7463.jpeg

Registreringsbevis (från Bolagsverket)

Om registreringsbevis ännu inte erhållits kan nyregistrerings-/ändringsanmälan till bolagsverket skickas in. Skicka även in registreringsbevis för andra eventuella bolag som ingår i ägarstrukturen till sökandebolaget.

Bilaga för registreringsbevis

IMG_7467.png, IMG_7468.png

Styrka ägarförhållanden

Kan exempelvis aktiebok för aktiebolag eller bolagsavtal för handelsbolag eller kommanditbolag. Om bolaget ingår i en koncern ska en organisationsskiss bifogas. I skissen ska det framgå ägarförhållandena mellan bolagen samt vilka personer som slutligen är ägare. Skicka även in styrka ägarförhållanden för andra eventuella bolag som ingår i ägarstrukturen till sökandebolaget.

Bilagor för styrka ägarförhållanden

-

Finansiering

Köpeavtal, eventuella lånehandlingar samt kvittenser på köpeskilling ska skickas in. Om eget kapital används ska det redovisas var dessa pengar funnits tidigare. Om privat långivare bidragit med pengar ska personnummer på dessa långivare anges. Det ska även redovisas var eventuella privata långivare erhållit pengarna.

Bilagor för beskrivning av finansiering

IMG_7469.jpeg

Dispositions rätt till lokal

Skicka in ägarbevis, hyreskontrakt, arrendeavtal eller annat dokument som styrker dispositionsrätten. Om hyreskontraktet inte är klart, kan intyg från hyresvärden om detta skickas.

Bilagor som styrker dispositionsrätt till lokal

IMG_7470.jpeg

Planritning över lokalen

Bifoga en planritning i A4-format över serveringslokalen där de serveringslokaler som ska omfattas av tillståndet finns tydligt markerade.

Bilaga för planritning överlokalen

IMG_7463.jpeg

Intyg om registrerat kassaregister

Bifoga intyg om att de kassaregister som används har anmälts till Skatteverket.

Bilaga för intyg om registrerat kassaregister

IMG_7477.jpeg, IMG_7476.jpeg

Registrering av livsmedelsanläggning

Verksamheten ska registreras som livmedelsanläggning hos Miljö-och hälsoskyddsnämnden i e-tjänst Livsmedel och folköl, anmälan av verksamhet och försäljning.

Kontaktuppgifter

Personnummer

Förnamn

SAJAD

Efternamn

RAHIMI

Adress

GEOGRAFIGRÄND 20 A LGH 1302

Postnummer

90732

Postort

UMEÅ

Telefon

073870281

E-post

rsajad076@gmail.com

Uppgifterna har skickats in av: SAJAD RAHIMI, 2025-08-21, klockan 18:05
Identiteten har bekräftats av BankId, ref id: bcbb2bde-ea9a-412c-aebf-c2e45271236e

Mottagare

Miljö- och hälsoskydd

<https://www.umea.se/kommunochpolitik/kommunensorganisation/forvaltningarverksamheter/stadsbyggnad/miljoochhalsoskydd.4.88db09b1724ee319ca187.html>

Nämnder

Behandling av personuppgifter, miljö- och hälsoskydd

<https://www.umea.se/kommunochpolitik/overklagabeslutratssakerhet/dataskyddsforordningengdpr/behandlinmiljoochhalsoskydd.4.27a2de8b172da059ace6c1.html>

DEL AV. EDIFICIO N-100
LOS CAÑONES

412.1
 5
 507.3
 5
 509.1
 5
 509.2
 5
 509.3
 5
 509.4
 5
 509.5
 5
 509.6
 5
 509.7
 5
 509.8
 5
 509.9
 5
 510.0
 5
 510.1
 5
 510.2
 5
 510.3
 5
 510.4
 5
 510.5
 5
 510.6
 5
 510.7
 5
 510.8
 5
 510.9
 5
 511.0
 5
 511.1
 5
 511.2
 5
 511.3
 5
 511.4
 5
 511.5
 5
 511.6
 5
 511.7
 5
 511.8
 5
 511.9
 5
 512.0
 5
 512.1
 5
 512.2
 5
 512.3
 5
 512.4
 5
 512.5
 5
 512.6
 5
 512.7
 5
 512.8
 5
 512.9
 5
 513.0
 5
 513.1
 5
 513.2
 5
 513.3
 5
 513.4
 5
 513.5
 5
 513.6
 5
 513.7
 5
 513.8
 5
 513.9
 5
 514.0
 5
 514.1
 5
 514.2
 5
 514.3
 5
 514.4
 5
 514.5
 5
 514.6
 5
 514.7
 5
 514.8
 5
 514.9
 5
 515.0
 5
 515.1
 5
 515.2
 5
 515.3
 5
 515.4
 5
 515.5
 5
 515.6
 5
 515.7
 5
 515.8
 5
 515.9
 5
 516.0
 5
 516.1
 5
 516.2
 5
 516.3
 5
 516.4
 5
 516.5
 5
 516.6
 5
 516.7
 5
 516.8
 5
 516.9
 5
 517.0
 5
 517.1
 5
 517.2
 5
 517.3
 5
 517.4
 5
 517.5
 5
 517.6
 5
 517.7
 5
 517.8
 5
 517.9
 5
 518.0
 5
 518.1
 5
 518.2
 5
 518.3
 5
 518.4
 5
 518.5
 5
 518.6
 5
 518.7
 5
 518.8
 5
 518.9
 5
 519.0
 5
 519.1
 5
 519.2
 5
 519.3
 5
 519.4
 5
 519.5
 5
 519.6
 5
 519.7
 5
 519.8
 5
 519.9
 5
 520.0
 5
 520.1
 5
 520.2
 5
 520.3
 5
 520.4
 5
 520.5
 5
 520.6
 5
 520.7
 5
 520.8
 5
 520.9
 5
 521.0
 5
 521.1
 5
 521.2
 5
 521.3
 5
 521.4
 5
 521.5
 5
 521.6
 5
 521.7
 5
 521.8
 5
 521.9
 5
 522.0
 5
 522.1
 5
 522.2
 5
 522.3
 5
 522.4
 5
 522.5
 5
 522.6
 5
 522.7
 5
 522.8
 5
 522.9
 5
 523.0
 5
 523.1
 5
 523.2
 5
 523.3
 5
 523.4
 5
 523.5
 5
 523.6
 5
 523.7
 5
 523.8
 5
 523.9
 5
 524.0
 5
 524.1
 5
 524.2
 5
 524.3
 5
 524.4
 5
 524.5
 5
 524.6
 5
 524.7
 5
 524.8
 5
 524.9
 5
 525.0
 5
 525.1
 5
 525.2
 5
 525.3
 5
 525.4
 5
 525.5
 5
 525.6
 5
 525.7
 5
 525.8
 5
 525.9
 5
 526.0
 5
 526.1
 5
 526.2
 5
 526.3
 5
 526.4
 5
 526.5
 5
 526.6
 5
 526.7
 5
 526.8
 5
 526.9
 5
 527.0
 5
 527.1
 5
 527.2
 5
 527.3
 5
 527.4
 5
 527.5
 5
 527.6
 5
 527.7
 5
 527.8
 5
 527.9
 5
 528.0
 5
 528.1
 5
 528.2
 5
 528.3
 5
 528.4
 5
 528.5
 5
 528.6
 5
 528.7
 5
 528.8
 5
 528.9
 5
 529.0
 5
 529.1
 5
 529.2
 5
 529.3
 5
 529.4
 5
 529.5
 5
 529.6
 5
 529.7
 5
 529.8
 5
 529.9
 5
 530.0
 5
 530.1
 5
 530.2
 5
 530.3
 5
 530.4
 5
 530.5
 5
 530.6
 5
 530.7
 5
 530.8
 5
 530.9
 5
 531.0
 5
 531.1
 5
 531.2
 5
 531.3
 5
 531.4
 5
 531.5
 5
 531.6
 5
 531.7
 5
 531.8
 5
 531.9
 5
 532.0
 5
 532.1
 5
 532.2
 5
 532.3
 5
 532.4
 5
 532.5
 5
 532.6
 5
 532.7
 5
 532.8
 5
 532.9
 5
 533.0
 5
 533.1
 5
 533.2
 5
 533.3
 5
 533.4
 5
 533.5
 5
 533.6
 5
 533.7
 5
 533.8
 5
 533.9
 5
 534.0
 5
 534.1
 5
 534.2
 5
 534.3
 5
 534.4
 5

張子謙先生遺墨

Avsändare: rsajad076@gmail.com

Mottaget: 2025-09-10 06:47:02

Mottagare: Miljö- och hälsoskydd [miljoochhalsoskydd@umea.se]

Kopia:

Ämne: Komplettering ärendenummer 2025-4728

Bifogade filer: IMG_7592.png,

att.Dp5etOe8IN3BF0__r2UqWlnQRyghWPTbu_d8R5eqMPQ.jpeg,

IMG_7588.png, IMG_7598.png, IMG_7584.jpeg, IMG_7590.png,

IMG_7587.png, IMG_7595.png, IMG_7597.png,

att.Dp5etOe8IN3BF0__r2UqWlnQRyghWPTbu_d8R5eqMPQ.jpeg,

Aktiebok_Rosana_i_Burea_AB.pdf, IMG_7591.png, IMG_7589.png,

IMG_7594.png, IMG_7593.png, IMG_7596.png, IMG_7599.png,

att.OaVIHB2zMhcSWHEXOWPEQNGFwLdvpPtqtSv579gAmb0.jpeg,

att.OaVIHB2zMhcSWHEXOWPEQNGFwLdvpPtqtSv579gAmb0.jpeg,

IMG_7585.jpeg, IMG_7586.jpeg

Hej!

Till miljö och hälsoskydds

Här är komplettering till Ärendenummer: 2025-4728 för serveringstillstånd.

Verksamhetsbeskrivning-

Restaurangen riktar sig till en bred målgrupp där familjer, arbetskamrater, vänner och alla är välkomna dagtid för lunch och middag, medan kvällstid främst riktar sig till vuxna gäster som vill äta gott och kunna beställa dryck till maten. Vi serverar pizza, grillrätter och sallader tillsammans med alkoholfria alternativ (efter tillståndet), och fokus ligger alltid på matservering och en trevlig atmosfär. På kvällar fortsätter vi som en vanlig restaurang och har inga planer på nattklubb eller dans, utan endast bakgrundsmusik för att skapa trivsel. Vi bedömer att det inte finns behov av ordningsvakter då vi inte har nattklubsverksamhet, men en serveringsansvarig bör finnas alltid på plats och personalen bör utbildats i ansvarsfull alkoholservering. Någon bemannad garderob planeras inte, gästerna hänger själva sina ytterkläder. Vi har ingen åldersgräns dagtid men efter klockan 21.00 planerar vi att ha 18-årsgräns, dock är minderåriga välkomna i sällskap med målsman. Marknadsföringen sker via sociala media och lokala

annonser, och riktas inte till minderåriga. Ordning och säkerhet säkerställs genom att personalen alltid följer alkohollagen, att servering nekas till underåriga och märkbart berusade, samt att vi har rutiner för brandsäkerhet och utrymning.

Meny och beredning av mat-

(Börjar med dem)

Förrätter

-Vitlöksbröd med ost

Huvudrätter

-Det som står på vår grill och pizzameny bör vara bra huvudrätter.

Efterrätter

-Kladdkaka med grädde

Drycker

-Läsk, mineralvatten, alkoholfri öl och cider

Kaffe, te och öl (efter tillståndet)

Beredning av mat

All mat lagas i restaurangens kök med råvaror från godkända grossister, tex snabbgross och martin servera. Pizzorna bakas på plats med egen deg som tillreds dagligen, och alla rätter tillagas från råvaror i köket. Grillrätter tillagas på grill och i ugn och serveras direkt till gästerna. Som förrätter erbjuder vi enklare alternativ som är tänkta att passa restaurangens profil och målgrupp. Exempelvis vitlöksbröd med ost, samt enklare söta alternativ som kaka, godis eller fikaliknande rätter. Dessa serveras i mindre portioner och fungerar som aptitretare eller komplement till huvudrätterna.

Efterrätter som kladdkaka bakas eller köps färdiga och serveras med vispad grädde. Vid behov kan även fler efterrätter läggas till menyn utifrån kundernas önskemål.

Planerade lättdrycksalternativ (alkoholhalt högst 2,25 volymprocent):

- Lättöl
- Alkoholfri cider

- Läsk

- Mineralvatten

- Juice

Följebrev – Ägarförhållanden Rosana i Bureå AB

Bolaget ägs direkt av två personer:

- Ali Rahimi – mer än 25 % men inte mer än 50 %

- Sajad Rahimi – mer än 50 % men inte mer än 75 %

Bolaget ägs inte av något annat aktiebolag och ingår inte i någon koncern eller annat.

Därmed finns inga ytterligare aktieböcker eller organisationsskisser att redovisa.

Men har gjort detta om det hjälper till.

*Bifogat pdf (Aktiebok_Rosana_i_Burea_AB.pdf)

Finansiering

Verksamheten bedrivs i hyrd lokal i anslutning till bowlinghallen. Vi har inget köpeavtal för restaurangen, utan betalar en månadshyra på cirka 40 000 kronor enligt hyresavtalet.

Startkostnader har täckts genom eget kapital från ägarna. Eget kapital har funnits sparat på privata bankkonton via ett jobbet (Ali Rahimi) och kan styrkas med kontoutdrag. Inga privata långivare har använts.

Vid avtalet ingår flesta saker som behövs i restaurangen som pizzaugn, frys, porslin och med mycket mer flera saker. Vilket gör att startkostnaden minskas mycket.

Startkapitalet som används för verksamheten kommer från egna sparade pengar, mest från Ali Rahimi. Ali har under en viss tid har arbetat på sitt jobb och regelbundet sparat delar av sin lön på sitt privata bankkonto. Genom detta sparande har Ali kunnat samla ihop tillräckligt med medel för att täcka hyra, initiala kostnader för utrustning och andra investeringar som krävs för att driva restaurangen.

*Skickar kontoavdrag och även betalda hyras transaktions.

Dispositionsrätt till lokal

Restaurangen bedrivs i lokal som hyrs i anslutning till bowlinghallen. Tidigare ägdes verksamheten av Ahmad Fawad Zahedi och Ali Rahimi, och de dokument som initialt skickades in gäller dess namn. Sedan övertog Sajad Rahimi över Ahmad Fawad Zahedi's plats, och vi arbetar nu på att uppdatera avtalet så att det korrekt avspeglar nuvarande arrendator och hyresförhållande.

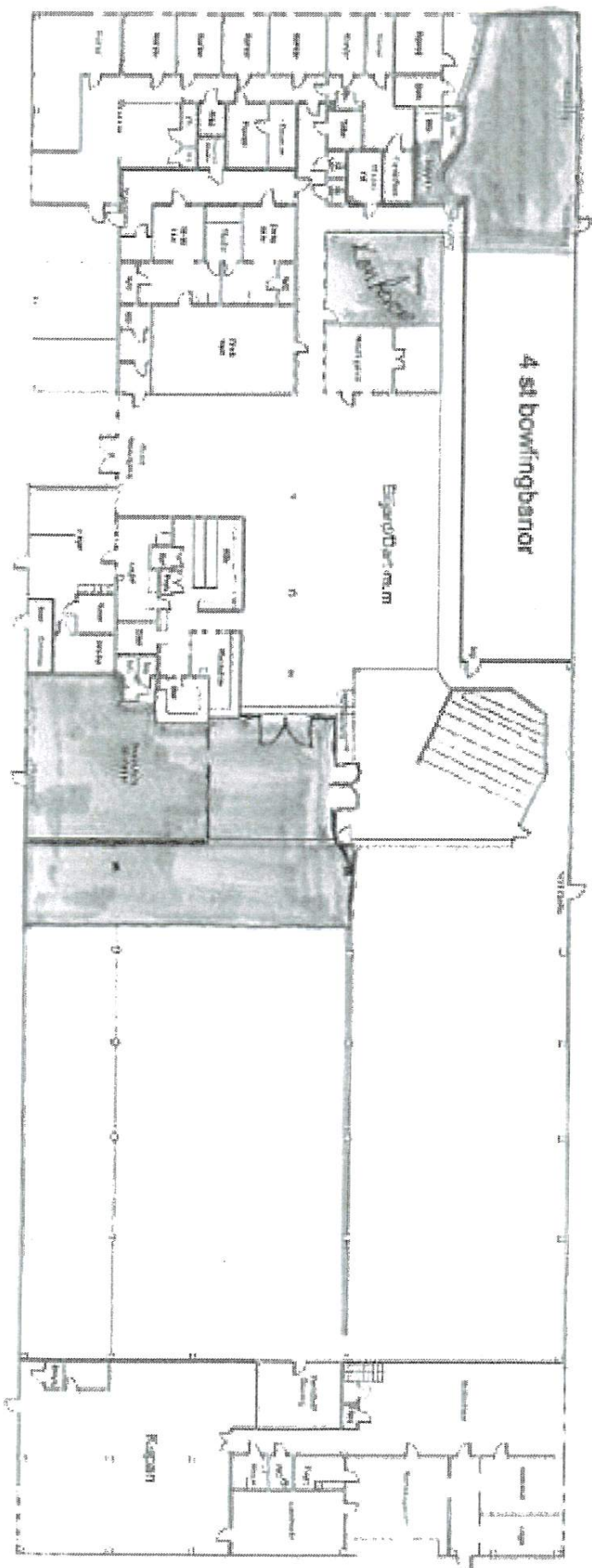
*bifogar avtalet där Sajad Rahimis namn står.

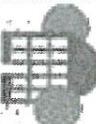
*bifogar förstahands godkännande

Operativ chef / Chef på plats

Hussein Rahimi 19701109- 3272

Mvh /Sajad

VÄSTERNORRLANDS FASTIGHETS AB		VÄSTERNORRLANDS FASTIGHETS AB	
Adress: 901 80 Umeå Tel: 090-72 64 24 Fax: 090-72 64 24		Adress: 901 80 Umeå Tel: 090-72 64 24 Fax: 090-72 64 24	

Umeå Kommun	
Miljö- och hälsoskydds nämnden	
Ink	2018-02-28
Dnr	2018-222

Umeå kommun

Individ- och familjenämndens arbetsutskott

Protokollsutdrag2025-12-03

---

§ 146

Diariennr: IFN-2025/00300

**Yttrande över ansökan om serveringstillstånd –
RUMI Pizzeria & Bar - Miljö- och hälsoskydd 2025-
4728****Förslag till beslut**

Individ- och familjenämnden yttrar sig till Miljö- och hälsoskydd i enlighet med yttrande 2025-11-21.

Ärendebeskrivning

Miljö- och hälsoskydd har begärt individ- och familjenämndens yttrande över inkommen ansökan från Rosana i Bureå AB om stadigvarande serveringstillstånd för RUMI Pizzeria & Bar.

Enligt miljö- och hälsoskydd ska yttrandet ”särskilt avse om alkoholservering på grund av serveringsställets belägenhet eller andra skäl kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet eller särskild risk för människors hälsa.” Förslag till yttrande är daterat 2025-11-21.

Arbetsutskottets beslutsordning**Yrkande**

Igor Hell (M), Hanna Ludin-Jernberg (L), Andreas Lundgren (S) och Andreas Sellstedt (V) yrkar bifall till tjänsteskrivelsens förslag till beslut.

Arbetsutskottets beslutsgång

Individ- och familjenämndens arbetsutskott beslutar att yttra sig till Miljö- och hälsoskydd i enlighet med yttrande 2025-11-21.

Beslutsunderlag

Yttrande 2025-11-21

Remiss – Miljö och hälsoskydd 2025-4728

Skrivelse 2025-10-24

Umeå kommun

Individ- och familjenämndens arbetsutskott

Protokollsutdrag

2025-12-03

Planritning 2025-10-24

Verksamhetsbeskrivning 2025-10-24

Ritning 2025-10-24

Beredningsansvarig

Tilda Molin, utredare

Beslutet ska skickas till

Miljö- och hälsoskydd

Tjänsteskrivelse

2025-11-24

Individ- och
familjenämndens
arbetsutskott

Diariennr: IFN-2025/00265

Arbetsprocessen för tillhandahållande av kontaktperson och ledsagare

Förslag till beslut

Individ och familjenämnden godkänner information angående pågående och planerade åtgärder för att verkställa beviljade insatser, såsom kontaktperson, ledsagare och avlösarservice.

Ärendebeskrivning

Förvaltningen uppdrags presentera åtgärder för att öka verkställigheten av beviljade beslut rörande kontaktperson, ledsagning och avlösarservice. I uppdraget ingår att särskilt titta på anställning av personal som åtgärd.

Förvaltningen har under de senaste åren vidtagit flertalet åtgärder för att på ett bättre sätt kunna verkställa gynnande beslut när det gäller kontaktperson och ledsagare. Andelen ansökningar var lägre under pandemin, men är nu nivå med tidigare år. Efter pandemin så har möjligheten att verkställa varit betydligt mera utmanande utifrån såväl rekrytering av uppdragstagare som matchning i förhållande till behov hos den enskilde.

Avlösarservice har organiserats på ett nytt sätt och där verkställs insatsen i dagsläget. Det som utgör skillnaden är att utförandet dvs uppdragstagarna hålls samman och följs upp av samma utförare, vilket gjort det till en mera sammanhållen insats.

Nuläget

Det är fortsatt svårt att rekrytera uppdragstagare, trots förändringar i arbetssätt, mera marknadsföring och gemensam uppföljning från alla inblandade. Det är också fortsatt svårt med matchning utifrån specifika och komplexa behov.

Inom ramen för processarbetet så har ständiga förbättringar genomförts med tydligare mål, nya arbetssätt och organisering. De vidtagna åtgärderna har inneburit förbättringar men ändå inte påverkat andelen verkställda beslut i den omfattning som är önskvärt.

En gemensam organisering har tagits fram som syftar till att hålla samman insatserna och åstadkomma en mera samordnad insats.

Tjänsteskrivelse

Dnr: IFN-2025/00265

Myndighetsutövningen kommer att ta hela ansvaret för matchning, uppföljning och verkställighet. Stödet från bemanningsenheten kvarstår, vad gäller rekrytering.

Förutom organisering, marknadsföringsmaterial och en mera riktad information för de som idag är uppdragstagare, så har beslutats att anställa personer som kan utföra uppdragen.

Ett antal stödassistenter anställs på heltid och rekryteringen förväntas vara klar innan det nya året. En arbetsbeskrivning är framtagen och planen är att under en två års period testa det nya arbetssättet och utvärdera regelbundet. En utmaning är logistik och att nyttja resursen så effektivt som möjligt.

De anställda kommer att arbeta dag, kväll och helg beroende på uppdraget som formuleras av myndighet.

Vid individ- och familjenämndens sammanträde i september 2025 uppdrogs förvaltningen att ta fram resultatmått som beskriver andelen ej verkställda insatser i relation till de som verkställs. Det har verksamheten tagit fram för att nämnden fortsatt ska kunna följa utvecklingen.

Beredningsansvariga

Viviann Dannelöv Nilsson

Beslutet ska skickas till

Ulrika Gustafsson, kvalitetschef

Karolina Lundqvist
Socialdirektör

Viviann Dannelöv Nilsson
Verksamhetschef

Tjänsteskrivelse

2025-12-08

Individ- och familjenämnden

Diariennr: IFN-2025/00030

Statistikrapporter ej verkställda beslut SoL individ- och familjenämnden 2025 - 2025-09-30

Förslag till beslut

Individ- och familjenämnden beslutar att godkänna statistikrapporten över ej verkställda beslut enligt Socialtjänstlagen.

Individ- och familjenämnden beslutar att överlämna statistikrapporten till kommunens revisorer och till kommunfullmäktige.

Ärendebeskrivning

Av 34 kap. 1 § Socialtjänstlag (2025:400) (SoL) framgår att nämnden ska rapportera till inspektionen- för vård och omsorg och till *kommunens revisorer* alla gynnande beslut enligt 11 kap. 1 § eller 12 kap. 1 § som inte har verkställts inom tre månader från dagen för beslutet och de beslut som inte har verkställts på nytt inom tre månader från den dag då verkställigheten avbröts. För varje beslut ska nämnden ange tidpunkten för beslutet och vilken typ av insats beslutet gäller samt kortfattat ange skälen för fördröjningen. Rapportering ska ske en gång per kvartal.

Av 34 kap. 2 § SoL framgår att nämndens ska rapportera till inspektionen för vård och omsorg och *till kommunens revisorer* när nämnden har verkställt ett beslut som tidigare har rapporterats som ej verkställt. Datum för verkställigheten ska då anges.

Av 34 kap. 3 § SoL framgår att nämnden ska lämna en statistikrapport till *kommunfullmäktige* över alla gynnande beslut enligt 11 kap. 1 § eller 12 kap. 1 § som inte har verkställts inom tre månader från dagen för beslutet och de beslut som inte har verkställts på nytt inom tre månader från den dag då verkställigheten avbröts. Nämnden ska vidare ange vilka typer av insatser dessa beslut gäller samt hur lång tid som har gått från dagen för respektive beslut. Rapportering ska ske en gång per kvartal.

Beslutsunderlag

Statistikrapport SoL 2025-09-30

Beredningsansvariga

Rose-Marie Lång Bäckström, nämndsekreterare
Anna-Karin Sjögren Näs, koordinator

Tjänsteskrivelse

Dnr: IFN-2025/00030

Beslutet ska skickas till

Kommunrevisionen

Kommunstyrelsen

Karolina Lundqvist

Socialdirektör

Viviann Dannelöv Nilsson

Verksamhetschef

Ej verkställda beslut

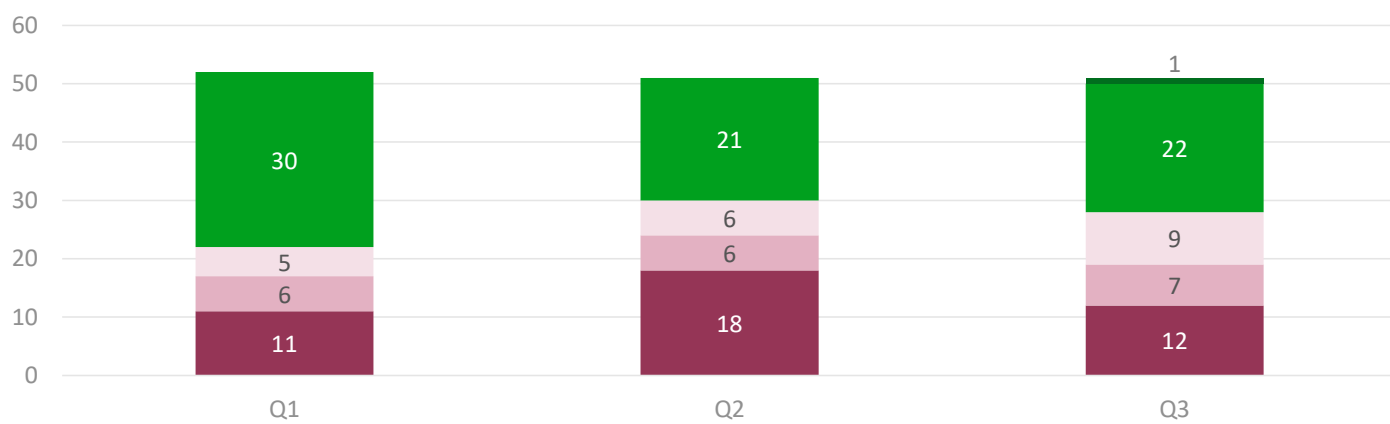
Sammanställning av rapportering
kvartal 3 2025

Individ- och familjeomsorg (SoL)

Funktionshinderomsorg (SoL)

Jämförelse Q1-Q3

VIRÅ
KOMMUN

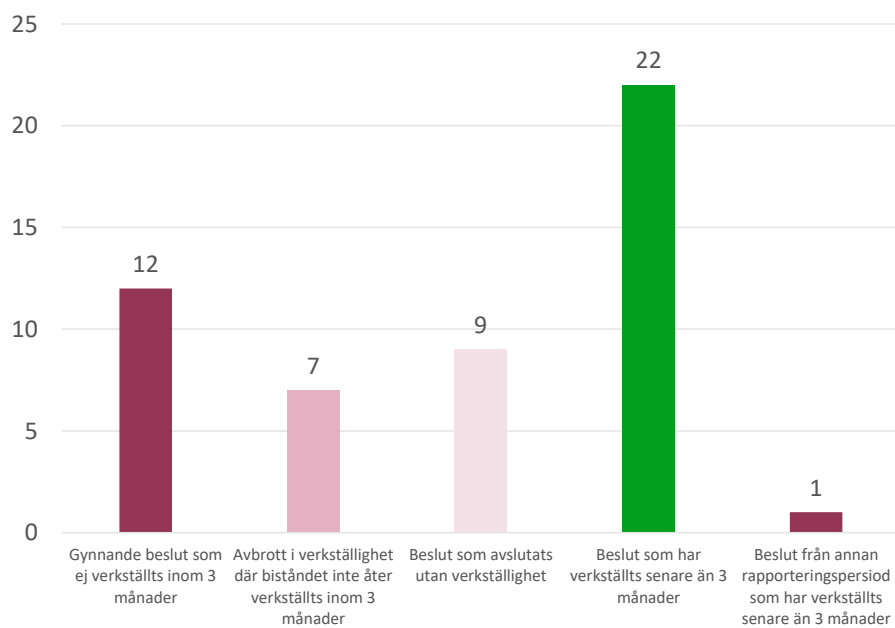
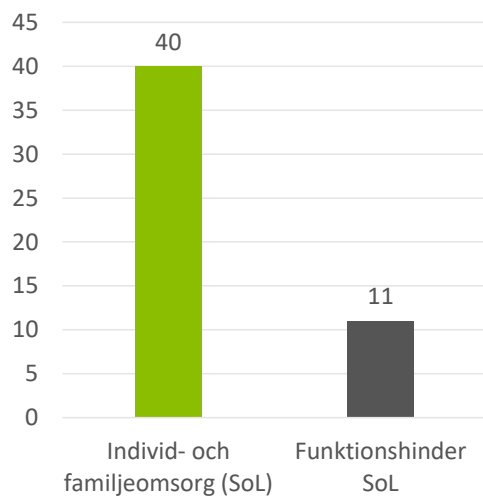

- Beslut från annan rapporteringsperiod som har verkställts senare än 3 månader
- Beslut som har verkställts senare än 3 månader
- Beslut som avslutats utan verkställighet
- Avbrott i verkställighet där biståndet inte åter verkställts inom 3 månader
- Gynnande beslut som ej verkställts inom 3 månader

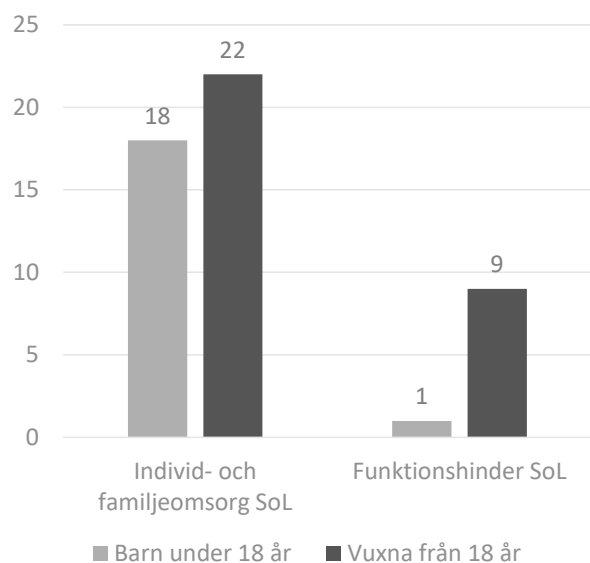
Område

Typ av rapport

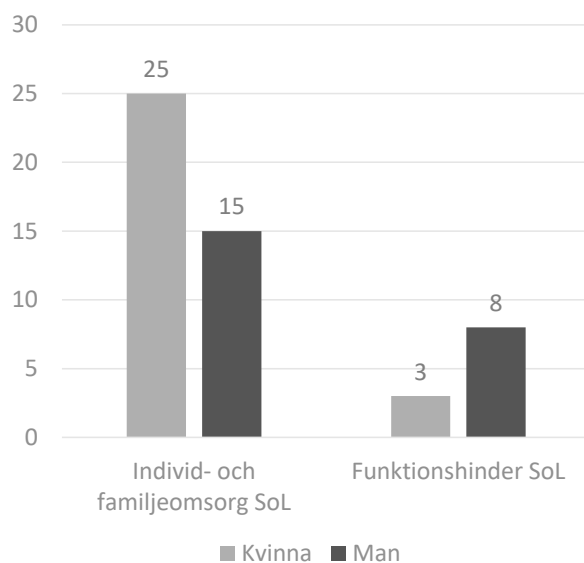
VILKA
KOMMER

Fördelning barn/vuxna

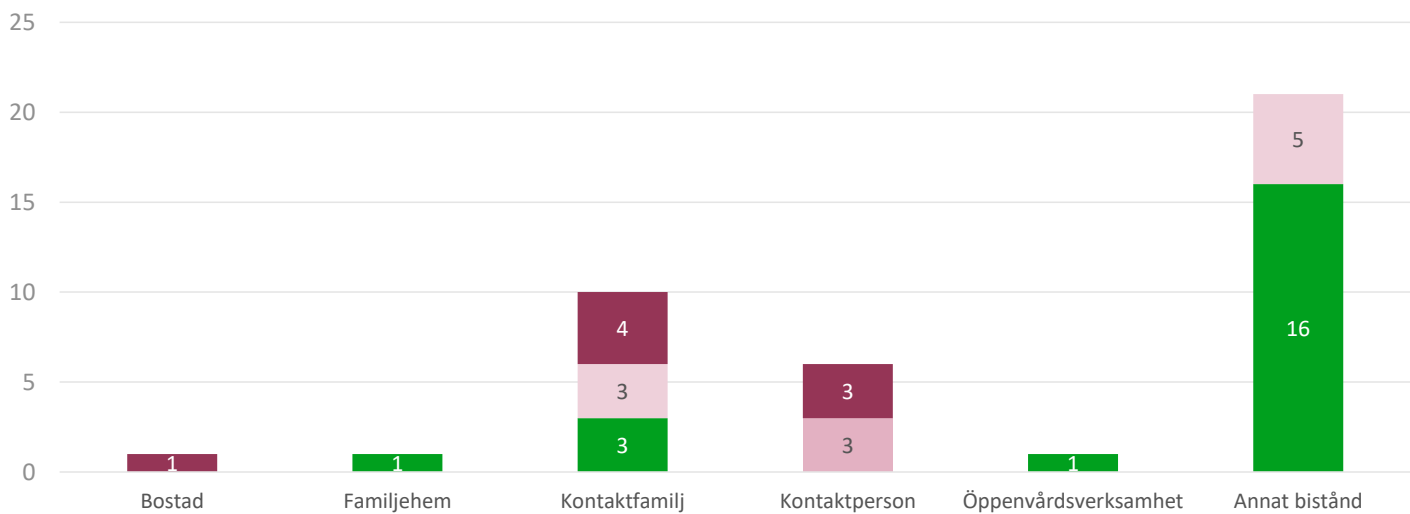
Fördelning kön

Individ- och familjeomsorg

VIRÅ
KOM VET

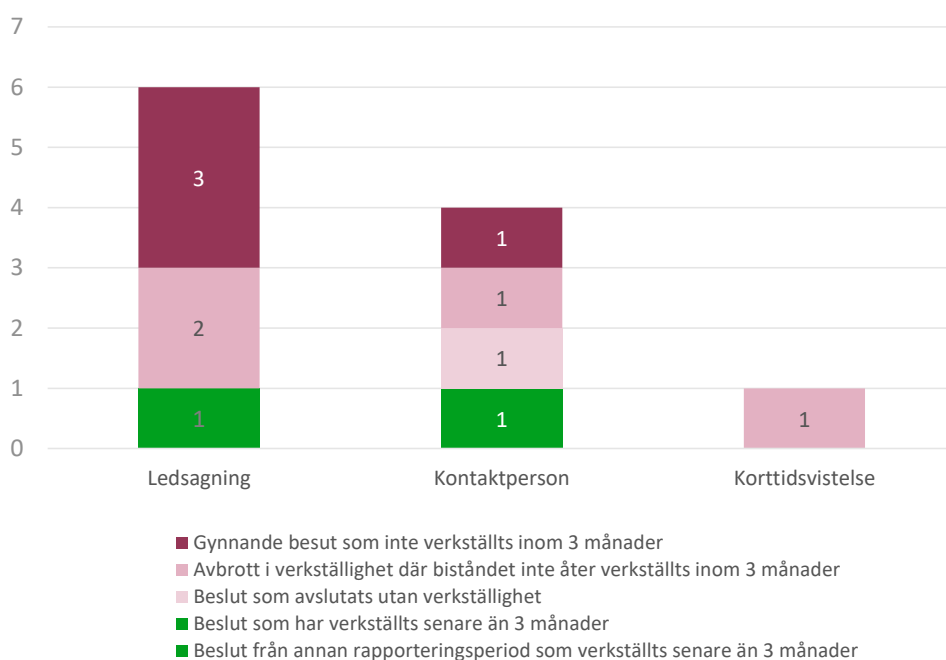
- Gynnande beslut som inte verkställts inom 3 månader
- Avbrott i verkställighet där biståndet inte åter verkställts inom 3 månader
- Beslut som avslutats utan verkställighet
- Beslut som har verkställts senare än 3 månader
- Beslut från annan rapporteringsperiod som verkställts senare än 3 månader

Ekonomiskt
bistånd (ex
rekvisitioner)

Funktionshinder SoL

VILKA
KOM VET?

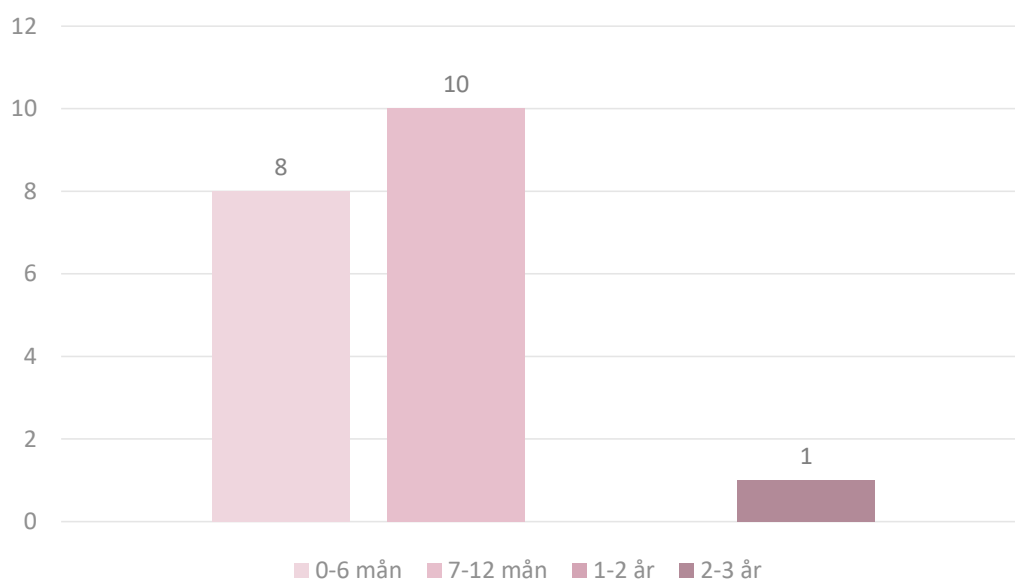
SoL

Väntetid ej verkställda beslut (2025-09-30)

VILKA
KÖVÄNT

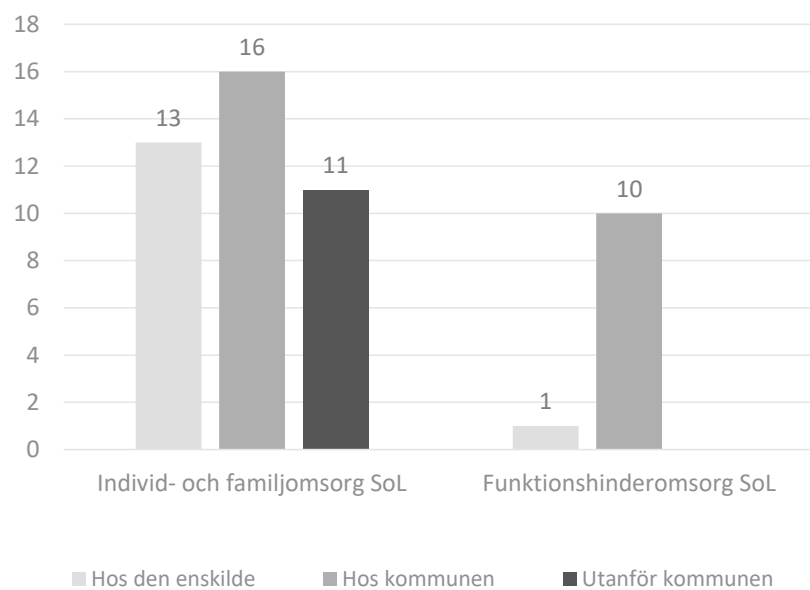
SoL

Orsaker

VILKA
KOMMER
ATT
VILKA
KOMMER
ATT

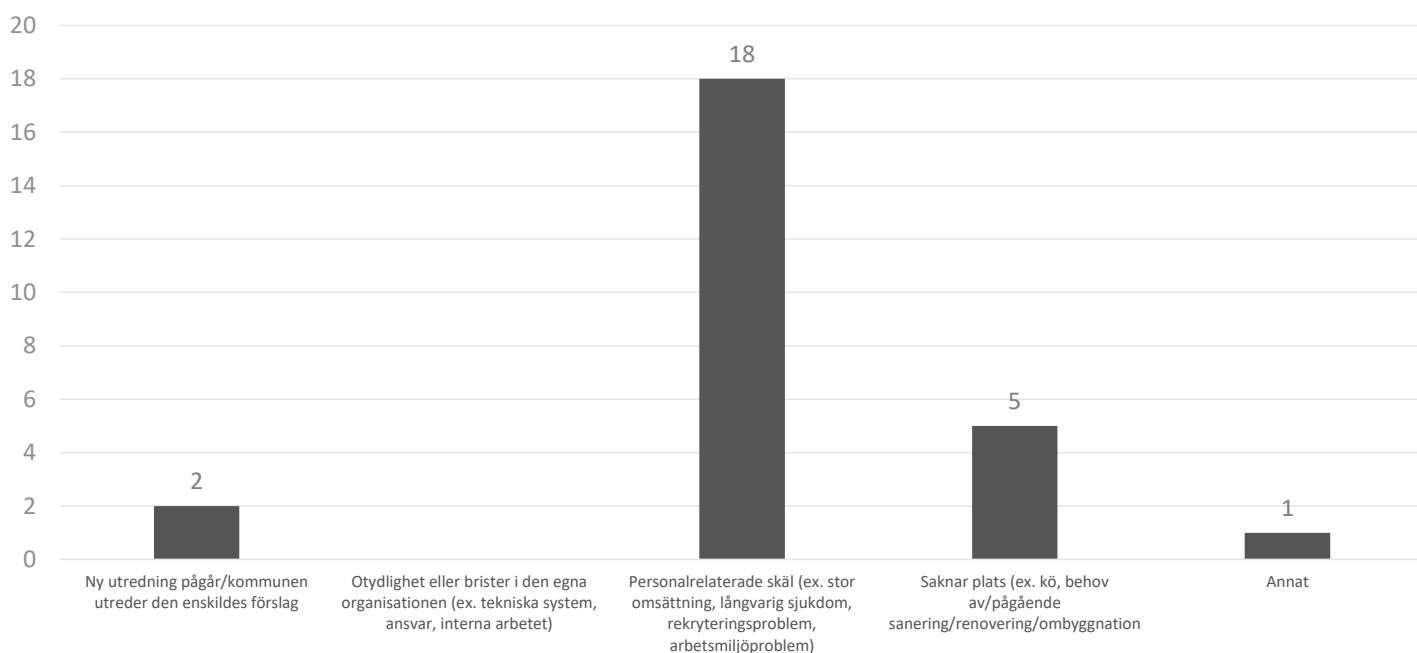
SoL

Orsaker hos kommunen

VILKA
KOM VET?

SoL

Tjänsteskrivelse

2025-12-08

Individ- och familjenämnden

Diariennr: IFN-2025/00031

Statistikrapporter ej verkställda beslut LSS individ- och familjenämnden 2025 2025-09-30

Förslag till beslut

Individ- och familjenämnden godkänner statistikrapporten över ej verkställda beslut enligt LSS.

Individ- och familjenämnden överlämnar statistikrapporten till kommunens revisorer och till kommunfullmäktige.

Ärendebeskrivning

Av 28 f § Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) framgår att nämnden ska rapportera till inspektionen- för vård och omsorg och till *kommunens revisorer* alla gynnande beslut enligt 9 § LSS som inte har verkställts inom tre månader från dagen för beslutet och de beslut som inte har verkställts på nytt inom tre månader från den dag då verkställigheten avbröts. För varje beslut ska nämnden ange tidpunkten för beslutet och vilken typ av insats beslutet gäller samt kortfattat ange skälen för dröjesmålet. Rapportering ska ske en gång per kvartal.

Av 28 g § LSS framgår att nämnden ska anmäla till inspektionen för vård- och omsorg *kommunens revisorer* när nämnden har verkställt ett beslut som tidigare har rapporterats som ej verkställt. Datum för verkställigheten ska då anges.

Av 28 h § LSS framgår att nämnden ska lämna en statistikrapport till *kommunfullmäktige* över alla gynnande beslut enligt 9 § som inte har verkställts inom tre månader från dagen för respektive beslut och de beslut som inte har verkställts på nytt inom tre månader från den dag då verkställigheten avbröts. Nämnden ska vidare ange vilka typer av insatser dessa beslut gäller samt hur lång tid som har förflutit från dagen för respektive beslut. Rapportering enligt denna paragraf ska ske en gång per kvartal.

Beslutsunderlag

Statistikrapport LSS 2025-09-30

Tjänsteskrivelse

Dnr: IFN-2025/00031

Beredningsansvariga

Rose-Marie Lång Bäckström, nämndsekreterare
Anna-Karin Sjögren Näs, koordinator

Beslutet ska skickas till

Kommunrevisionen
Kommunstyrelsen

Karolina Lundqvist
Socialdirektör

Viviann Dannelöv Nilsson
Verksamhetschef

Ej verkställda beslut

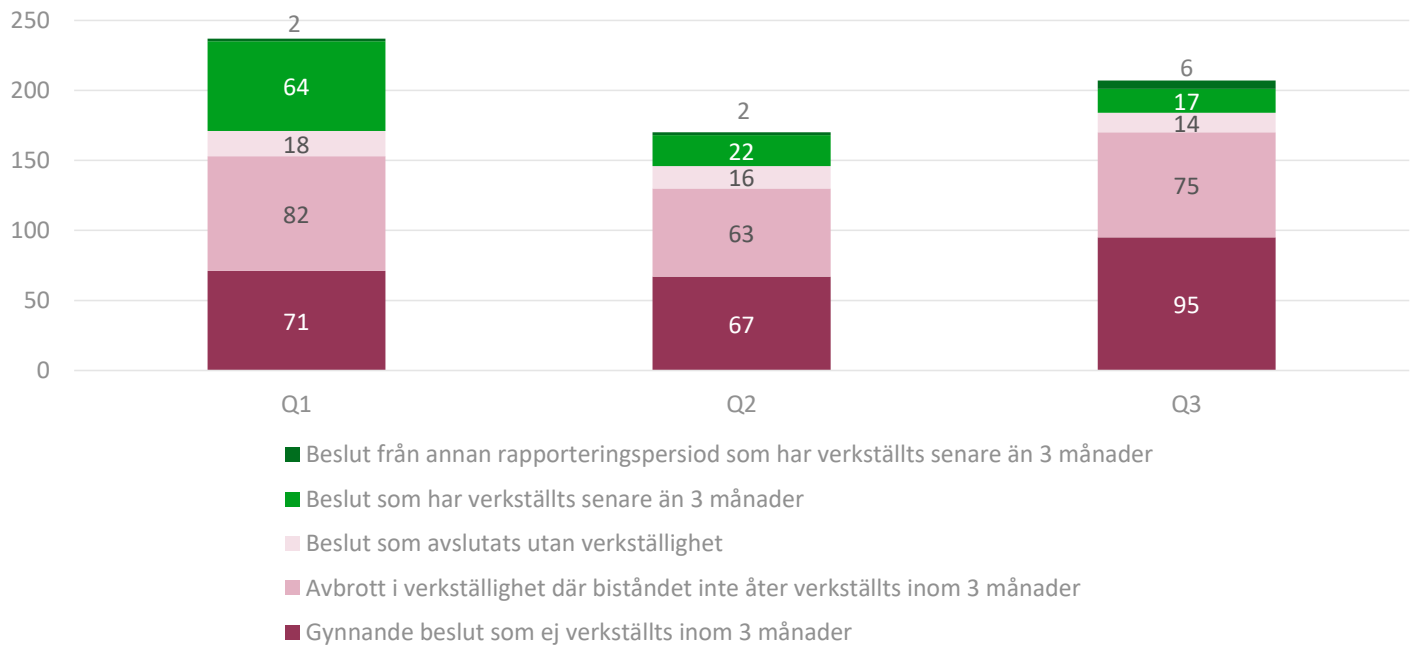
Sammanställning av rapportering
kvartal 3 2025

Funktionshindersomsorg (LSS)

Jämförelse Q1-Q3

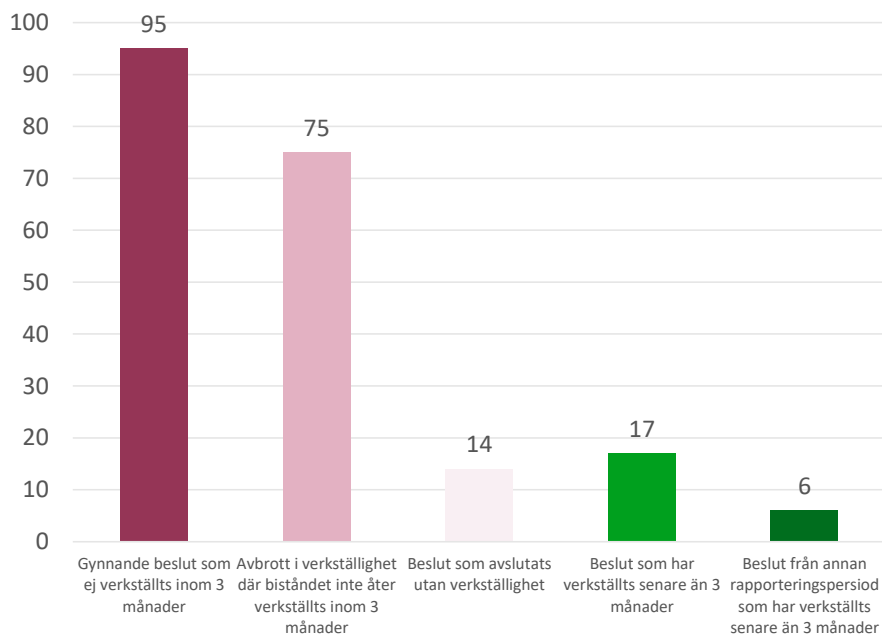
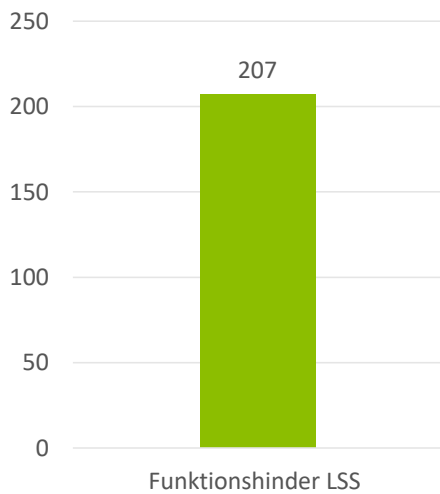
VIRÅ
KOMMUN

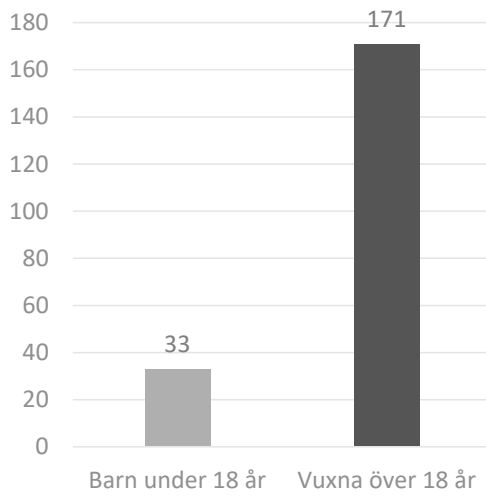
Område

Typ av rapport

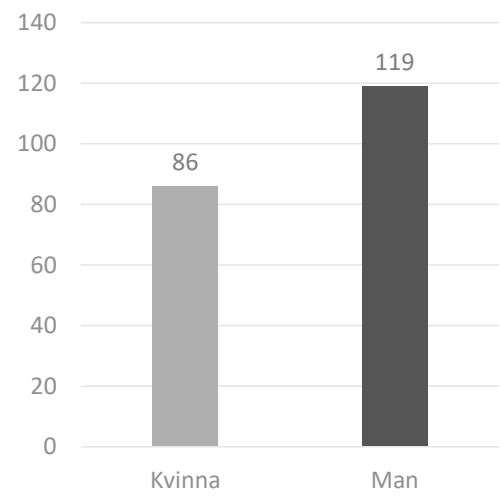
VILÅ
KOMMUN

Fördelning barn/vuxna

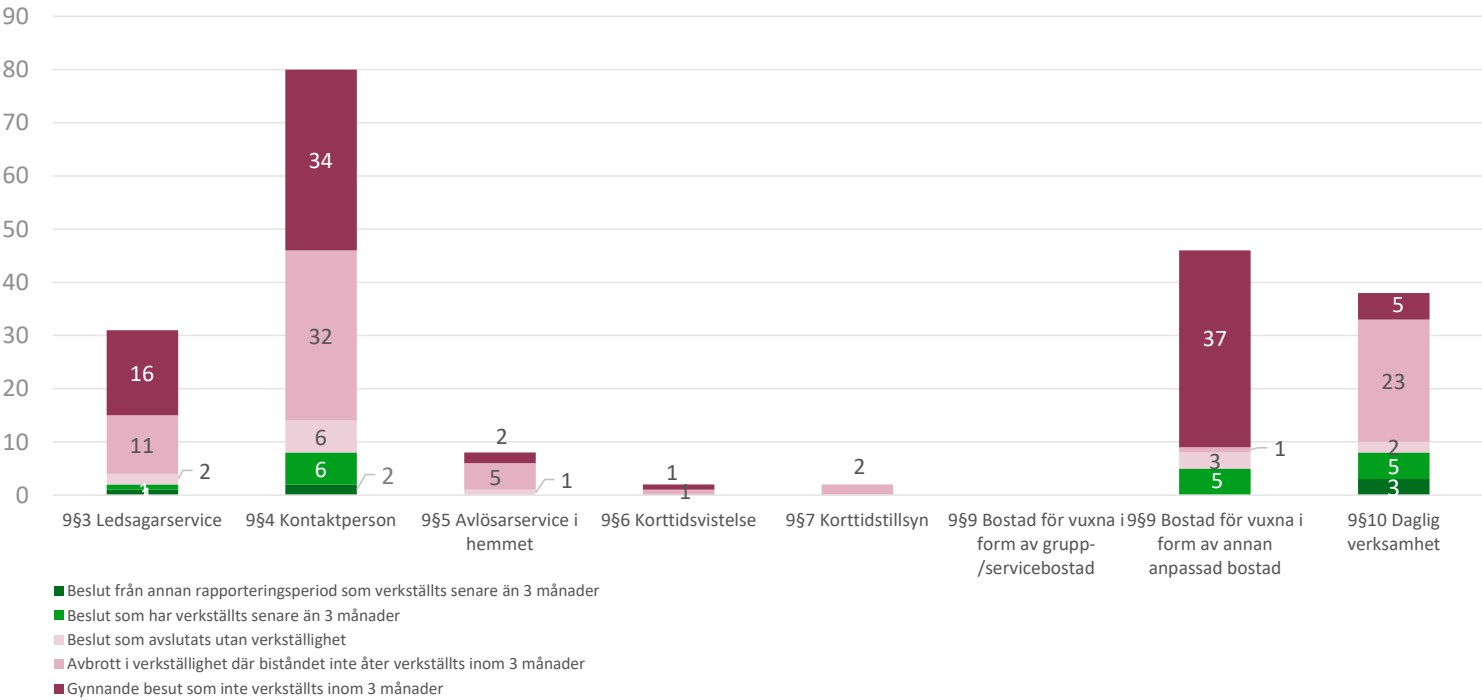
Fördelning kön

Funktionshinder LSS

VIRÅ
KOMMUN

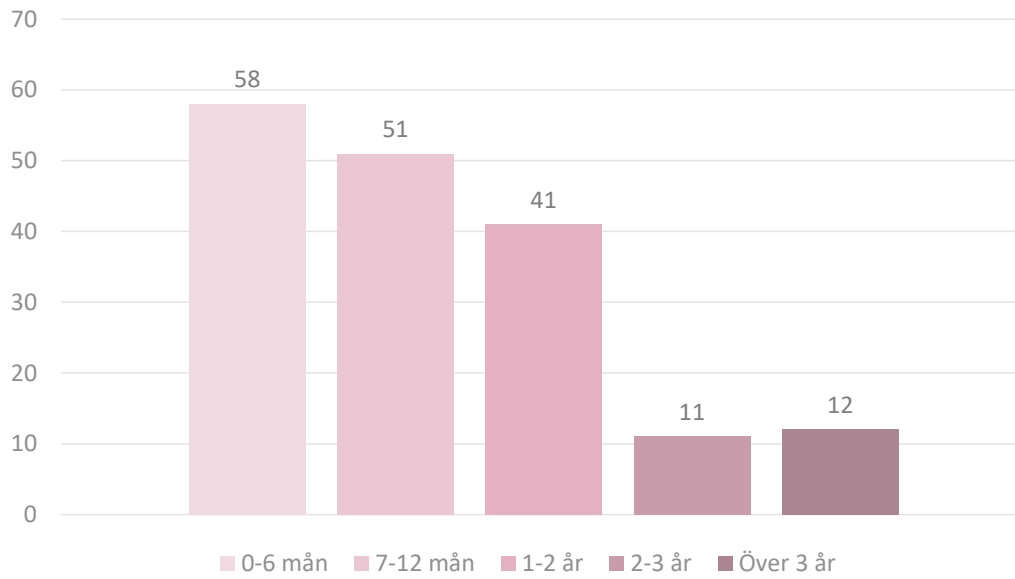
LSS

Väntetid ej verkställda beslut (2025-09-30)

VILKA
KÖVÄNT

LSS

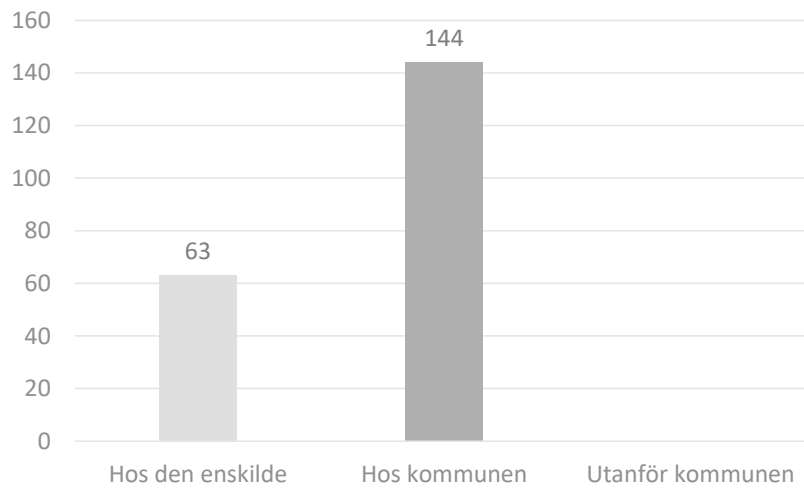

Orsaker

VILKA
KOMMER
ATT

LSS

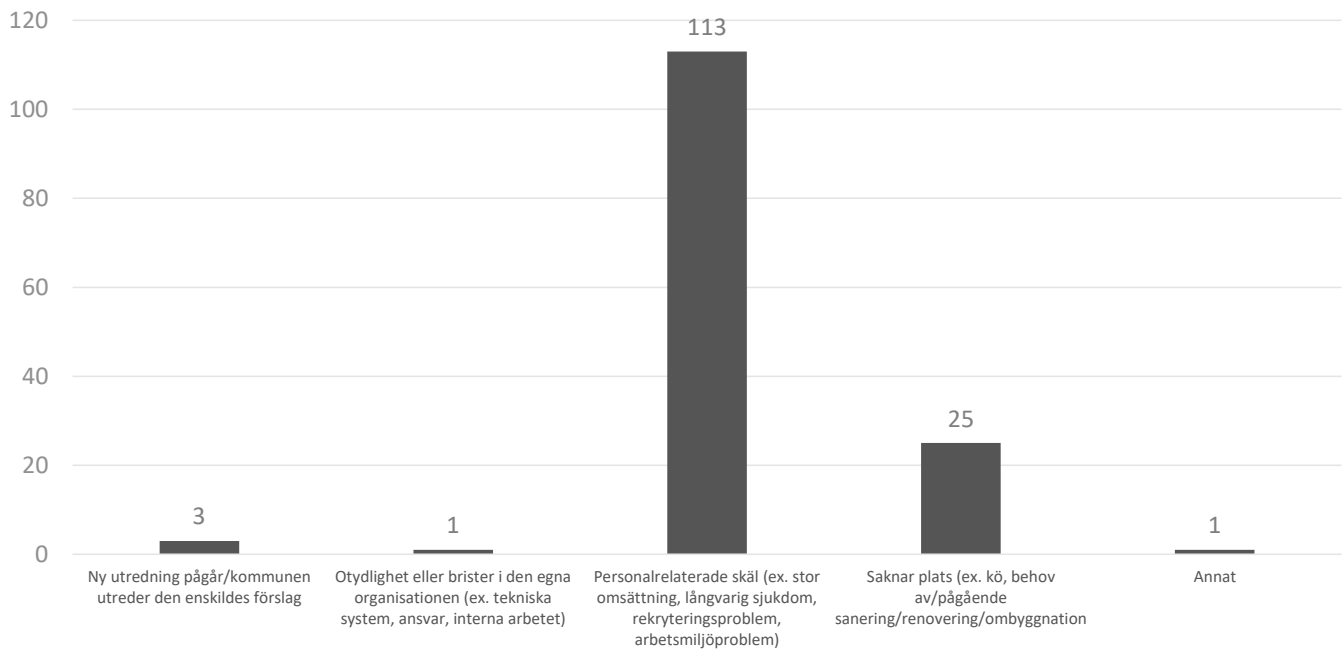
Funktionshinderomsorg LSS

Orsaker hos kommunen

VILKA
KOMMUNER

LSS

Denna behandling '282/25 Återkoppling från kurser och konferenser' har inget tjänsteutlåtande.

Denna behandling '283/25 Övriga frågor' har inget tjänsteutlåtande.

Tjänsteskrivelse

2025-10-26

Individ- och
familjenämndens
arbetsutskott

Diariennr: IFN-2025/00243

Översyn av nämndens egenkontroll och uppföljning av kvalitet

Förslag till beslut

Individ- och familjenämnden godkänner informationen.

Ärendebeskrivning

Individ- och familjenämnden gav i augusti 2025 förvaltningen i uppdrag att:

- göra en översyn av arbetet med egenkontroll och vid behov vidta åtgärder för att säkerställa att systematisk uppföljning och kontroll av att verksamheten följer gällande lagar och bedrivs enligt beslutade rutiner utförs.
- som en prioriterad del i översynen, ta fram förslag på hur nämndens kontroll av att verksamheten bedrivs enligt gällande lagar och beslutade rutiner ska ske.

Översynen i sin helhet återrapporteras till nämnd i februari. Nämnden ges här en delrapportering av del två i uppdraget.

Förvaltningen har jobbat med ett förslag på förändring av kontrollärenden i IFO-utskottet från nuvarande struktur och arbetssätt, som skulle kunna stärka nämndens kontroll av att verksamheten bedrivs enligt gällande lagar och beslutade rutiner. Förslaget innebär i korthet att arbetssättet kompletteras med en fördjupande granskning av ärenden inom aktuellt temaområde.

När översynen i sin helhet är klar kan det tillkomma förslag på ytterligare åtgärder, som tillsammans med nämnda förslag om kontrollärenden kan förbättra arbetet med egenkontroll. För att få en bild över helheten och nödvändiga förbättringsåtgärder behandlas och beslutas samtliga förslag tillsammans som en helhet.

Beredningsansvarig

Erica Bålfors Birgersson, enhetschef systematiskt kvalitetsarbete

2 av 2

Tjänsteskrivelse

Dnr: IFN-2025/00243

Beslutet ska skickas till

Erica Bålfors Birgersson, enhetschef systematiskt kvalitetsarbete

Karolina Lundqvist
Socialdirektör

Erica Bålfors Birgersson
Enhetschef

Umeå kommun

Individ- och familjenämndens arbetsutskott

Protokollsutdrag

2025-12-03

---

§ 140

Diariennr: IFN-2025/00243

Översyn av nämndens egenkontroll och uppföljning av kvalitet

Förslag till beslut

Individ- och familjenämnden godkänner informationen.

Ärendebeskrivning

Individ- och familjenämnden gav i augusti 2025 förvaltningen i uppdrag att:

- göra en översyn av arbetet med egenkontroll och vid behov vidta åtgärder för att säkerställa att systematisk uppföljning och kontroll av att verksamheten följer gällande lagar och bedrivs enligt beslutade rutiner utförs.
- som en prioriterad del i översynen, ta fram förslag på hur nämndens kontroll av att verksamheten bedrivs enligt gällande lagar och beslutade rutiner ska ske.

Översynen i sin helhet återrapporteras till nämnd i februari. Nämnden ges här en delrapportering av del två i uppdraget.

Förvaltningen har jobbat med ett förslag på förändring av kontrollärenden i IFO-utskottet från nuvarande struktur och arbetssätt, som skulle kunna stärka nämndens kontroll av att verksamheten bedrivs enligt gällande lagar och beslutade rutiner. Förslaget innebär i korthet att arbetssättet kompletteras med en fördjupande granskning av ärenden inom aktuellt temaområde.

När översynen i sin helhet är klar kan det tillkomma förslag på ytterligare åtgärder, som tillsammans med nämnda förslag om kontrollärenden kan förbättra arbetet med egenkontroll. För att få en bild över helheten och

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Individ- och familjenämndens arbetsutskott

2025-12-03

---

nödvändiga förbättringsåtgärder behandlas och beslutas samtliga förslag tillsammans som en helhet.

Arbetsutskottets beslutsordning

Individ- och familjenämndens arbetsutskott beslutar att godkänna informationen.

Beredningsansvarig

Erica Bålfors Birgersson, enhetschef systematiskt kvalitetsarbete

Beslutet ska skickas till

Erica Bålfors Birgersson, enhetschef systematiskt kvalitetsarbete

Tjänsteskrivelse

2025-11-24

Individ- och
familjenämndens
arbetsutskott

Diariennr: IFN-2024/00022

Grundläggande granskning, revisionsdialog - individ- och familjenämnden 2024-Yttrande

Förslag till beslut

Individ- och familjenämnden yttrar sig i enlighet med yttrande Grundläggande granskning 2024.

Ärendebeskrivning

I enlighet med revisionsplan för 2024 har en grundläggande granskning av Individ- och familjenämnden genomförts. Granskningen genomfördes av Ernst & Young på uppdrag av revisionen i Umeå kommun.

Revisionsrapporten *Grundläggande granskning 2024* inkom till nämnden i september 2025, där bedömningar och rekommendationer framgår. Revisorerna önskar ett yttrande över rapporten där nämndens åsikter kring granskningen och dess rekommendationer framgår.

Individ- och familjenämnden rekommenderas att:

- Tydliggöra på vilka grunder nämnden bedömer om grunduppdraget uppfylls eller inte
- Säkerställa en tydlig uppföljning och återrapportering kopplat till inriktningsmål och program, i enlighet med vad som anges i Riktlinjer för aktiverande styrning
- Säkerställa ändamålsenliga åtgärder för ekonomi i balans

Individ- och familjenämnden yttrar sig över rekommendationerna i Yttrande – Grundläggande granskning 2024.

Beslutsunderlag

Yttrande - Grundläggande granskning 2024

Rapport från Ernst & Young – Grundläggande granskning 2024

Beredningsansvarig

Erica Bålfors Birgersson, enhetschef systematiskt kvalitetsarbete

Tjänsteskrivelse

Dnr: IFN-2024/00022

Beslutet ska skickas till

Ernst & Young

Erica Bålfors Birgersson, enhetschef

Simon Blomberg, ekonomichef

Ulrika Gustafsson, kvalitetschef

Karolina Lundqvist

Socialdirektör

Erica Birgersson

Enhetschef

Ernst & Young
Box 4017
904 02 UMEÅ

Grundläggande granskning, revisionsdialog - individ- och familjenämnden 2024

I enlighet med revisionsplan för 2024 har en grundläggande granskning av Individ- och familjenämnden genomförts. Granskningen genomfördes av Ernst & Young på uppdrag av revisionen i Umeå kommun. Revisionsrapporten *Grundläggande granskning 2024* inkom till nämnden i september 2025, där bedömningar och rekommendationer framgår.

Revisorerna önskar ett yttrande över rapporten där nämndens åsikter kring granskningen och dess rekommendationer framgår.

Revisionsrapporten

Syfte och revisionsfrågor

Granskningens översiktliga syfte är att bedöma om nämnden har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten. De bedömningar som avlämnas ska utgöra en grund för säkerställande att nämnden lever upp till de mål och beslut som fullmäktige fastställt.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Har nämnden säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med det grunduppdrag, mål och eventuella tilläggsuppdrag som fullmäktige bestämt?
- Har nämnden säkerställt att verksamheten bedrivs på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt?
- Arbetar nämnden strukturerat för att säkerställa en tillräcklig intern kontroll?

Sammanfattade bedömning

Den sammanfattande bedömningen av den översiktliga granskningen av individ- och familjenämnden är att nämnden delvis har säkerställt en tillräcklig styrning av sin verksamhet och ekonomi. Nämndens uppföljning och interna kontroll bedöms som tillräcklig.

Bedömningen grundas på:

Revisionsfråga	Bedömning	Motivering
Har nämnden säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med det grund-uppdrag, mål och eventuella tilläggs-uppdrag som fullmäktige bestämt?	Delvis	Bedömningen baseras på att nämnden har antagit en verksamhetsplan och följt upp den. I uppföljningen bedömer nämnden att den i hög grad har uppfyllt sitt grunduppdrag. Nämnden bedömer att båda tilläggs-uppdragen är genomförda. Enligt vår bedömning är det otydligt på vilka grunder nämnden bedömer om grunduppdragen och målen är uppfyllda eller inte. Nämnden följer inte upp de inriktningsmål som kommunfullmäktige destinerat till nämnden. Vi noterar att nämnden har uppgett att en tydligare uppföljning ska implementeras.
Har nämnden säkerställt att verksamheten bedrivs på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt?	Delvis	Bedömningen baseras på att nämnden har antagit en budget och följt upp ekonomin i enlighet med fullmäktiges styrprinciper. Nämnden redovisar ett underskott mot budget men har under året varit aktiv genom att besluta om åtgärder för en ekonomi i balans.
Arbetar nämnden strukturerat för att säkerställa en tillräcklig intern kontroll?	Ja	Bedömningen baseras på att nämnden har antagit en internkontrollplan med riskanalys och följt upp den, samt att åtgärder har vidtagits utifrån avvikelser.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderas individ- och familjenämnden att:

- Tydliggöra på vilka grunder nämnden bedömer om grunduppdraget uppfylls eller inte
- Säkerställa en tydlig uppföljning och återrapporering kopplat till inriktningsmål och program, i enlighet med vad som anges i *Riktlinjer för aktiverande styrning*
- Säkerställa ändamålsenliga åtgärder för ekonomi i balans

Nämndens synpunkter

Nämnden yttrar sig över revisionens rekommendationer:

➤ *Tydliggöra på vilka grunder nämnden bedömer om grunduppdraget uppfylls eller inte*

Nämnden har i verksamhetsplan och budget för 2025 tydliggjort vilka aktiviteter som ska genomföras för att grunduppdraget ska uppfyllas. Bedömningen om grunduppdragets uppfyllnad utgår sedan ifrån i vilken omfattning nämnden genomfört de aktiviteterna. Nämnden har angett för var och en av aktiviteterna vad som krävs för att bedömas som i hög grad uppfyllt, i viss grad uppfyllt samt ej uppfyllt, vilket framgår i en separat bilaga. Samma struktur och skrivning finns även i verksamhetsplan och budget för 2026.

Nämnden anser att det på detta sätt har tydliggjorts på vilka grunder nämnden bedömer om grunduppdraget uppfylls eller inte, och att rekommendationen därmed är hanterad.

➤ *Säkerställa en tydlig uppföljning och återrapporering kopplat till inriktningsmål och program, i enlighet med vad som anges i Riktlinjer för aktivrande styrning*

I riktlinjerna anges att uppföljning av inriktningsmål och program sker på två nivåer;

- Nivå 1 - Berörda nämnder och bolag följer upp och återrapporerar i vilken grad de genomfört aktiviteter relaterat till specifika inriktningsmål och program, vilka effekter/resultat programmet medfört och om programmet fortfarande är aktuellt och relevant (samt om nämnden bedömer att programmet bör omformas, fasas ut eller prioriteras).
- Nivå 2 – Programansvarig chef och programansvarig tjänsteperson samlar upp berörda nämnders bedömningar, kompletterar med egen bedömning och ev bedömningar från andra huvudmän/aktörer och genomför aktualitets- och relevansprövning enligt vedertagen modell och anvisning från KS.

Nämnden menar att det har saknats anvisningar och former för hur nämndernas uppföljning och återrapporering ska ske. Inför årsbokslut 2025 har kommunstyrelsen beslutat om en revidering av anvisningarna, där det tydliggörs vad nämnderna ska rapportera gällande inriktningsmålen.

I årsbokslutet för 2025 kommer nämnden följa upp och återrappor-tera åtgärder relaterade till tilldelade inriktningsmål och program, i enlighet med revideringarna i anvisning. I nämndens verksamhetsplan och budget för 2026 finns angivet att arbetet relaterat till inriktningsmålen ska följas upp vid delår och helår. Rekommendationen anses därmed vara hanterad.

➤ *Säkerställa ändamålsenliga åtgärder för ekonomi i balans*

Nämnden har beslutat om åtgärder för att nå en ekonomi i balans under december 2023 samt ytterligare beslut om åtgärder under 2024 och 2025. Dessa åtgärder följs och utvärderas regelbundet, både i förvaltning och nämnd, samtidigt som dialog förs om eventuella behov av ytterligare åtgärder. Vidtagna åtgärders effekt speglas ännu inte fullt ut i det ekonomiska utfallet på grund av externa faktorer och prisnivåer som nämnden inte kan påverka, och har därmed inte fått lika stort ekonomiskt genomslag som förväntat.

Arbetet med åtgärderna kommer att fortsätta samt följas upp kontinuerligt, tillsammans med dialogen om eventuella behov av ytterligare åtgärder, vilket nämnden anser vara i enlighet med rekommendationen.

Erica Birgersson
Enhetschef

Kommunrevisorerna granskar

UMEÅ KOMMUN INDIVID- OCH FAMILJENÄMNDEN

Grundläggande granskning 2024

1. Inledning och bakgrund

Revisorerna är kommunfullmäktiges organ för kontroll och ansvarsprövning av styrelser och nämnder. Revisionens arbete ska även ses som ett stöd till nämnderna och styrelsen. Revisorerna ska enligt kommunallagen årligen granska verksamheten inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av god revisionssed.

Revisorerna har till uppgift att pröva om:

- Verksamheten sköts på ett ändamålsenligt, och från ekonomisk synvinkel, tillfredsställande sätt
- Räkenskaperna är rättvisande
- Den interna kontrollen är tillräcklig

Den grundläggande granskningen utgör en viktig del av revisionens årliga granskning och omfattar en översiktlig granskning av målpuppfyllelse samt styrning och intern kontroll.

Den grundläggande granskningen baseras på revisorernas riskanalys och omfattar samtliga nämnder och styrelser. Den grundläggande granskningen ger också underlag att under året uppdatera riskanalysen. Enligt god revisionssed i kommunal verksamhet ska den grundläggande granskningen ha en sådan omfattning att den ger en grund för bedömningar i revisionsberättelsen.

1.1 Syfte och revisionsfrågor

Granskningens översiktliga syfte är att bedöma om nämnden har en tillräcklig struktur för styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten. De bedömningar som avlämnas ska utgöra en grund för säkerställande att nämnden lever upp till de mål och beslut som fullmäktige fastställt.

Granskningen ska besvara följande revisionsfrågor:

- Har nämnden säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med det grunduppdrag, mål och eventuella tilläggsuppdrag som fullmäktige bestämt?
- Har nämnden säkerställt att verksamheten bedrivs på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt?
- Arbetar nämnden strukturerat för att säkerställa en tillräcklig intern kontroll?

1.2 Avgränsning

Granskningen avser individ- och familjenämnden och är avgränsad till verksamhetsåret 2024. Granskning och bedömning utgår ifrån väsentliga styr- och uppföljningsdokument som upprättas under året. Granskningen färdigställs och avslutas efter att nämnden behandlat sina årsbokslut och verksamhetsuppföljningar för 2024.

1.3 Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens slutsatser och bedömningar. I denna granskning utgörs revisionskriterierna av:

- Kommunallagen (2017:725) 6 kap. 6 §
- Strategisk plan 2016–2028
- Riktlinjer för aktiverade styrning (2021-03-09)
- Planeringsdirektiv, budget och investeringar 2024 (2023-06-19)
- Riktlinjer för intern styrning och kontroll (2011-09-26)
- Reglemente för nämnden

1.3.1 Reglemente för individ- och familjenämnden

Enligt individ- och familjenämndens reglemente består nämndens grunduppdrag av att tillgodose behov av stöd och omsorg inom socialtjänstens lagstadgade krav. Nämnden ska därtill:

- Ge stöd och omsorg och skydd till barn, unga och vuxna
- Ge stöd och service till barn, unga och vuxna med funktionsnedsättning
- Ge stöd till självförsörjning och tillgodose behov av försörjningsstöd
- Tillgodose behov av råd, stöd samt handläggning av familjerättsliga frågor
- Tillhandahålla familjerådgivning
- Erbjuder hälso- och sjukvård till personer i bostad med särskild service och under vistelsetid på daglig verksamhet
- Erbjuder hälso- och sjukvård till personer i ordinärt boende (hemsjukvård under 65 år)

1.3.2 Kommunspecifik styrmodell

Umeå kommun specificerar sin styrmodell i Riktlinjer för aktiverande styrning i Umeå kommun, antaget av kommunfullmäktige 2021-03-09. Riktlinjen ska tillämpas av Umeå kommuns nämnder och helägda bolag.

Riktlinjerna fastslår att verksamheten i nämnder/styrelser ska utgå från tilldelat grunduppdrag. Inom ramen för tilldelat grunduppdrag har nämnder/styrelser möjlighet att utifrån sina specifika förutsättningar och behov fastställa hur verksamhetsstyrning och uppföljning ska utformas. Detta innebär att varje nämnd och styrelse inom grunduppdragets ramar, lagstiftning, övriga direktiv och riktlinjer från kommunfullmäktige har mandat att besluta om mål, uppdrag och aktiviteter för sina egna verksamheter.

Uppföljning av grunduppdraget sker årligen genom att nämnd och styrelse bedömer i vilken omfattning nämnden eller styrelsen verkställt grunduppdraget och rapporterar sagda bedömning till kommunstyrelsen som sammanställer inför hantering i kommunfullmäktige.

Utöver grunduppdraget har nämnder och styrelser att förhålla sig till kommunfullmäktiges inriktningsmål. Inriktningsmål kan destinerats till namngivna nämnder och bolag som:

- särskilt ska prioritera arbete med just detta inriktningsmål
- bedöms ha de reella förutsättningar som krävs för att inriktningsmålet ska uppnås

Nämnder och styrelser har även att förhålla sig till specifika tilläggsuppdrag som kan tilldelas av kommunfullmäktige i samband med fastställande av planeringsdirektiv och budget.

1.3.3 Planeringsprocess och uppföljning

Efter kommunfullmäktiges beslut om samtliga nämnders och inriktning under juni månad ska nämnder/styrelser anta verksamhetsplaner och en internbudget inför kommande verksamhetsår. Verksamhetsplaner och nämndsbudget ska beskriva hur nämnder avser verkställa:

- Nämndens grunduppdrag och övriga åtaganden enligt kommunfullmäktiges reglemente
- Mål och tilläggsuppdrag ställda till nämnd i beslutade planeringsdirektiv och budget

Nämnden genomför därefter verksamheten i enlighet med upprättad och fastställd verksamhetsplan och nämndsbudget.

Nämnder och styrelser ska kontinuerligt följas upp. Detta i syfte för att följa måluppfyllelse av verksamheternas kvalitet och utveckling. Uppföljningen ska bland annat ske genom:

- Verksamhetsuppföljning genom månads-, tertial- och årsbokslut
- Uppföljning av internkontroll

1.3.4 Riktlinjer för internkontroll

Kommunens dokument för riktlinjer för intern kontroll som antogs i september 2011, specificerar att kommunens samtliga verksamhetsområden ska tillämpa dessa riktlinjer. I dokumentet framgår att följande moment ska tillämpas av verksamheterna:

Risikanalys

En riskanalys ska göras i syfte att identifiera omständigheter som utgör risk att verksamheterna inte bedrivs enligt lagar och regler samt verksamhetens krav.

Kontrollåtgärder

Vid behov ska åtgärder tas utifrån resultatet av riskanalysen som förhindrar att verksamhetens krav inte uppfylls.

Uppföljning

Verksamheterna ska systematiskt och regelbundet följa upp, bedöma och avrapportera den interna kontrollen.

Dokumentation

Risikanalysen, kontrollåtgärder samt uppföljningen och bedömningen ska dokumenteras.

Rapportering

I samband med inrapportering av bokslut ska nämnderna/styrelserna rapportera till kommunfullmäktige huruvida deras internkontroll har varit tillräcklig.

1.3.5 Inriktningsmål, tilläggsuppdrag och personalpolitiska mål från fullmäktige

Följande inriktningsmål är destinerade till individ- och familjenämnden 2024:

- Mål 2. Umeå ska växa hållbart utan några utsatta områden
- Mål 3. Umeå kommun ska skapa förutsättningar för kvinnor och män att ha samma makt att forma samhället såväl som sina egna liv

Följande tilläggsuppdrag är tilldelade individ- och familjenämnden för 2024:

- Tilläggsuppdrag: 2023:1 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen och nämnderna i uppdrag att öka omställningen av nämndernas verksamheter för att klara grunduppdraget i takt med att personalbristen ökar.
- Tilläggsuppdrag: 2023:2 Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen och nämnderna i uppdrag att öka samarbetet och ansvarstagandet över förvaltnings- och nämndgränser.

Följande personalpolitiska mål för 2024 är tilldelade samtliga nämnder, därmed även individ- och familjenämnden:

- Mål 5: Umeå kommun ska klara kompetensförsörjningen genom att vara en attraktiv arbetsgivare och spegla mångfalden i samhället.
- Mål 6: Umeå kommun ska ha ledarskap som ges och ger förutsättningar för goda resultat, där riktvärdet för antalet medarbetare per chef inte är fler än 30.

- Mål 7: Umeå kommuns sjukfrånvaro ska minska genom fokus på friskfaktorer och jämställda arbetsförhållanden.

1.4 Genomförande

Den grundläggande granskningen har genomförts av de förtroendevalda revisorerna tillsammans med sakkunnigt stöd från EY. Granskningen har genomförts genom dialogmöten, bedömning av styr- och uppföljande dokument samt protokollsgranskning.

Protokollsgranskning

De förtroendevalda revisorerna följer styrelse och nämnder löpande, utifrån sina bevakningsansvar för nämnder, genom bland annat protokollsgranskning. Bevakningen rapporteras löpande på revisorernas sammanträden. Protokollsgranskningen dokumenteras på ett av revisorerna överenskommet sätt.

Dokumentstudier

För att få en helhetsbild av styrelsens/nämndens arbete, kompletteras dialogen (enligt nedan) med insamling, genomgång och analys av relevanta styr- och uppföljningsdokument (budget, reglemente, uppdragsplan, verksamhetsuppföljning per T1, T2 och årsbokslut, riskanalys, internkontrollplan etc.).

Dialogmöten

Revisorerna genomför under året dialogmöten med styrelse och nämnders presidier respektive hela styrelsen och nämnder. Frågeställningarna vid dialogerna utgår från de områden som identifierats i revisorernas risk- och väsentlighetsanalys.

Analys, bedömning och rapportering

När verksamhetsåret är slut, sammanställs resultatet och en sammanfattande analys och bedömning görs. Detta sammanställs i en rapport per nämnd. Den slutliga rapporten sammanställs först efter att respektive styrelse/nämnd behandlat sina årsbokslut/verksamhetsuppföljningar för 2024. Detta för att säkerställa att granskningen omfattar hela granskningsåret.

Rapporten utgör ett underlag för revisorernas årliga bedömning av måluppfyllelse samt intern kontroll.

2. Resultat av granskningen

2.1 Styrning och uppföljning av verksamhet

Nedan redogörs för iakttagelser och bedömningar avseende nämndens verksamhetsstyrning och uppföljning under 2024.

Kontrollpunkt	Iakttagelse	Kommentar/hänvisning till protokoll
Beslutat om verksamhetsplan där det framgår hur nämnden planerar att verkställa: - Grunduppdrag - Inriktningsmål - Personalpolitiska mål - Ev. tilläggsuppdrag		2023-11-15 § 210 Verksamhetsplanen anger: • Plan för att uppfylla sitt grunduppdrag i form av huvudprocesser och delprocesser • Nämndens inriktningsmål • Nämndens tilläggsuppdrag • Personalpolitiska mål
Följt upp verksamhet och måluppfyllelse i tertialrapporter		2024-05-22 § 116, tertial 1 Rapporten innehåller i enlighet med styrmodellen en förenklad ekonomi- och personalrapport med uppföljning av personalpolitiska mål men inte av grunduppdrag, inriktningsmål eller tilläggsuppdrag. 2024-09-25 § 200, tertial 2 Nämnden bedömer enligt tertialrapport 2 att i hög grad ha uppfyllt grunduppdraget, då sex av åtta uppdrag som grunduppdraget omfattar är uppfyllt i hög grad, två uppdrag är uppfyllda i viss grad. Rapporten redovisar inte prognos för helåret. Båda tilläggsuppdragen är delvis genomförda och förväntas genomföras under året. Nämnden bedömer att arbetet med ett av de personalpolitiska målen sker enligt plan och övriga två mål kräver mer arbete. Rapporten ger en övergripande beskrivning av pågående arbete och resultat. Inriktningsmålen som fullmäktige destinerat till nämnden följs inte upp i tertialrapport 2.
Följt upp verksamhet och måluppfyllelse i en årsrapport		2025-02-19 § 21
Uppnår/uppfyller: - Grunduppdrag - Inriktningsmål - Personalpolitiska mål - Ev. tilläggsuppdrag		Nämnden bedömer att i <i>hög grad</i> ha uppfyllt sitt grunduppdrag, då sex delområden bedöms i hög grad vara uppfyllda, och två områden i viss grad uppfyllda. Arbetet med ett personal-

		politiskt mål sker <i>enligt plan</i> , för två mål <i>krävs mer arbete</i> . Båda tilläggsuppdragen är genomförda. Inriktningsmålen följs inte upp.
Bedömning av grunduppdrag, inriktningsmål, personalpolitiska mål och ev. tilläggsuppdrag kan styrkas med relevanta underlag		Nämnden motiverar grunduppdragets uppfyllnad och arbetet med de personalpolitiska målen och tilläggsuppdragen genom en övergripande beskrivning av verksamheten under året.
Vidtagit åtgärder vid indikationer på avvikelse från grunduppdrag, inriktningsmål, personalpolitiska mål och ev. tilläggsuppdrag	ET	Nämnden har inte rapporterat några väsentliga avvikelser.

 = ingen eller oväsentlig avvikelse, = viss avvikelse, = väsentlig avvikelse, ET = Ej tillämplig

2.1.1 Övriga iakttagelser

Av nämndens verksamhetsplan framgår att grunduppdraget är uppdelat i åtta delar. För respektive delområde framgår nämndens planerade arbete och de nyckeltal nämnden avser att följa. I nämndens årsrapportering till kommunstyrelsen redogör nämnden för arbetet under året inom grunduppdragets delområden. I nämndens egen rapportering framgår även en djupare beskrivning av arbetet utifrån respektive delområde för grunduppdraget. Uppföljning av inriktningsmål sker, i enlighet med kommunens styrmodell, inte av nämnd utan av respektive programstyrgrupp. Nämnden ska enligt uppgift erbjuda information om uppföljningen av inriktningsmål som är destinerade till nämnden. Enligt uppgift planerar nämnden att behandla uppföljningen för 2024 under våren 2025.

Vi noterar att protokoll anger att nämnden uppmärksammat utmaningarna kopplat till uppföljning av nämndens grunduppdrag och mål. I delårsrapport och årsbokslut för 2025 bedömer nämnden kunna ha ett tydligare underlag och motivering till bedömning av grunduppdrag.

2.1.2 Bedömning

Vi bedömer att nämnden *delvis* har säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med det grunduppdrag, mål och tilläggsuppdrag som fullmäktige bestämt. Bedömningen baseras på att nämnden har antagit en verksamhetsplan och följt upp den. I uppföljningen bedömer nämnden att den i hög grad har uppfyllt sitt grunduppdrag då sex delområden i hög grad är uppfyllda, och två områden i viss grad är uppfyllda. Nämnden bedömer att båda tilläggsuppdragen är genomförda. Enligt vår bedömning är det i verksamhetsplanen inte fullt tydligt vilka aktiviteter och vilka nivåer på nyckeltal som krävs för god uppfyllnad av grunduppdraget. Detta blir också tydligt i nämndens uppföljning där det inte är fullt tydligt vilka underlag nämnden använder för sin bedömning av grunduppdragets uppfyllnad för respektive delområde.

Nämnden följer inte upp eller bedömer måluppfyllelse för de inriktningsmål som kommunfullmäktige destinerat till nämnden. Uppföljning av inriktningsmål sker, i enlighet med kommunens styrmodell, inte till nämnd utan av respektive programstyrgrupp. Nämnden ska enligt uppgift erbjuda information om uppföljningen av inriktningsmål som är destinerade till nämnden. Vi noterar att nämnden behandlar sådan uppföljning.

Vi noterar att nämnden har uppgett att en tydligare uppföljning ska implementeras.

2.2 Styrning och uppföljning av ekonomi

Nedan redogörs för iakttagelser och bedömningar avseende nämndens ekonomistyrning och uppföljning under 2024.

Kontrollpunkt	Iakttagelse	Kommentar/hänvisning till protokoll
Upprättat en budget för innevarande år inom tilldelad ram	✓	2023-11-15 § 210
Följt upp ekonomin i tertialrapporter	✓	2024-05-22 § 116, tertial 1 2024-09-25 § 200, tertial 2 Nämnden prognostiserar enligt tertialrapport 2 ett underskott med -65 mnkr mot budget för helåret. Nämnden har även följt upp ekonomin i månadsrapporter: 2024-02-21 § 33, januari 2024-03-20 § 62, februari 2024-04-24 § 90, mars 2024-06-19 § 140, maj 2024-08-28 § 168, juli 2024-10-23 § 219, september 2024-11-20 § 247, oktober 2024-12-18 § 269, november
Följt upp ekonomin i en årsrapport	✓	2025-02-19 § 21
Når måloppfyllelse avseende ekonomi (inkl. budget)	✗	Nämnden redovisar ett underskott med -48,1 mnkr för 2024 mot budget, motsvarande 3 % av budget.
Vidtagit åtgärder vid indikationer på bristande måloppfyllelse avseende ekonomi	✓	Beslut om åtgärder för att nå budget i balans: 2024-01-24 § 3 2024-05-22 § 115 2024-05-22 § 124 2024-09-25 § 201 2024-09-25 § 202 2024-09-25 § 203 2024-10-23 § 221

✓ = ingen eller oväsentlig avvikelse, = viss avvikelse, ✗ = väsentlig avvikelse, ET = Ej tillämplig

2.2.1 Övriga iakttagelser

Individ- och familjenämndens underskott förklaras enligt årsredovisningen till stor del av höga kostnader för placeringar. Individ- och familjeomsorgen redovisar ett underskott om 29,4 mnkr. Nämnden har erhållit vitesförelägganden för ej tillhandahållna boendeplatser inom LSS om 6 mnkr.

Årsredovisningen anger att nämnden har svårt att ordna dessa boendeplatser när lokaler inte finns att tillgå och ser risk för fler viten en tid framöver då det fortfarande är kö till platserna.

Årsredovisningen anger att nämnden under året har arbetat med de höga kostnader för placeringar som uppkom under slutet av 2022 och ser en minskning under 2024. Personalplaneringsåtgärder pågår också för minskade kostnader vilket börjat visa effekt under hösten 2024.

2.2.2 Bedömning

Vi bedömer att nämnden delvis har säkerställt att verksamheten bedrivs på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt. Bedömningen baseras på att nämnden har antagit en budget och följt upp ekonomin i enlighet med fullmäktiges styrprinciper. Nämnden redovisar ett underskott mot budget men har under året varit aktiv genom att besluta om åtgärder för en ekonomi i balans.

2.3 Intern kontroll

Nedan redogörs för iakttagelser och bedömningar avseende nämndens internkontroll under 2024.

Kontrollpunkt	Iakttagelse	Kommentar/hänvisning till protokoll
Beslutat om internkontrollplan	✓	2023-11-15 § 211
Värderat identifierade risker	✓	Internkontrollplanen innehåller en riskanalys.
Internkontrollplanen tydliggör - vilka risker som ska kontrolleras - kontrollmetod - vem som är ansvarig för kontroll - när i tid kontroll sker	✓	Samtliga punkter framgår i internkontrollplanen.
Följt upp internkontrollplanen	✓	2024-05-22 § 116, tertial 1 2024-09-25 § 200, tertial 2 2025-02-19 § 21, tertial 3
Vidtagit åtgärder vid identifierade brister	✓	Uppföljning av internkontrollplanen visar att åtgärder har vidtagits vid behov. Vi noterar att eventuella behov av ytterligare åtgärder inte tydligt framgår.

= ingen eller oväsentlig avvikelse, = viss avvikelse, = väsentlig avvikelse, ET = Ej tillämplig

2.3.1 Bedömning

Vi bedömer att nämnden arbetar strukturerat för att säkerställa en tillräcklig intern kontroll. Bedömningen baseras på att nämnden har antagit en internkontrollplan med riskanalys och följt upp den, samt att åtgärder har vidtagits utifrån avvikelser.

3. Sammanfattade bedömning

Vår sammanfattande bedömning utifrån vår översiktliga granskning av individ- och familjenämnden är att nämnden *delvis* har säkerställt en tillräcklig styrning av sin verksamhet och ekonomi. Nämndens uppföljning och interna kontroll bedömer vi som tillräcklig.

Vi grundar vår bedömning på följande:

Revisionsfråga	Bedömning	Motivering
Har nämnden säkerställt att verksamheten bedrivs i enlighet med det grunduppdrag, mål och eventuella tilläggsuppdrag som fullmäktige bestämt?	Delvis	Bedömningen baseras på att nämnden har antagit en verksamhetsplan och följt upp den. I uppföljningen bedömer nämnden att den i hög grad har uppfyllt sitt grunduppdrag. Nämnden bedömer att båda tilläggsuppdragen är genomförda. Enligt vår bedömning är det otydligt på vilka grunder nämnden bedömer om grunduppdragen och målen är uppfyllda eller inte. Nämnden följer inte upp de inriktningsmål som kommunfullmäktige destinerat till nämnden. Vi noterar att nämnden har uppgett att en tydligare uppföljning ska implementeras.
Har nämnden säkerställt att verksamheten bedrivs på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt?	Delvis	Bedömningen baseras på att nämnden har antagit en budget och följt upp ekonomin i enlighet med fullmäktiges styrprinciper. Nämnden redovisar ett underskott mot budget men har under året varit aktiv genom att besluta om åtgärder för en ekonomi i balans.
Arbetar nämnden strukturerat för att säkerställa en tillräcklig intern kontroll?	Ja	Bedömningen baseras på att nämnden har antagit en internkontrollplan med riskanalys och följt upp den, samt att åtgärder har vidtagits utifrån avvikelser.

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi individ- och familjenämnden att:

- Tydliggöra på vilka grunder nämnden bedömer om grunduppdraget uppfylls eller inte
- Säkerställa en tydlig uppföljning och återrapportering kopplat till inriktningsmål och program, i enlighet med vad som anges i Riktlinjer för aktiverande styrning
- Säkerställa ändamålsenliga åtgärder för ekonomi i balans

Umeå mars 2025

Lydia Andersson

Certifierad kommunal yrkesrevisor, EY

Per Ståhlberg

Certifierad kommunal yrkesrevisor, EY

Umeå kommun

Individ- och familjenämndens arbetsutskott

Protokollsutdrag2025-12-03

---

§ 141

Diariennr: IFN-2024/00022

**Grundläggande granskning, revisionsdialog -
individ- och familjenämnden 2024****Förslag till beslut**

Individ- och familjenämnden yttrar sig i enlighet med yttrande
Grundläggande granskning 2024.

Ärendebeskrivning

I enlighet med revisionsplan för 2024 har en grundläggande granskning av
Individ- och familjenämnden genomförts. Granskningen genomfördes av
Ernst & Young på uppdrag av revisionen i Umeå kommun.

Revisionsrapporten *Grundläggande granskning 2024* inkom till nämnden i
september 2025, där bedömningar och rekommendationer framgår.
Revisorerna önskar ett yttrande över rapporten där nämndens åsikter
kring granskningen och dess rekommendationer framgår.

Individ- och familjenämnden rekommenderas att:

- Tydliggöra på vilka grunder nämnden bedömer om grunduppdraget uppfylls eller inte
- Säkerställa en tydlig uppföljning och återrapportering kopplat till inriktningsmål och program, i enlighet med vad som anges i Riktlinjer för aktiverande styrning
- Säkerställa ändamålsenliga åtgärder för ekonomi i balans

Individ- och familjenämnden yttrar sig över rekommendationerna i
Yttrande – Grundläggande granskning 2024.

Arbetsutskottets beslutsordning

Individ- och familjenämndens arbetsutskott beslutar att yttra sig i
enlighet med yttrande Grundläggande granskning 2024.

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Individ- och familjenämndens arbetsutskott

2025-12-03

Beslutsunderlag

Yttrande - Grundläggande granskning 2024

Rapport från Ernst & Young – Grundläggande granskning 2024

Beredningsansvarig

Erica Bålfors Birgersson, enhetschef systematiskt kvalitetsarbete

Beslutet ska skickas till

Ernst & Young

Erica Bålfors Birgersson, enhetschef

Simon Blomberg, ekonomichef

Ulrika Gustafsson, kvalitetschef

Tjänsteskrivelse

2025-10-17

Individ- och
familjenämndens
arbetsutskott

Diariennr: IFN-2025/00250

Yttrande över motion 23/2025 - Inrätta en Mini-Maria mottagning i Umeå

Förslag till beslut

Individ- och familjenämnden yttrar sig till kommunstyrelsen i enlighet med yttrande 2025-10-17 och föreslår att kommunfullmäktige anser motionen besvarad.

Ärendebeskrivning

I en motion till kommunfullmäktige yrkar Liberalerna att Umeå kommun ska utreda förutsättningarna för att etablera ett Mini-Maria i Umeå i samverkan med Region Västerbotten samt tillsätta en gemensam arbetsgrupp mellan kommun och region för att ta fram förslag på organisation, finansiering och genomförande.

Förvaltningens förslag till yttrande är daterat 2025-10-17. Under ärendets beredning har synpunkter inhämtats från verksamhetschef och biträdande verksamhetschef individ- och familjeomsorg, enhetschef och medarbetare från Ingången, avdelningschef Ungdomsmottagningen samt enhetschef för Alkohol- och drogmottagningen.

Beslutsunderlag

Yttrande 2025-10-17

Motion 23/2025 - Inrätta en Mini-Maria mottagning i Umeå

Beredningsansvariga

Lina Rolén Nordin, utredare

Lena Bolin, utredare

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen

Karolina Lundqvist
Socialdirektör

Lina Rolén Nordin
Utredare

Kommunstyrelsen

Yttrande över motion 23/2025 - Inrätta en Mini-Maria mottagning i Umeå

I en motion till kommunfullmäktige yrkar Liberalerna att Umeå kommun ska utreda förutsättningarna för att etablera ett Mini-Maria i Umeå i samverkan med Region Västerbotten samt tillsätta en gemensam arbetsgrupp mellan kommun och region för att ta fram förslag på organisation, finansiering och genomförande.

Aktuellt kunskapsläge

Enligt Socialtjänstlagen¹ (2025:400) ska socialnämnden arbeta förebyggande mot skadligt bruk och beroende av alkohol, narkotika, andra beroendeframkallande medel och spel om pengar samt öka kunskapen om dess skadeverkningar (6 kap. 6–7 §§). Kommuner ska ingå samverkansöverenskommelser med regionen gällande personer som har ett skadligt bruk eller beroende (7 kap. 2 §). Socialnämnden ska erbjuda insatser till personer som behöver stöd eller vård för att lämna ett skadligt bruk eller beroende (13 kap. 10 §). Socialnämnden ska arbeta för att barn och unga växer upp under trygga och goda förhållanden och genom uppsökande verksamhet och annat förebyggande arbete förhindra att barn och unga far illa (18 kap. 1-2 §). Socialnämnden ska förebygga och motverka skadligt bruk och beroende och brottslighet bland barn och unga (3-4 §). I frågor som rör barn som far illa eller riskerar att fara illa ska socialnämnden ta initiativ till och samverka med andra som berörs (6 §).

I den nationella strategin för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken samt spel om pengar (ANDTS) 2022–2025² finns sju långsiktiga mål för arbetet. De övergripande målen för politiken är ett samhälle fritt från narkotika och dopning, minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol, minskat tobaksbruk samt minskade skadeverkningar av överdrivet spelande. I Umeå kommun bedrivs många olika typer av förebyggande arbete inom förvaltningarna, ofta genom olika former av samverkan. Förebyggande arbete för att minska skadorna

¹ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/socialtjanstlag-2025400_sfs-2025-400/, hämtad 2025-10-20.

²

<https://www.regeringen.se/contentassets/4e3f6172f23a4564a8f2604a206e0323/en-samlad-strategi-for-alkohol--narkotika--dopnings--och-tobakspolitiken-samt-spel-om-pengar-20222025-skr.-202122213>, hämtad 2025-10-20.

kopplade till ANDTS är också en del av Umeå kommuns brottsförebyggande arbete och Umeå växer tryggt och säkert (UVTS)³.

Nationella undersökningar visar att alkoholkonsumtionen har minskat bland skolelever under de senaste tjugo åren men att utvecklingen har planat ut under de senaste tio åren⁴. Narkotikaanvändningen bland skolelever är dock i stort oförändrad under de senaste tjugo åren, även om det finns skillnader mellan olika år⁵. Spel om pengar har ökat bland skolelever under de senaste 6 åren, det är betydligt vanligare att pojkar spelar än att flickor gör det. Andelen flickor som spelat om pengar är 8 resp. 9 procent (högstadiet, gymnasiet), men det har skett en ökning över tid gällande den äldre åldersgruppen. Andelen pojkar som spelat om pengar är 27 resp. 43 procent (högstadiet, gymnasiet). Bland pojkarna ses en ökning över tid i båda åldersgrupperna men även i fråga om hur mycket pengar ungdomarna har spelat för, och en ökning i andelen som har ett riskabelt spelande⁶. Studier visar också att det finns ett samband mellan användning av alkohol, narkotika och tobak och ett riskabelt spelande om pengar bland skolelever⁷.

Enligt Umeå kommuns undersökning Unga 24 - Hur mår tonåringarna i Umeå kommun? har över 60 % av ungdomarna inte druckit alkohol, och över 90 % har aldrig testat narkotika. I Umeå har det både skett en minskning av alkoholkonsumtionen och narkotikaanvändningen sedan undersökningen började göras 2014. I enkäten 2024 uppger var femte

³<https://www.umea.se/omsorgochstod/tryggochsaker/brottsforebyggandearbete/for/beyggandearbeteblandunga.4.7a4d9d5619535c6c4edd8ce.html>, hämtad 2025-10-20.

<https://www.umea.se/omsorgochstod/tryggochsaker/brottsforebyggandearbete/andtsalkoholnarkotikadopningtobakochspel.4.7a4d9d5619535c6c4edda74.html>, hämtad 2025-10-20.

<https://www.umea.se/download/18.10e7c32f193f154e9e67f9f/1736837690011/Ume%C3%A5%20v%C3%A4rde%20tryggt%20och%20s%C3%A4kert,%20aktivitetsplan%202024%E2%80%932026.pdf>, hämtad 2025-10-20.

⁴ <https://www.folkhalsomyndigheten.se/livsvillkor-levnadsvanor/andts/andts-anvandning-och-ohalsa/anvandning-och-omfattning-av-andts-i-befolkningen/alkoholkonsumtion/alkoholkonsumtion-bland-barn-och-unga/>, hämtad 2025-10-20.

<https://www.can.se/app/uploads/2024/11/can-rapport-230-cans-nationella-skolundersokning-2024.pdf>, s 21, hämtad 2025-10-20.

⁵ <https://www.folkhalsomyndigheten.se/livsvillkor-levnadsvanor/andts/andts-anvandning-och-ohalsa/anvandning-och-omfattning-av-andts-i-befolkningen/narkotikaanvandningen-och-utvecklingen/narkotikabruk-bland-unga/>, hämtad 2025-10-20.

⁶ <https://www.can.se/app/uploads/2024/11/can-rapport-230-cans-nationella-skolundersokning-2024.pdf>, s 47-53, hämtad 2025-10-20.

⁷ <https://www.can.se/app/uploads/2022/08/can-fokusrapport-15-2022.pdf>, s 7-8, hämtad 2025-10-20.

ungdom att de har testat alkohol någon eller några gånger, ungefär 15 procent dricker någon gång per månad och 3-4 procent dricker alkohol varje helg eller oftare. Fyra procent av killarna och två procent av tjejerna har använt narkotika under de senaste 30 dagarna eller de senaste tolv månaderna. Två procent för mer än tolv månader sedan⁸.

Maria ungdom och Mini-Maria

Maria Ungdom erbjuder öppenvård, akutvård och heldygnsvård för unga upp till 25 år som har problem med alkohol, narkotika, läkemedel eller spel om pengar. Det finns över 20 mini-Maria mottagningar i Stockholm. Mini-Maria kallas mottagningarna som samarbetar med socialtjänsten och den kommun som ungdomen är folkbokförd i, vissa av dessa riktar sig till unga vuxna. De flesta har åldersgränsen 20 eller 21 år, men det finns också mottagningar som har en högre åldersgräns⁹. Mini-Maria mottagningar finns också i många andra kommuner runt om i landet och gemensamt för verksamheterna är att de vänder sig till ungdomar och unga vuxna som har problem kopplade till alkohol, droger och spel om pengar. Stödet som erbjuds riktar även till föräldrar och andra närstående, och de har ofta öppet vardagar på dagtid. Forskning visar att två av tre ungdomar som varit i kontakt med en Maria-mottagning inte förekommer i register som tyder på att de fortsatt använder droger ett år efter kontakten med mottagningen. Ett annat resultat är att gruppen ungdomar är mycket heterogen, att det finns skillnader mellan ungdomarna i vilken utsträckning de upplever andra svårigheter såsom psykisk ohälsa parallellt med droganvändningen¹⁰.

Linköpings Mini-Mariamottagning¹¹ riktar sig till ungdomar som har ett riskbruk eller är beroende av alkohol eller droger eller där dataspelandet blivit ett problem. När det gäller alkohol och droger vänder sig verksamheten till de som är mellan 13-20 år och den del som rör tv- och dataspel riktar sig till ungdomar upp till 17 år. Stödet ges utifrån individens behov och kan handla om rådgivning, stöd och behandling, föräldrastöd och familjebehandling som stärker föräldraskapet. Medicinsk bedömning

⁸ <https://www.umea.se/download/18.7a4d9d5619535c6c4edc961/1742223687821/Unga%2024%20Rapport.pdf>, s 66, 68, hämtad 2025-10-20.

⁹ <https://www.mariaungdom.se/vara-mottagningar/mini-maria/>, hämtad 2025-10-20.

¹⁰ <https://www.alkoholochnarkotika.se/vard/det-tycks-ga-bra-for-en-stor-grupp/>, hämtad 2025-10-20.

¹¹ <https://www.linkoping.se/omsorg-och-hjalp/barn-och-unga/alkohol-droger-eller-tvdator-spel/minimaria/>, hämtad 2025-10-20.

<https://www.1177.se/Ostergotland/hitta-vard/kontaktkort/Ungdomsmottagningen-Mini-Maria-Psykiatriska-kliniken-i-Linkoping/>, hämtad 2025-10-20.

kan göras av läkare och psykologisk bedömning av psykolog, urinprovtagning sker vid behov. Mini-Maria i Linköping är en samordnad mottagning mellan Linköping kommun och Region Östergötland. På mottagningen arbetar behandlingssekreterare, läkare, psykolog, arbetsterapeut, sjuksköterska och skötare. I Göteborg finns tre minimariamottagningar¹² som vänder sig till ungdomar och unga vuxna upp till 21 år som har frågor eller bekymmer kopplade till alkohol eller droger samt deras föräldrar eller anhöriga. På mottagningarna arbetar socionomer, sjuksköterskor, psykologer och läkare. De erbjuder råd, stöd och behandling till ungdomar, föräldrar och anhöriga. Mini-Maria Göteborg är ett samarbete mellan Göteborgs Stad och Sahlgrenska Universitetssjukhuset.

Mini-Mariamottagningen Jämtland Härjedalen¹³ är ett samarbete mellan Region Jämtland Härjedalen och länets kommuner. Socialtjänst och hälso- och sjukvård samverkar för att erbjuda rådgivning och tidiga insatser för ungdomar och unga vuxna. På mottagningen arbetar socionomer, behandlare, sjuksköterskor, psykologer och läkare. Verksamheten riktar sig till unga upp till 21 år som önskar stöd kring alkohol, droger eller spel om pengar. Även vårdnadshavare eller annan närstående (anhörig eller vän) kan kontakta mottagningen vid oro för någon. Mini-Maria i region Gävleborg¹⁴ finns till för personer som bor i Sandvikens kommun, Hofors kommun eller Ockelbo kommun. Verksamheten riktar sig till ungdomar eller unga vuxna upp till 25 år och deras närstående som behöver stöd eller hjälp när det gäller alkohol, narkotika eller spel om pengar. På mottagningen finns samtalsbehandlare, sjuksköterska och läkare.

I Uppsala finns Team Maria Uppsala¹⁵. Verksamheten tillhör Region Uppsala och drivs i samarbete mellan barn- och ungdomspsykiatri, vuxenpsykiatri och socialtjänsten. Team Uppsala är en utredningsenhet som riktar sig till barn och ungdomar mellan 13-20 år med psykisk ohälsa och alkohol- och/eller drogbruk. Där kan den unge träffa läkare, sjuksköterska, psykolog och socionom och man kommer på remiss från myndighetsperson inom socialtjänsten eller från sjukvården. Team Maria kartlägger aktuellt och tidigare alkohol- och drogbruk samt utreder neuropsykiatriska

¹² <https://minimaria.se/>, hämtad 2025-10-20.

¹³ <https://www.minimariajh.se/>, hämtad 2025-10-20.

¹⁴ <https://www.regiongavleborg.se/samverkanswebben/halsa-var-d-tandvard/samverkan-och-avtal/kommun--och-regionsamverkan/lokala-samverkansprojekt/minimaria--for-unga/>, hämtad 2025-10-20.

¹⁵ <https://www.1177.se/Uppsala-lan/hitta-var-d/kontaktkort/Team-Maria-Uppsala/>, hämtad 2025-10-20.

funktionsnedsättningar och psykisk ohälsa såsom autism, adhd, depression, bipolär sjukdom och PTSD.

Region Norrbotten har tillsammans med Piteå kommun utrett ett införande av mini-Maria mottagningar i Norrbotten, inget politiskt beslut har ännu fattats i frågan.

Ungdomsmottagningar

Den första ungdomsmottagningen startades 1970¹⁶. Det finns inget register över ungdomsmottagningarna eller kriterier för verksamheterna, men en kartläggning från SKR visade att det finns 234 mottagningar i Sverige¹⁷. Föreningen för Sveriges ungdomsmottagningar har tagit fram riktlinjer¹⁸ och en handbok för mottagningarna. Enligt riktlinjerna är mottagningarnas övergripande mål "att främja fysisk och psykisk hälsa, med fokus på sexuell och reproduktiv hälsa, samt rättigheter hos ungdomar". I riktlinjerna beskrivs också att "arbetet ska ske utifrån en helhetssyn i medicinskt, psykologiskt och psykosocialt perspektiv." Utgångspunkten är att varje person har rätt till kunskap, information, stöd och behandling. Mottagningarna ska rikta sig till ungdomar och unga vuxna från 12 till 25 år. Arbetet på mottagningarna ska utgå från de mänskliga rättigheterna och barnkonventionen, ett ungdomsperspektiv, ett normmedvetet förhållningssätt och ett gott bemötande. De ska vara tillgängliga lågtröskelverksamheter, vissa är formellt en del av första linjen för psykisk hälsa. Personalen har tystnadsplikt och ska föra journaler. I riktlinjerna beskrivs även personalens tvärprofessionalitet och kompetenskrav, behov av resurser samt huvudmannaskap och ledning.

Uppföljningar som gjorts visar att ungdomar oftast ger positiva omdömen efter att ha besökt mottagningarna, det görs dock få uppföljningar av vilka effekter insatserna får vilket gör att det finns behov av mer kunskap inom det området¹⁹. En studie från Folkhälsomyndigheten och Umeå universitet har undersökt hur tre ungdomsmottagningar arbetar med ungas psykiska hälsa. Resultatet visar att ungdomsmottagningar utgör ett viktigt komplement till primärvården, barn- och ungdomspsykiatri och

¹⁶ <https://extra.skr.se/download/18.5627773817e39e979ef5e6b6/1642508836044/7585-880-7.pdf>, s 27, hämtad 2025-10-20.

¹⁷ <https://www.uppdragpsyiskhalsa.se/wp-content/uploads/2024/03/Kartlaggning-av-ungdomsmottagningarnas-arbete-pa-området-psyisk-halsa.pdf>, s 7, hämtad 2025-10-20.

¹⁸ <https://fsum.nu/wp-content/uploads/2024/05/riktlinjer-24.pdf>, hämtad 2025-10-20.

¹⁹ <https://extra.skr.se/download/18.5627773817e39e979ef5e6b6/1642508836044/7585-880-7.pdf>, s 7, 9, 45, hämtad 2025-10-20.

elevhälsan. Ungdomsmottagningarna i studien beskrev samverkan som avgörande för sitt arbete då de har begränsade resurser att ge stöd till unga med psykisk ohälsa. Mottagningarna som ingick i studien hade liknande värderingar och metoder, de arbetade aktivt för att nå ungdomar och för att öka tillgängligheten. En slutsats är också att ett första linjen uppdrag ger ungdomsmottagningen mer resurser och möjlighet att hjälpa fler, och att de som saknade det var benägna att göra mer än vad som rymdes i uppdraget för att hjälpa unga som annars skulle vara hänvisade till andra aktörer med sämre tillgänglighet²⁰.

Verksamheternas arbete

Ingången är en del av Ungdomsmottagningen Umeå men deras uppdrag skiljer sig åt. Verksamheterna drivs i samverkan mellan Region Västerbotten och Umeå kommuns socialtjänst och gymnasie- och vuxenutbildning. Verksamheterna är samlokaliserade, samverkar och kompletterar varandra men är separata verksamheter, båda verksamheterna är HBTQ-diplomerade.

Ungdomsmottagningens uppdrag är kortfattat att främja barn och ungas sexuella, psykiska och fysiska hälsa genom lättillgängliga och tidiga insatser. De ska särskilt beakta riskgrupper och vara en del av första linjen för bedömning och behandling av psykisk ohälsa, och samverka med kommunens socialtjänst och elevhälsa²¹. Ungdomsmottagningen driver appen Ungdomsmottagning Västerbotten där personer bland annat erbjuds videosamtal och chatt. Det finns också Ungdomsmottagningar i Vilhelmina, Lycksele och Skellefteå. Ungdomsmottagningen i Umeå har kring 20 medarbetare vilket innefattar sjuksköterskor/barnmorskor, dietist, samtalsbehandlare (psykologer, psykoterapeuter, kuratorer och sjuksköterskor med särskild utbildning) och läkare. En person som arbetar som skolpsykolog inom gymnasie- och vuxenutbildningens verksamhet arbetar 50 procent av sin tjänst på Ungdomsmottagningen i Umeå.

Inom individ- och familjeomsorgen är verksamheterna som erbjuder råd, stöd och samtal till personer som har oro för sig själv eller andra som rör alkohol, droger eller spel om pengar uppdelade efter ålder. Alkohol- och

²⁰ <https://www.folkhalsomyndigheten.se/contentassets/b06bc0f1449046a59a0f47d56dcf5d97/ungdomsmottagningarnas-betydelse-arbetet-ungas-psykiska-halsa.pdf>, s 6-7, hämtad 2025-10-20.

²¹ Avtal mellan Region Västerbotten och Umeå kommuns socialtjänst och gymnasie- och vuxenutbildning om Ungdomsmottagning, Dnr IFN-2024/00250. Se även <https://www.umo.se/hitta-mottagning/kontaktkort/Ungdomsmottagning-Umea/>, hämtad 2025-10-20.

drogmottagningen²² riktar sig till personer över 18 år som upplever negativa konsekvenser av alkohol, droger eller spel om pengar för egen del, är anhörig eller på annat sätt möter personer med risk för beroende. Mottagningen drivs i samverkan mellan Umeå kommun och Region Västerbotten, och de har avtal med kranskommunerna om att tillhandahålla stöd även för kranskommunernas invånare. Alkohol- och drogmottagningen ger kostnadsfri rådgivning, bedömning, samordning och behandling av korttidskaraktär. De erbjuder upp till fem individuella samtal om alkohol, droger eller spelande samt en kurs för att förhindra återfall. Anhöriga erbjuds också samtal enskilt eller i grupp, detta innefattar även stöd till personer som vuxit upp med föräldrar med beroende. Personer som tar kontakt får vara anonyma om de vill.

Inom individ- och familjeomsorgens första linje finns enheten för prevention och tidiga insatser vilken innefattar fyra verksamheter/funktioner: förebyggande operativt team, samordnare för SSPF ungdomsteam (samverkan mellan socialtjänst, skola, polis och fritid) och människan bakom uniformen (MBU), Fältgruppen och Ingången alkohol- och drogrådgivning. Ingången²³ är en alkohol- och drogmottagning för unga personer mellan 12 och 22 år. Ingångens uppdrag är att genom tidiga insatser ge råd, stöd och samtal till barn och unga samt deras anhöriga kring alkohol, droger och digitalt spelande. Ingången har tre medarbetare som är socionomer. De erbjuder rådgivning och information, motivation och stöd till förändring, hjälp till kontakt med andra verksamheter, digitala och fysiska samtal. Ingången erbjuder även drogtestar genom en annan aktör.

Ingången har tre delar i sitt uppdrag: att vara ett kunskapscentrum och ge information till allmänhet, föräldrar och skolor, att ge råd och stöd individuellt, till familjer och i grupper, samt att leda vidare personer som har större eller andra behov till andra verksamheter inom socialtjänsten och till insatser på specialistnivå. Ingången samarbetar och samverkar ofta med skolor och då framförallt med elevhälsan, både genom att informera/utbilda elever, vårdnadshavare och personal och i individuella ärenden. I individuella ärenden kan de träffa eleven på skolan tillsammans

---

²²<https://www.umea.se/omsorgochstod/missbrukochberoende/vardochradgivning/alkoholochdrogmottagningfordigover18ar.4.6749c6431748f66265b1359.html>, hämtad 2025-10-20.

²³<https://www.umea.se/omsorgochstod/missbrukochberoende/vardochradgivning/alkoholochdrogmottagningforungdomarialdern1222ar.106.4b0df14518498115f8e7d6.html>, hämtad 2025-10-20.

med elevhälsan, det gäller främst gymnasiet. Samverkan kan även ske i samband med händelser såsom om en elev tagit en överdos. Då kan medarbetare från Ingången träffa de närmast berörda eleverna och deras familjer tillsammans med elevhälsan och fältgruppen, men även att klassens elever erbjuds möjlighet att träffa Ingången och elevhälsan. Ingången samarbetar med Fältgruppen och de brukar hålla föräldragrupper tillsammans varje termin. De samverkar även med barn- och ungdomspsykiatri (BUP) och med Alkohol- och drogmottagningen. Vid behov deltar Ingången i SIP-möten tillsammans med representanter från region, skola och socialtjänstens myndighetsutövning. Ingången deltar också i samverkan mellan socialtjänst, skola, polis och fritid (SSPF) på Dragonskolan. Verksamheter som Ingången ofta hänvisar till är drogbehandlare inom familjebehandlingen, Beroendeenheten (+18 år), och Alkohol- och drogmottagningen (+18 år).

Ingången och Ungdomsmottagningen i Umeå kan hänvisa unga och anhöriga till varandra men också arbeta tillsammans beroende på vilka behov ungdomen har, samverkan kan exempelvis ske i fall där det behövs stöd både utifrån problem med alkohol eller droger och psykisk ohälsa. Stödet är en tidig insats av korttidskaraktär på primärvårdsnivå och det handlar mer om riskbruk än om beroende. Personer med större behov informeras om vilket stöd som finns att få inom andra delar av socialtjänsten, eller till vilken del av regionen de kan vända sig. Exempelvis finns ett brett utbud av föräldrastöd inom individ- och familjeomsorgen i Umeå, både individuellt och i grupp samt med fokus på olika typer av svårigheter²⁴.

Likheter och skillnader mellan befintliga verksamheter och Mini-Maria

Mini-Maria mottagningarna vänder sig ofta till unga personer upp till 20 eller 21 år och deras anhöriga som har frågor eller bekymmer som rör alkohol, droger eller spel om pengar. Ingången i Umeå har samma målgrupp även om åldersgränsen är 12-22 år. Mini-Maria mottagningarna bygger också på samverkan mellan kommun och region men stödet är samlat i en verksamhet, uppdraget är också avgränsat till problem som rör alkohol, droger och spel om pengar. Ingången och Ungdomsmottagningen är samlokaliserade och samverkar men de är separata verksamheter. Ungdomsmottagningen har genom sitt uppdrag att främja barn och ungas sexuella, psykiska och fysiska hälsa en bredare uppdrag än Ingången som

²⁴<https://www.umea.se/omsorgochstod/familjebarnochungdom/stodtillfamiljen/foraldraskapsstod.4.7d7d901172bb372c5d4354.html>, hämtad 2025-10-20.

ger råd, stöd och samtal till barn och unga samt deras anhöriga kring alkohol, droger och digitalt spelande.

De yrkesgrupper som ofta finns på mini-Maria mottagningen återfinns närmast samlat hos alkohol- och drogmottagningen förutom psykolog. Deras uppdrag som är riktat mot substansmissbruk är också mer likt mini-Maria mottagningarnas uppdrag. Till skillnad från hos mini-Maria mottagningarna görs inte utredningar hos Ungdomsmottagningen, Ingången och Alkohol- och drogmottagningen. Personer får ej behovsprövade insatser av korttidskaraktär utifrån de behov som beskrivs när de tar kontakt och i samtalen, och vid större behov kan stöd ges inom andra delar av socialtjänsten. Exempelvis inom Familjebehandlingen och Beroendeenheten som ger behovsprövade insatser. Sammanfattningsvis är bedömningen att det finns stöd för målgruppen men att det finns skillnader i hur verksamheterna är utformade och uppdelade.

Pågående förändringsarbete

Samsjuklighetsreformen handlar om att göra samhällets insatser till personer med samsjuklighet i form av beroendeproblematik och psykisk ohälsa mer samordnade, behovsanpassade och personcentrerade. Förslagen bygger på två statliga utredningar: *Från delar till helhet – En reform för samordnade, behovsanpassade och personcentrerade insatser till personer med samsjuklighet* SOU 2021:93²⁵ och *Från delar till helhet - Tvångsvården som en del av en sammanhållen och personcentrerad vårdkedja* 2023:5²⁶. I detta ingår bland annat en förändring av huvudmannaskapet då all behandling av skadligt bruk och beroende föreslås bli ett ansvar för regionernas hälso- och sjukvård. Regeringen har tillsatt en delegation som planerar och förbereder för förändringen samt gör konsekvensanalyser och för dialog med berörda parter²⁷.

Regeringen gav i juni 2025 Folkhälsomyndigheten, Socialstyrelsen, Kriminalvården, Läkemedelsverket, Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd, Polismyndigheten, Rättsmedicinalverket, Statens beredning för medicinsk och social utvärdering och Statens institutionsstyrelse i uppdrag att ta fram en myndighetsgemensam nationell

²⁵ <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2021/11/sou-202193/>, hämtad 2025-10-20.

²⁶ <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/statens-offentliga-utredningar/2023/01/sou-20235/>, hämtad 2025-10-20.

²⁷ <https://www.regeringen.se/pressmeddelanden/2025/01/delegation-ska-starka-insatserna-for-personer-med-samsjuklighet/>, hämtad 2025-10-20.

plan för beroendevård²⁸. Uppdraget ska samordnas och ledas av Socialstyrelsen och Folkhälsomyndigheten. Planen ska vara till stöd för införandet av mer samordnade, behovsanpassade och personcentrerade insatser till personer med samsjuklighet i form av skadligt bruk och beroende och psykisk ohälsa (SOU 2021:93). Planen ska också vara till stöd för arbetet med förebyggande och tidiga insatser med fokus på barn och unga.

Förvaltningens synpunkter

Ungdomsmottagningen och Ingången har en samverkan som fungerat väl över tid och uppbyggda arbetssätt. Tillsammans med andra delar av socialtjänsten tillhandahåller Ingången stöd för barn och unga som har problem med alkohol, narkotika eller spel om pengar och deras anhöriga. I fall där det finns en kombinerad problematik, exempelvis med psykisk ohälsa, kan Ungdomsmottagningen och Ingången komplettera varandra. Verksamheterna beskriver dock att det finns ett behov av att utveckla stödet för personer under 18 år med samsjuklighet.

Det behöver tydliggöras hur ansvaret för att ge stöd till barn och unga som har problem med alkohol, droger eller digitalt spelande och deras anhöriga ska fördelas, och vad som ingår i begreppet behandling och tidiga insatser. Utifrån att nuvarande verksamheter och arbetssätt fungerar väl och mot bakgrund av att det pågår ett arbete med att tydliggöra hur samsjuklighetsreformen kommer att påverka verksamheter riktade mot skadligt bruk och beroende är bedömningen att kommunen bör avvakta resultatet av det arbetet innan någon förändring görs av hur verksamheterna är organiserade.

Karolina Lundqvist
Socialdirektör

Lina Rolén Nordin
Utredare

28

<https://www.regeringen.se/contentassets/c6b2e3c030d84134a13b8e6e63710877/uppdrag-att-ta-fram-en-myndighetsgemensam-nationell-plan-for-en-bättre-beroendevard-och-ett-starkt-forebyggande-arbete-s202501284.pdf>, hämtad 2025-10-20.

Inrätta en Mini-Maria mottagning i Umeå

En Mini-Maria mottagning vänder sig till ungdomar och unga vuxna upp till 21 år som har frågor eller bekymmer kopplade till alkohol eller droger samt deras föräldrar eller anhöriga. Idag finns Mini-Maria mottagningar i många städer och regioner i landet och har med sin framgångsrika modell hjälpt många ungdomar och unga vuxna samt deras anhöriga.

På dessa mottagningar arbetar socionomer, sjuksköterskor, psykologer och läkare och består av ett samarbete mellan kommun och region för klientgruppen de möter.

Redan 2011 sedan lämnade Liberalerna in en motion om att Umeå kommun tillsammans med dåvarande Västerbottens läns landsting skulle utreda frågan om att starta ett så kallat "Mini-Maria" för att förbättra arbetet kring ungdomar med beroendeproblematik. Det vi lyfte då var att Umeå redan har stora delar av resurserna på plats – det handlar främst om samordning. Det vidhåller vi även idag och behovet av en Mini-Maria mottagning kvarstår. Tvärtom har det blivit än mer angeläget. Vid Umeå Brå:s sammanträde innan sommaren när det var tema narkotika framhöll en tjänsteperson att en etablering av Mini-Maria skulle vara mycket värdefull. Detta visar att frågan fortfarande är aktuell och bör prioriteras.

Jag yrkar därför att kommunfullmäktige beslutar:

1. Att Umeå kommun ska utreda förutsättningarna att i samverkan med Region Västerbotten etablera ett Mini-Maria i Umeå.
2. Att en gemensam arbetsgrupp mellan kommun och region tillsätts för att ta fram förslag på organisation, finansiering och genomförande.

Umeå den 22 augusti 2025

Hanna Lundin Jernberg (L)

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Individ- och familjenämndens arbetsutskott

2025-12-03

---

§ 145

Diariennr: IFN-2025/00250

Yttrande över Motion 23/2025 - Inrätta en Mini-Maria mottagning i Umeå

Förslag till beslut

Individ- och familjenämnden yttrar sig till kommunstyrelsen i enlighet med yttrande 2025-10-17 och föreslår att kommunfullmäktige anser motionen besvarad.

Ärendebeskrivning

I en motion till kommunfullmäktige yrkar Liberalerna att Umeå kommun ska utreda förutsättningarna för att etablera ett Mini-Maria i Umeå i samverkan med Region Västerbotten samt tillsätta en gemensam arbetsgrupp mellan kommun och region för att ta fram förslag på organisation, finansiering och genomförande.

Förvaltningens förslag till yttrande är daterat 2025-10-17. Under ärendets beredning har synpunkter inhämtats från verksamhetschef och biträdande verksamhetschef individ- och familjeomsorg, enhetschef och medarbetare från Ingången, avdelningschef Ungdomsmottagningen samt enhetschef för Alkohol- och drogmottagningen.

Arbetsutskottets beslutsordning

Yrkande

Hanna Lundin-Jernberg (L) yrkar bifall till motionen.

Andreas Sellstedt (V) yrkar avslag till motionen.

Andreas Lundgren (S) och Igor Hell (M) yrkar bifall till tjänsteskrivelsens förslag till beslut, att anse motionen besvarad.

Arbetsutskottets beslutsgång

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Individ- och familjenämndens arbetsutskott

2025-12-03

Ordförande frågar om yrkandena är rätt uppfattade och finner så.

Ordförande ställer bifall mot avslag avseende Hanna Lundin-Jernberg (L) yrkande att bifalla motionen och finner att yrkandet avslås.

Ordförande ställer bifall mot avslag avseende Andreas Sellstedt (V) yrkande att avslå motionen och finner att yrkandet avslås.

Ordförande ställer bifall mot avslag avseende Andreas Lundgrens (S) och Igor Hells (M) yrkande att bifalla tjänsteskrivelsens förslag till beslut, att anse motionen besvarad, och finner att motionen ska anses besvarad.

Beslutsunderlag

Yttrande 2025-10-17

Motion 23/2025 - Inrätta en Mini-Maria mottagning i Umeå

Beredningsansvariga

Lina Rolén Nordin, utredare

Lena Bolin, utredare

Beslutet ska skickas till

Kommunstyrelsen

Tjänsteskrivelse

2025-12-08

Individ- och familjenämnden

Diariennr: IFN-2023/00213

Införande av boendestöd i Umeå kommun

Förslag till beslut

Individ- och familjenämnden har tagit del av informationen.

Ärendebeskrivning

Individ- och familjenämnden beslutade vid sammanträdet i april 2025 att de önskade en återrapport om införandet av boendestödet. Vid dagens sammanträde ges en statusrapport för införande av boendestödet.

Beslutsunderlag

Bildspel som visas vid sammanträdet 2025-12-17.

Beredningsansvariga

Vivianne Dannelöv Nilsson, verksamhetschef
Marie Thomas, biträdande verksamhetschef
Kristina Larsson, processledare

Beslutet ska skickas till

Ulrika Gustafsson, kvalitetschef

Karolina Lundqvist
Socialdirektör

Viviann Dannelöv Nilsson
Verksamhetschef

Denna behandling '288/25 Årets ideella insats' har inget tjänsteutlåtande.

Tjänsteskrivelse

2025-11-24

Individ- och
familjenämndens
arbetsutskott

Diariennr: IFN-2022/00076

Riskbedömning och handlingsplan myndighetsutövning

Förslag till beslut

Individ- och familjenämnden godkänner informationen.

Ärendebeskrivning

Vid individ- och familjenämndens sammanträde 2022-06-22 antogs en handlingsplan inklusive bilagor gällande nämndens arbetsmiljöarbete. Vid sammanträdet beslutades även att planen ska följas upp vid samtliga kommande sammanträden med arbetsutskottet samt var sjätte månad i nämnden.

Beslutsunderlag

Bilaga 6. Stöd vid uppföljning

Karolina Lundqvist
Socialdirektör

Viviann Dannelöv Nilsson
Verksamhetschef

Stöd vid uppföljning av kompletterande arbetsformer Individ och familjenämnden

Stödet är baserat på den handlingsplan och kompletterande arbetsordning som nämnden och förvaltningsledningen gemensamt tagit fram. Syftet med uppföljningen är att möjliggöra en öppen dialog som leder till ett tryggt, samspelt och lärande arbetssätt i nämnden och mellan nämnd och förvaltningsledning.

Rättssäkerhet

1. Vi hanterar enskilda ärenden i fastslagna forum. Detta för att säkerställa en rättssäker handläggning och att sekretessregler följs.
2. Vi som ledamöter i nämnden är trygga med klagomålsrutinen och föreslaget förfaringssätt vid kontakter gällande enskilda individer och familjer. Detta för att kunna åtgärda brister, minimera risk för otillbörlig påverkan och öka rättssäkerheten.
3. Ordförande och förvaltningschef upprätthåller den rollfördelning som beslutats mellan tjänstepersoner och politik. Vi hjälps alla åt för att möjliggöra detta.
4. Ordförande håller ihop möten och säkerställer att möten utgår från ett rättssäkert arbetssätt. Vi hjälps alla åt för att möjliggöra detta.

Arbetsmiljö

1. Vi ger chefer förutsättningar att fullgöra sina delegerade uppgifter i arbetsmiljöarbetet
2. Vi hanterar personal- och arbetsmiljöärenden i enlighet med delegationsordning
3. Vi som ledamöter i nämnden upprätthåller vårt arbetsgivaransvar i relation till media

Tillit

1. Vi agerar i enlighet med Umeå kommuns värdegrund MÖTS
2. Vi pratar med varandra och frågar om råd när det blir svårt och kring gråskalorna
3. När vi får kritik eller något skapar rubriker visar vi varandra tillit genom att skapa förutsättningar för delegat att lösa situationen. Vi håller oss till fastslagen arbetsordning
4. Vi hjälps åt att ge en saklig bild av socialtjänstens myndighetsutövning i media till gagn för de vi är till för och våra medarbetare

Umeå kommun

Protokollsutdrag

Individ- och familjenämndens arbetsutskott

2025-12-03

---

§ 147

Diariennr: IFN-2022/00076

Riskbedömning och handlingsplan myndighetsutövning

Förslag till beslut

Individ- och familjenämnden godkänner informationen.

Ärendebeskrivning

Vid individ- och familjenämndens sammanträde 2022-06-22 antogs en handlingsplan inklusive bilagor gällande nämndens arbetsmiljöarbete. Vid sammanträdet beslutades även att planen ska följas upp vid samtliga kommande sammanträden med arbetsutskottet samt var sjätte månad i nämnden.

Arbetsutskottets beslutsordning

Individ- och familjenämndens arbetsutskott beslutar i enlighet med tjänsteskrivelsens förslag till beslut.

Beslutsunderlag

Bilaga 6. Stöd vid uppföljning

Denna behandling '290/25 Socialdirektören informerar' har inget tjänsteutlåtande.

Tjänsteskrivelse

2025-12-08

Individ- och familjenämnden

Diariennr: IFN-2025/00013

Anmälan av delegerade beslut/anmälningsärenden individ- och familjenämnden 2025

Förslag till beslut

Individ- och familjenämnden godkänner redovisningen av delegationsbeslut och anmälningsärenden.

Ärendebeskrivning

Redovisning av ärenden beslutade med stöd av nämndens fastställda delegationsordning samt redovisning av anmälningsärenden. Delegerade beslut för perioden 2025-11-01 t o m 2025-11-30 inom lagområdena SoL, LSS, LVU, LVM och övrig lagstiftning anmäls i enlighet med nämndens beslut 2024-01-24.

Anmälningsärenden

Det finns ej några ärenden att anmäla för tiden 2025-11-13 - 2025-12-10.

Beredningsansvarig

Rose-Marie Lång Bäckström, nämndsekreterare

Karolina Lundqvist
Socialdirektör

Rose-Marie Bäckström
Nämndsekreterare

Filen hittades inte. Den är antingen borttagen eller utcheckad

Tjänsteskrivelse

2025-11-24

Individ- och
familjenämndens
arbetsutskott

Diariennr: IFN-2025/00183

Upphandling HVB vuxna

Förslag till beslut

Individ- och familjenämnden godkänner informationen.

Ärendebeskrivning

Individ- och familjenämnden får information i ärende Upphandling HVB vuxna-godkännande av leverantör.

Beslutsunderlag

Beslutsprotokoll med bilaga utvärderingsprotokoll

Beredningsansvariga

Lina Henriksson, upphandlare

Beslutet ska skickas till

Lina Henriksson, upphandlare

Karolina Lundqvist
Socialdirektör

Lina Henriksson
Upphandlare

Denna fil är sekretess skyddad

Titel : Upphandling HVB-vuxna-Beslutsprotokoll

Skyddskod : Allmän handling - skyddad enligt sekretess

Paragraf : Sekretess

Denna fil är sekretess skyddad

Titel : Upphandling HVB vuxna-Utvärderingsprotokoll

Skyddskod : Allmän handling - skyddad enligt sekretess

Paragraf : Sekretess

Umeå kommun

Individ- och familjenämndens arbetsutskott

Protokollsutdrag

2025-12-03

---

§ 149

Diariennr: IFN-2025/00183

Upphandling HVB vuxna

Förslag till beslut

Individ- och familjenämnden godkänner informationen.

Ärendebeskrivning

Individ- och familjenämnden får information i ärende Upphandling HVB vuxna-godkännande av leverantör.

Arbetsutskottets beslutsordning

Individ- och familjenämndens arbetsutskott beslutar i enlighet med tjänsteskrivelsens förslag till beslut.

Beslutsunderlag

Beslutsprotokoll med bilaga utvärderingsprotokoll

Beredningsansvariga

Lina Henriksson, upphandlare

Beslutet ska skickas till

Lina Henriksson, upphandlare

Denna behandling '293/25 Anmälan av ordförandebeslut' har inget tjänsteutlåtande.

Denna behandling '294/25 Beslut enligt FB' har inget tjänsteutlåtande.

Denna behandling '295/25 Beslut enligt FB' har inget tjänsteutlåtande.

Denna behandling '296/25 Beslut enligt FB' har inget tjänsteutlåtande.